

**ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА 2017 ЖЫЛЫ АТАЛЫП
ӨТІЛЕТІН ЖӘНЕ ЕСКЕ АЛЫНАТЫН КҮНДЕР**

БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ

**ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЕ И ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ
ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА 2017 ГОД**

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Павлодар облысы әкімдігі мәдениет,
архивтер және құжаттама басқармасы

С. Торайғыров атындағы облыстық
біріктірілген әмбебап ғылыми кітапханасы

ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА 2017 ЖЫЛЫ АТАЛЫП ӨТІЛЕТІН ЖӘНЕ ЕСКЕ АЛЫНАТЫН КҮНДЕР

БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШ

ПАВЛОДАР, 2016

ӘОЖ 006:01

КБЖ 22.61

П 12

Құрастырушылары: Дыбыкенова М.Н., Буланбаева Г.М.

Редакторлары: Шахметова Ш.Б., Қажыбаева Ж.К., Иванова Г.Е.

П 12 Павлодар облысында 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер / Знаменательные и памятные даты Павлодарской области на 2017 год. – Павлодар: ЭКО, 2016. – 178 б. – қазақша, орысша.

ISBN 978-601-284-151-0

Павлодар облысының аталып өтілетін және еске алынатын күндер күнтізбесі – анықтамалық-библиографиялық құрал. Күнтізбенің мақсаты – көпшілік оқырмандарға Ертістің Павлодар өңіріндегі маңызды және айтулы оқиғалардан ақпарат беру.

Көрсеткіш кітапхана қызметкерлеріне және мәдени-ағарту мекемелеріне, сондай-ақ өлке тарихына қызығушылық танытатын оқырмандарға арналған.

ӘОЖ 006:01

КБЖ 22.61

ISBN 978-601-284-151-0

© Дыбыкенова М.,
Буланбаева Г., 2016

Мазмұны

Алғы сөз.....	4
Павлодар облысында 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндердің жылнамалық көрсеткіші	7
Айы мен күні белгісіз күндер тізімі.....	17
«Павлодар облысында 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер» күнтізбесіне берілген қысқаша анықтамалар мен әдебиеттер тізімі	20
2017 жылы Қазақстан Республикасында еске алынатын күндер мен мерейлі оқиғалардың көрсеткіші.....	75
Айы мен күні белгісіз күндер тізімі.....	80
2017 жылы аталып өтілетін ТМД және шетел, ғылым, өнер, әдебиет қайраткерлері мерейтойларының күндерінің көрсеткіші.....	81
Қазақстан Республикасының мемлекеттік және ұлттық мерекелерінің тізімі	88
2017 жылға арналған Қазақстан Республикасындағы кәсіби және басқа мерекелердің тізімі.....	89
Күнтізбеде көрсетілген есімдердің алфавиттік көрсеткіші.....	93

АЛҒЫ СӨЗ

С. Торайғыров атындағы облыстық әмбебап ғылыми кітапхана оқырман қауымды Павлодар өңірінде өткен маңызды тарихи және соңғы жылдары болған оқиғалармен таныстыру мақсатында мемлекеттік және орыс тілдерінде жасалған дәстүрлі «Павлодар облысында 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер» атты анықтамалық – библиографиялық көрсеткішін ұсынады. Биыл көрсеткіштің мерейтойлық 50-ші шығарылымы ұсынылып отыр.

Ертістің Павлодар өңірінде айтулы оқиғалар аз емес. Солардың қатары 2017 жылғы Күнтізбеге енгізілген. Күнтізбенің мақсаты – көпшілік оқырманды Ертістің Павлодар өңіріндегі маңызды және айтулы оқиғалар туралы ақпарат беру.

Егеменді Қазақстанның тұғырлы күндерінің қатарында қос маңызды оқиға бар. Солардың бірі – «ЭКСПО-2017» халықаралық көрме. Астанадағы Бүкіләлемдік көрменің Қазақстан электрэнергетикасының дамуына және елімізге «жасыл» экономиканы құруды қарастырған.

Мемлекетіміздің жаңа тарихындағы ерекше дата – Алаш қозғалысының 100 жылдығы. Жасампаз мемлекеттің тарихын түгендейтін айтулы күнді Қазақстан Республикасының әрбір азаматы жадынан шығармағаны абзал.

Біз әрдайым жерлес Ұлы Отан соғысына қатысушылардың ерлігін жадымызда сақтаймыз. 2017 жылы Кеңес Одағының Батырлары Г. П. Кравченконың 105-жылдығын, К. Ф. Шуваловтың 105-жылдығын, А. С. Квитковтың 95-жылдығын, А. Ф. Горобецтың 95-жылдығын атап өтпекпіз.

Көрсеткішке облысымызда ғана емес республика көлеміндегі ағарту ісіне, білім беруге, ғылым саласына үлкен үлес қосқан жерлестеріміз Р. Я. Нұралина, Ғ. М. Мұқанов, Т. Б. Кентай, Қ. И. Илиясов, Т. Х. Шаяхметов, С. Д. Дүкенбаев және басқалардың мерейлі күндері енгізілді.

Күнтізбеде Павлодар облысында дүниеге келген белгілі ақындардың есімдері де аталады. Олар Д. Әбілев (110 жыл), А. Шамкенов (90 жыл), В. Семерьянов (80 жыл), О. Григорьева (60 жыл) және т.б.

Ертістің Павлодар өңірінің тарихын түбегейлі зерттеген өлкетанушылары Д. П. Приймақтың (105 жыл), Х. А. Асқаровтың (100 жыл), З. В. Кузнецованың (100 жыл), С. П. Шевченконың (90 жыл), В. Д. Болтинаның (70 жыл) есімдері енгізілген.

Ертістің Павлодар өңірі өнер саңлақтарына бай. Келер жылы ақын-жырауларымыз Қ. И. Бердалиннің туғанына 150 жыл және Б. Қаппасовтың туғанына 110 жыл, әнші, Қазақстанның халық әртісі Қ. Байжановтың 140-жылдығы, композитор, Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері А. А. Меттустың, суретші-график С. П. Пантелеевтың, ҚР Еңбек сіңірген мәдениет қайраткері Э. И. Шиллердің, әнші, музыкант Т. Жұмағұловтың туған күндері еске алынады. Көркемсуретші, кескіндемеші Ө. А. Шорановтың 65 жасқа толған күні аталып өтіледі.

2017 жылы Павлодар облысындағы бірнеше мәдени мекеменің, атап айтқанда, Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейінің 25-жылдығы, Г. Н. Потанин атындағы тарихи-өлкетану музейінің 75-жылдығы, Ұлттық әдебиеттер кітапханасының 30-жылдығы аталып өтіледі. Осы мекемелердің аймақ өміріндегі орны мен рөлі ерекше екендігін атап өткен жөн.

Библиографиялық көрсеткіш бірнеше бөлімнен тұрады. Көрсеткіште алдымен биографиялық анықтама, соңында әдебиеттер тізімі берілген. Тізімде алдымен кітаптар, кейін мерзімді басылымдар көрсетіліп, ішінде алфавит бойынша орналасқан. Күнтізбе әдебиеттерді мейлінше толық есепке алу міндетін көздемейді. Анықтама берілген мерейтой күндер жұлдызшалармен белгіленген. Қазақ тілінде берілмеген кейбір анықтамаларды орыс тіліндегі күнтізбеден қараңыз.

Керекті мәліметтер мен аталып өтілетін күндерді және материалдарды іздестіріп, анықтау жұмысында С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхананың анықтамалық-библиографиялық ақпараты мен кітап қоры пайдаланылды. Күнтізбеге дайындауға пайдаланылған энциклопедиялық басылымдар: «Қазақстан», «Қазақстан жазушылары», «Қазақстан әдебиеті», «Қазақстан мәдениеті», «Ертістің Павлодар өңірі». Сонымен қатар көрсеткішпен жұмыс барысында кітапхана қызметкерлері шығарған «Павлодар

өңірінің ақын-жыраулары» атты библиографиялық анықтамалық пайдаланылды.

Құралда көрсетілген әдебиеттерден бөлек Күнтізбенің басқа нөмерлерінің материалдарын қолдануды ұсынамыз.

Пайдаланушылар көрсеткіште берілген әдебиеттер тізімімен шектелмей, кейінгі жарыққа шыққан мерзімді басылымдар бетінде жарияланған материалдар және әдебиеттермен қоса жалпы жарық көрген жаңа мәліметтермен таныса алады.

Көрсеткіш кітапхана мен мәдени-ағарту мекемелеріне, мұғалімдерге, студенттерге, ғылыми, бұқаралық-ақпарат қызметкерлеріне және өлкетану материалдармен танысқысы келетін барша оқырман қауымға арналған.

Құрастырушылар көрсеткіш туралы ұсыныстарыңыз бен пікірлеріңізді мына мекен-жайға жіберулеріңізді сұрайды:

Мекен-жайымыз: 140000, Павлодар қ.

Ак. Сәтбаев к., 104

С. Торайғыров атындағы облыстық кітапхана,

Ақпараттық-библиографиялық бөлім

http: www.pavlodarlibrary.kz,

e-mail: pavlodarlibrary@rambler.ru,

e-mail: ounbibo@mail.ru,

Тел.: 32-58-15, 32-34-77

ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА 2017 ЖЫЛЫ АТАЛЫП ӨТІЛЕТІН ЖӘНЕ ЕСКЕ АЛЫНАТЫН КҮНДЕРДІҢ ЖЫЛНАМАЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ

ҚАҢТАР

- 1 қаңтар** – Суретші, мүсінші, иллюстратор **Б. К. Машраповтың** туғанына 65 жыл (1952)
- 1 қаңтар** – Павлодар облыстық ғылыми-техникалық кітапхана-сының құрылғанына 45 жыл (1972)
- 1 қаңтар** – Облыстық наркология диспансері құрылғанына 35 жыл (1982)
- 10 қаңтар** – Кеңес Одағының батыры **К. Ф. Шуваловтың** туғанына 105 жыл (1912-1999)
- 10 қаңтар** – Павлодар қаласында қалалық жағажай аймағында құтқару стансасы пайдалануға берілгеніне 50 жыл (1967)
- 12 қаңтар** – Ғалым, ауылшаруашылық ғылымдарының докторы **Н. Ы. Баяндиннің** туғанына 105 жыл (1912-1991)
- 15 қаңтар** – Ақын-журналист, әдебиетші **Б. Ырзабаевтың** туғанына 85 жыл (1932-1995)
- 15 қаңтар** – Ақын **Н. М. Чернованың** туғанына 70 жыл (1947)
- 21 қаңтар** – ҚазКСР және КСРО білім үздігі, Қаз ССР еңбек сіңірген мұғалімі **Р. Я. Нұралинаның** туғанына 90 жыл (1927-1992)
- 23 қаңтар** – Ғалым, ауылшаруашылық ғылымдарының докторы **Қ. Е. Конопьяновтың** туғанына 65 жыл (1952)*
- Қаңтар** – Ақсу қаласында 960 орынға арналған **№4 орта мектебінің** ашылғанына 50 жыл (1967)

АҚПАН

- 4 ақпан** – Композитор, ҚР еңбек сіңірген өнер қайраткері **А. А. Меттустың** туғанына 95 жыл (1922-2008)
- 10 ақпан** – Ғалым, техника ғылымдарының докторы **Ж. С. Ержановтың** туғанына 95 жыл (1922-2003)

- 21 ақпан** – **Ермак** ауданының аты **Ақсу** ауданы болып өзгергеніне 25 жыл (1992)
- 25 ақпан** – «**Колос**» балалар мәдени ойын-сауық орталығының құрылғанына 20 жыл (1997)*
- 26 ақпан** – Ғалым-энергетик, техника ғылымдарының докторы **А. И. Глазыринның** туғанына 80 жыл (1937)
- 26 ақпан** – Жазушы, әдеби сыншы **А. А. Устиновтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 29 ақпан** – Социалистік Еңбек Ері **Я. Г. Герингтің** туғанына 85 жыл (1932-1984)
- Ақпан** – «**Восточный**» кенінің құрылғанына 35 жыл (1982)
- Ақпан** – «Спутник – Ермак» теміржол желісінің «**Промышленная**» стансасы ашылғанына 50 жыл (1967)
- Ақпан** – «**Нұр**» би ансамблінің құрылғанына 10 жыл (2007)

НАУРЫЗ

- 5 наурыз** – Ғалым-философ, философия ғылымдарының докторы **Қ. Ш. Шүлембаевтың** туғанына 80 жыл (1937- 1998)
- 7 наурыз** – Ғалым-геолог, геология – минералогия ғылымдарының докторы, Минералды ресурстар академиясының президенті, ҚР ҰҒА академигі, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген барлаушы геологі **Ғ. Р. Бекжановтың** туғанына 90 жыл (1927-2015)*
- 10 наурыз** – **Екібастұз ауданының (қазіргі Екібастұз қаласының ауылдық аймағы)** құрылғанына 45 жыл (1972)
- 15 наурыз** – «**Мойылды**» шипажайының ашылғанына 95 жыл (1922)
- 16 наурыз** – ҚазКСР еңбек сіңірген халық ағарту қызметкері, мұғалім, Ы. Алтынсарин атындағы №3 облыстық қазақ мектеп-интернатының директоры (1986-2005 ж.ж) **М. Н. Жылқыбаевтың** туғанына 80 жыл (1937)
- 18 наурыз** – Суретші **Г. Беспалованың** туғанына 65 жыл (1952)
- 19 наурыз** – **Май ауданының** әкімшілік орталығы **Белогорье ауылы Көктөбе ауылына** өзгертілгеніне 25 жыл (1992)

- 22 наурыз – Бұқар жырау атындағы облыстық әдебиет және өнер музейінің құрылғанына 25 жыл (1992)***
- 24 наурыз – ОК КОКП және КСРО Министрлер одағының Екібастұз-Орталық «Екібастұз отын-энергетикалық кешені және 1500 киловольт кернеуімен тұрақты ток желісі құрылысының құрылуы туралы» (1977-1990) қаулысының шыққанына 40 жыл (1977)**
- Наурыз – Ертіс-Қарағанды каналының құрылысы басталғанына 55 жыл (1962)**

СӘУІР

- 2 сәуір – Қоғам қайраткері, Павлодар облысының Қазақстан халқы Кіші Ассамблеясы төрағасының орынбасары Қ. Б. Даржұманның туғанына 80 жыл (1937-2005)***
- 4 сәуір – Журналист П. В. Лефлердің туғанына 90 жыл (1927-2007)**
- 4 сәуір – Кеңес Одағының Батыры, Ауғанстандағы соғыс мүгедектерінің республикалық одағын қолдау төрағасы Н. И. Кремеништің туғанына 50 жыл (1967)***
- 8 сәуір – Ақын, П. Васильев атындағы әдеби бірлестігінің мүшесі И. Кандыбаевтың туғанына 60 жыл (1957)**
- 9 сәуір – Кеңес Одағының батыры А. Ф. Горобецтың туғанына 95 жыл (1922-1961)**
- 12 сәуір – Ғалым-химик, химия ғылымдарының докторы, профессор М. Шәріповтің туғанына 75 жыл (1942-1997)***
- 15 сәуір – Ғалым-философ, философия ғылымдарының докторы Ғ. Есімнің туғанына 70 жыл (1947)**
- 15 сәуір – ҚР еңбегі сіңген өнертапқыш, СССР-дың мемлекеттік сыйлықтың иегері, Халық Қаһарманы А. С. Күленовтің туғанына 85 жыл (1932)**
- 19 сәуір – Актриса, ҚР-ның еңбек сіңірген әртісі М. Л. Степанованың туғанына 70 жыл (1947)**
- 21 сәуір – Павлодар облыстық қазақ музыкалы драма театрына Ж. Аймауытовтың есімі берілгеніне 25 жыл (1992)**

- 24 сәуір** – Өлкетанушы, шежіреші, ардагер ұстаз, Ұлы Отан соғысының ардагері **Х. А. Асқаровтың** туғанына 100 жыл (1917)*
- 25 сәуір** – Ақын, журналист, ҚР Мәдениет қайраткері, Қазақстан Журналистер одағының мүшесі **О. Н. Григорьеваның** туғанына 60 жыл (1957)*
- 30 сәуір** – Қоғам қайраткері, экономика ғылымдарының кандидаты **О. Қожановтың** туғанына 80 жыл (1937)
- Сәуір** – **Шалдай орман қорғау** стансасының құрылғанына 65 жыл (1952)

МАМЫР

- 2 мамыр** – Географ, өлкетанушы, Павлодар облысын зерттеуші **З. В. Кузнецованың** туғанына 100 жыл (1917-1999) *
- 10 мамыр** – Режиссер, театр және кино актері, Қазақстанның еңбек сіңірген артисі, Қазақ КСР-інің халық артисі **Б. У. Омаровтың** туғанына 90 жыл (1927-2008)
- 13 мамыр** – Баянауыл ауданында академик **Қ. И. Сәтбаевтың** мемориалдық **мұражайының** ашылғанына 50 жыл (1967)*
- 15 мамыр** – Ғалым-математик, физика-математика ғылымдарының кандидаты, доцент, КСРО Жоғары партия мектебінің үздігі, ҚР Білім беру ісінің құрметті қайраткері **Ғ. М. Мұқановтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 21 мамыр** – Павлодар бизнес колледжінің құрылғанына 25 жыл (1992)
- 22 мамыр** – Павлодар қаласында «Сарыарқа» қонақ үй кешенінің ашылғанына 25 жыл (1992)
- 24 мамыр** – Красноармейка аграрлы-техника колледжінің құрылғанына 50 жыл (1967)
- 25 мамыр** – Суретші-график **С. П. Пантелеевтың** туғанына 80 жыл (1937)
- 28 мамыр** – ҚР Еңбек сіңірген мәдениет қызметкері **Э. И. Шиллердің** туғанына 95 жыл (1922-1985)*

МАУСЫМ

- 1 маусым** – Педагог, әдебиетші, жазушы, аудармашы, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, Қазақстан Республикасы оқу-ағарту ісінің үздігі, «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымы басқармасының төрағасы (2011-2015 ж.ж) **Т. Б. Кентайдың** туғанына 80 жыл (1937-2016)*
- 4 маусым** – Ақсу қаласында **Мемлекеттік рәміздер алаңының** ашылғанына 5 жыл (2012)
- 8 маусым** – «**Каустик**» **АҚ** ашылғанына 15 жыл (2002)
- 10 маусым** – Павлодар облысының мемлекет және қоғам қайраткері **Б. В. Исаевтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 10 маусым** – Ғалым-химик, химия ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан ұлттық жаратылыстану ғылымдары академиясының академигі, ҚР Білім беру ісінің құрметті азаматы **А. Нұхұлының** туғанына 55 жыл (1962)
- 12 маусым** – Баянауыл ауданының Екібастұз көмір жұмысшылар поселкесі облысқа қарасты **Екібастұз қаласына** өзгертілгеніне 60 жыл (1957)
- 20 маусым** – Павлодар облыстық **Г. Н. Потанин атындағы тарихи-өлкетану музейінің** ашылғанына 75 жыл (1942)*
- 25 маусым** – Кеңес Одағының батыры **С. К. Токаревтың** туғанына 95 жыл (1922-1996)
- 28 маусым** – Мұғалім, журналист, ҚазССР-нің еңбегі сіңген мәдениет қайраткері, КСРО-ның үздік баспашысы **Ю. А. Ковхаевтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 30 маусым** – КСРО көмір өнеркәсібі Министрлігінің Құрметті шахтері, «Богатырь» разрезінің өндіру учаскесі бастығының орынбасары **А. И. Федотовтың** туғанына 70 жыл (1947)
- Маусым** – Қашыр ауданы **Песчаное селосының** құрылғанына 85 жыл (1932)

ШІЛДЕ

- 10 шілде** – Ғалым-философ, философия ғылымдарының докторы **Т. Қ. Айтқазиннің** туғанына 70 жыл (1947) *

- 10 шілде** – Ғалым-химик, химия ғылымының докторы, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген өнертапқышы **Х. Қ. Оспановтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 18 шілде** – Ғалым-геолог, геология-минералогия ғылымдарының докторы **Т. М. Жәутіковтың** туғанына 85 жыл (1932)
- 18 шілде** – Ғалым-тарихшы, тарих ғылымдарының докторы **Қ. М. Алдабергеновтың** туғанына 65 жыл (1952)
- 20 шілде** – Ақын, драматург, аудармашы **А. Шамкеновтың** туғанына 90 жыл (1927-2004)
- 25 шілде** – Халық шебері **Б. Ж. Сағындықовтың** туғанына 80 жыл (1937-2014)
- 26 шілде** – ҚазКСР-ның еңбек сіңірген мұғалімі **Қ. И. Ілиясовтың** туғанына 105 жыл (1912-1955)
- 30 шілде** – Павлодар қаласында «Семей мемлекеттік медицина академиясы» РМҚК-ның Павлодар филиалы ашылғанына 15 жыл (2002)
- Шілде** – Павлодар ауданы «Заря» совхозының құрылғанына 55 жыл (1962)
- Шілде** – Ермак қаласында **асфальт зауыты** іске қосылғанына 50 жыл (1967)

ТАМЫЗ

- 11 тамыз** – Павлодар уездік «Свободная степь» газетінің алғашқы санының жарыққа шыққанына 100 жыл (1917)*
- 11 тамыз** – Г. Н. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану филиалының **Ашық аспан астындағы мұражайының** құрылғанына 20 жыл (1997)
- 13 тамыз** – Инженер-электрик, техника ғылымдарының кандидаты, өлкетанушы **Т. А. Еңсебаевтың** туғанына 70 жыл (1947-2009)
- 13 тамыз** – Өлкетанушы, ҚазКСР-нің еңбек сіңірген қызметкері, мұрағатшы **В. Д. Болтинаның** туғанына 70 жыл (1947)*

- 15 тамыз** – ҚазКСР-нің еңбек сіңірген дәрігері, алғашқы қазақ дәрігері **Ғ. Т. Сұлтановтың** туғанына 115 жыл (1902-1982)*
- 18 тамыз** – Ғалым-психолог, психология ғылымдарының докторы **Ж. Ы. Намазбаеваның** туғанына 75 жыл (1942)
- 20 тамыз** – Павлодар қаласында **«Степной пахарь»** газетінің алғашқы санының жарыққа шыққанына 95 жыл (1922)
- 24 тамыз** – Павлодар **«Октябрь»** зауытының құрылғанына 75 жыл (1942)
- 29 тамыз** – Павлодар мемлекеттік педагогика институтының (ПМПИ) құрылғанына 55 жыл (1962)
- Тамыз** – **«Павлодартұз»** мемлекеттік тұз тресінің құрылғанына 95 жыл (1922)
- Тамыз** – Баянауыл аудандық балалар кітапханасының ашылғанына 65 жыл (1952)
- Тамыз** – **Екібастұз қиыршық тас зауыты** пайдалануға берілгеніне 50 жыл (1967)
- Тамыз** – Терапевт-дәрігер, алғашқы қазақ дәрігері, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген дәрігері **Ғ. Т. Сұлтановқа** мемориалдық тақта ашылғанына 15 жыл (2002)

ҚЫРКҮЙЕК

- 1 қыркүйек** – Журналист, фольклортанушы, ҚР Журналистер одағының мүшесі **А. Ж. Нұрғазиннің** туғанына 90 жыл (1927-2008)
- 6 қыркүйек** – Ғалым, педагогика ғылымдарының докторы **Н. Қ. Ахметовтың** туғанына 65 жыл (1952)
- 11 қыркүйек** – **«Майқайың алтын»** кен байыту комбинатының құрылғанына 85 жыл (1932)
- 15 қыркүйек** – Павлодар қаласында **Бірлік пен келісім** монументінің ашылғанына 5 жыл (2012)

- 22 қыркүйек** – Қазақ халқының мәдениетіне, ғылымы мен әдебиетіне қомақты үлес қосқан көрнекті қос тұлға **Ш. Уәлиханов** пен **Г. Потаниннің** ескерткіші ашылғанына 5 жыл (2012)
- 25 қыркүйек** – Ақын, журналист, ҚР Журналистер одағының мүшесі, ҚР Жазушылар одағының мүшесі **В. Г. Семерьяновтың** туғанына 80 жыл (1937)*
- 26 қыркүйек** – Павлодар қаласының көшесіне **Қ. Сәтбаевтың** есімі берілгеніне 15 жыл(2002)

ҚАЗАН

- 1 қазан** – Ғалым-энергетик, техника ғылымдарының докторы, Қазақстан ҒА-ның академигі, профессор, Қазақстанның еңбек сіңірген ғылыми қайраткері **Ш. Ш. Шөкиннің** туғанына 105 жыл (1912-2003)
- 1 қазан** – **А. И. Шиллер** атындағы хордың құрылғанына 60 жыл (1957)
- 6 қазан** – Ғалым-философ, қоғам қайраткері, философия ғылымдарының докторы **Қ. М. Мардановтың** туғанына 75 жыл (1942)*
- 12 қазан** – Кеңес Одағының батыры **Г. П. Кравченконың** туғанына 105 жыл (1912-1943)
- 15 қазан** – Журналист, жазушы, Жазушылар одағының мүшесі **Ғ. С. Жұматовтың** туғанына 65 жыл (1952)
- 15 қазан** – Ғалым, медицина ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген ғылым қайраткері, Қазақстан ҒА-ның академигі **Х. Ж. Жұматовтың** туғанына 105 жыл (1912-1972)
- 15 қазан** – Көркемсуретші, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, Павлодар облыстық Суретшілер одағының төрағасы **Ө. А. Шорановтың** туғанына 65 жыл (1952)*
- 18 қазан** – Ғалым, ҚР Ұлттық ғылым академиясының академигі, ауылшаруашылығы ғылымының докторы, профессор **З. Д. Дүйсенбековтың** туғанына 80 жыл (1937)

21 қазан – Жазушы, журналист, өлкетанушы **С. П. Шевченконың** туғанына 90 жыл (1927-2001)*

26 қазан – Павлодар қаласында Ертіс өзені арқылы **автожүк көпірі** құрылысының аяқталғанына 55 жыл (1962)

ҚАРАША

1 қараша – Павлодар қаласының Құрметті азаматы, оқу-ағарту ісінің үздігі **Б. А. Ахметовке** арналған ескерткіш-бюстінің ашылғанына 5 жыл (2012)

4 қараша – Сәтбаев көшесінде жаңа **бас пошта** ғимаратының пайдалануға берілгеніне 35 жыл (1982)

5 қараша – Қашыр ауданы «**Береговое**» **совхозының** құрылғанына 75 жыл (1942)

6 қараша – Павлодар қаласында 120 орындық **теміржол ауруханасының** іске қосылғанына 50 жыл (1967)*

8 қараша – Өлкетанушы, ақын, жазушы, Ұлы Отан соғысына қатысушы **Д. П. Приймақтың** туғанына 105 жыл (1912-2002) *

8 қараша – Физика-математика ғылымдарының кандидаты, профессор, КСРО Оқу-ағарту ісінің үздігі, Павлодар педагогикалық институтының ректоры (1977-1996) **Т. Х. Шаяхметовтың** туғанына 80 жыл (1937-2008)

11 қараша – Социалистік еңбек Ері, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген шахтері, Екібастұз көмір бассейінің бірінші басшысы **Г. С. Грининнің** туғанына 105 жыл (1912-1981)

12 қараша – Ұлы Отан соғысының ардагері, ұлағатты ұстаз, Ы. Алтынсарин атындағы дарынды балаларға арналған облыстық гимназия-интернатының алғашқы директоры **Ш. Д. Ташмағанбетовке** арналған ескерткіш тақта ашылғанына 5 жыл (2012)

15 қараша – Ғалым-дәрігер, медицина ғылымдарының докторы **Р. А. Сәтбаеваның** туғанына 105 жыл (1912-1984)

- 17 қараша** – Журналист, Егемен Қазақстан газеті Павлодар облысының меншікті тілшісі **Б. Жанымбеттің** туғанына 75 жыл (1942-2009)
- 22 қараша** – Атақты жерлесіміз, ақын **А. Шамкеновке** мемориалдық тақта ашылғанына 5 жыл (2012)
- 25 қараша** – Суретші **М. П. Колмогоровтың** туғанына 95 жыл (1922-2004)
- 29 қараша** – Әдебиеттанушы, филология ғылымдарының докторы **Б. У. Уахатовтың** туғанына 85 жыл (1932-1984)*
- 30 қараша** – Өлкетанушы, археолог, тарихшы **В. К. Мерцтің** туғанына 55 жыл (1962)
- Қараша** – Естай атындағы мәдениет сарайының ашылғанына 40 жыл (1977)*

ЖЕЛТОҚСАН

- 6 желтоқсан** – Ақын-импровизатор, ҚазКСР-нің еңбек сіңірген өнер қайраткері **Н. Баймұратовтың** туғанына 130 жыл (1887-1969)
- 7 желтоқсан** – Павлодар облыстық диагностика орталығы ашылғанына 15 жыл (2002)
- 10 желтоқсан** – Павлодар қаласындағы атақты жерлесіміз, қаламгер **З. Шашкинге** арналған ескерткіш-бюстінің ашылғанына 5 жыл (2012)
- 12 желтоқсан** – Қазақстандық электролиз зауыты және «KSP Steel» ЖШС құбыр илемдейтін өндірістердің бірінші кезектің пайдалануға жіберілген күніне 10 жыл (2007)
- 15 желтоқсан** – Кеңес Одағының батыры **А. С. Квитковтың** туғанына 95 жыл (1922-1994)
- 16 желтоқсан** – революционер, Екібастұз қаласының бірінші құрметті азаматы **С. И. Царевтің** туғанына 135 жыл (1882-1918)
- 26 желтоқсан** – Ақын, жазушы, Қазақстанның халық жазушысы **Д. Әбілевтің** туғанына 110 жыл (1907-2003)*

27 желтоқсан – Ғалым-тарихшы, тарих ғылымдарының докторы **С. Б. Бейсембаевтың** туғанына 105 жыл (1912-1989)

29 желтоқсан – Ғалым-тарихшы, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ білім академиясының академигі **А. Қ. Құсайыновтың** туғанына 75 жыл (1942)*

31 желтоқсан – Жазушы **З. Ж. Шашкиннің** туғанына 105 жыл (1912-1966)

Желтоқсан – Жаяу Мұса атындағы Ақсу колледжінде кітапхана бөлімі ашылғанына 50 жыл (1967)*

АЙЫ МЕН КҮНІ БЕЛГІСІЗ КҮНДЕР ТІЗІМІ

Железинка бекінісінің ірге тасының (қазіргі Железинка аудан орталығының Железин ауылы) қаланғанына 300 жыл (1717)

Едігеұлы Торайғыр бидің туғанына 245 жыл (1772-1825)*

Қазанғапұлы Бердалы бидің туғанына 215 жыл (1802-1842)

Ақын-жырау, әнші **Қ. И. Бердалиннің** туғанына 150 жыл (1867-1935) *

Павлодарда телеграф құрылғанына 145 жыл (1872)

Алғашқы қазақ дәрігері **А. Сүлейменовтың** туғанына 140 жыл (1877-1937)

Ақын, әнші, Қазақстанның халық әртісі **Қ. Байжановтың** туғанына 140 жыл (1877-1966)

Әнші, аспасшы, музыкант **Т. Жұмағұловтың** туғанына 135 жыл (1882-1964)

Ғалым, тіл маманы, педагог **Ж. Д. Досқараевтың** туғанына 130 жыл (1887-1972)

Режиссер, драматург, қазақ театрының негізін қалаушы **Ж. Т. Шаниннің** туғанына 125 жыл (1892-1938)*

Ақтоғай ауылы құрылғанына 115 жыл (1907)

Ақын-жырау **Б. Қаппасовтың** туғанына 110 жыл (1907-1991)

Ақын, журналист **А. Теміржановтың** туғанына 105 жыл (1912-1962)

Воскресенск жағалауының Ермак селосы (қазіргі Ақсу қаласы) болып өзгергеніне 105 жыл (1912)

Ақсу ауылдық аймағы **Евгеньевка ауылының** құрылғанына 105 жыл (1912)

Педагог, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген мұғалімі **С. Д. Дүкенбаевтың** туғанына 100 жыл (1917-1967)

Павлодар ет комбинатының (қазіргі АҚ «Ертіс») құрылғанына 95 жыл (1922)

«**Павлодарское**» ауылына 90 жыл (1927)

Ақын, журналист **Т. Ысмайыловтың** туғанына 85 жыл (1932-1972)

Бесқарағай қой асылдандыру зауытының құрылғанына 85 жыл (1932)

Ертіс ауданының **№2 қазақ мектебінің** құрылғанына 85 жыл (1932)

Ақсу ауылдық аймағы **Сарышығанақ ауылының** (Калинин бұрынғы совхозы) құрылғанына 85 жыл (1932)

Лебяжі халық театрының құрылғанына 80 жыл (1937)

Железин орталықтандырылған кітапханалық жүйесінің ашылғанына 80 жыл (1937)*

«**Серебряные струны**» Павлодар авторлық ән клубына 75 жыл (1942)

Балалар жасөспірімдер экологиялық мектебінің (қазіргі облыстық балалар-жасөспірімдер экология және туризм орталығы) ашылғанына 70 жыл (1947)

Балалар туберкулез санаториясы құрылғанына 70 жыл (1947)

«**Павлодарочка**» халық би ансамблінің құрылғанына 60 жыл (1957)

Екібастұз ТЭЦ-нің алғаш рет іске қосылғанына 60 жыл (1957)

Павлодар облыстық әдеби бірлестігіне **П. Васильев** есімі берілгеніне 60 жыл (1957)

Павлодар қаласындағы алғашқы үш бесқабатты үйлерге қоныстандырылуына 60 жыл (1957)

Ы. Алтынсарин атындағы облыстық қазақ гимназия-интернатының ашылғанына 55 жыл (1962)

Павлодар металлоконструкция зауытының іске қосылғанына 55 жыл (1962)

Павлодар облысында аталып өтілетін және еске алынатын күндер күнтізбесінің алғашқы басылымының шыққанына 50 жыл (1967)

Павлодар қаласында ТЭЦ-3 жұмысын бастағанына 45 жыл (1972)

Омбы-Павлодар мұнай құбырының пайдалануға берілгеніне 40 жыл (1977)

Екібастұз орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің құрылғанына 40 жыл (1977)*

Екібастұз тарихи-өлкетану музейінің ашылғанына 30 жыл (1987)*

«Богатырь» көмір разрезінде миллиард тонна көмір шығарылғанына 20 жыл (1997)

Павлодар облысының прокуратурасы жанында Павлодар құқық статистикасы мен ақпарат орталығы құрылғанына 20 жыл (1997)

Павлодар мемлекеттік университеті баспасынан орыс тілінде «Павлодар облысының ғалымдары» атты кітаптың жарық көргеніне 15 жыл (2002)

Павлодар қаласындағы кардиология орталығының ашылғанына 5 жыл (2012)

Ақсу қаласындағы Иманжүсіп Құтпанұлы атындағы спорт сарайының ашылғанына 5 жыл (2012)

Ақсу қаласындағы С. Дөнентаевқа арналған ескерткіштің ашылғанына 5 жыл (2012)

**«ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА 2017 ЖЫЛЫ АТАЛЫП
ӨТІЛЕТІН ЖӘНЕ ЕСКЕ АЛЫНАТЫН КҮНДЕР»
КҮНТІЗБЕСІНЕ БЕРІЛГЕН ҚЫСҚАША АНЫҚТАМАЛАР
МЕН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ**

23 қаңтар

Құдайберген Ешімұлы Конопьяновтың
туғанына 65 жыл (1952)

Ғалым, профессор, ауылшаруашылық ғылымдарының докторы. Ертіс ауданының бұрынғы «Северный» кеңшарында дүниеге келді.

1969-1974 ж.ж Ресейде, Омбы ауылшаруашылық институтының агрономиялық факультетінде білім алды.

1974-1988 ж.ж Павлодар облысы Ертіс ауданында Павлодар облысының ауылшаруашылық тәжірибелік стансасында аға ғылыми қызметкер, кейін азық өндіру бөлімінің меңгерушісі қызметтерін атқарды. Осы кезеңде Ресейде аспирантурада оқып, оны Ленинград (Санкт-Петербург) қаласында ауылшаруашылық ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алу үшін диссертациясын қорғады. 1982-1986 ж.ж Омбы қаласындағы Сібір АШҒЗИ– да оқып, аспирантураны тәмамдады. 1989-1993 ж.ж Павлодар облысының Павлодар ауданында топырақты эрозиядан қорғау Павлодар тәжірибелік стансасы директорының ғылыми – зерттеу жұмыс бойынша орынбасары болып қызмет етті.

1993-1997 ж.ж Павлодар ауылшаруашылық ғылыми – зерттеу институтында (ПАШҒЗИ) директордың ғылым бойынша орынбасары болды.

2002 жылы ауылшаруашылық ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесін алу үшін Алматы қаласындағы егін шаруашылығы ҚазҒЗИ – да диссертациясын қорғады. 2003-2005 ж.ж Алматы қаласында орналасқан Қазақ ұлттық аграрлық университетінің жанындағы докторлық диссертациялық кеңестің мүшесі болды. 2005-2008 ж.ж ҚР ББҒМ – нің ауылшаруашылық және ветеринарлық ғылымдар бойынша Білім беру және ғылым саласындағы бақылау комитеті Сараптау кеңесінің (ЖАК) мүшесі болды. 2011 жылы ҚР

ББҒМ Комитетінің шешімімен профессор ғылыми атағы берілді, екі ауылшаруашылық ғылымдарының кандидаттарын дайындады. 2007-2011 ж.ж ғылыми-зерттеулер нәтижелерін Қазақстан Әділет Министрлігінің Патенттік ведомствосы жаңа ғылыми өнертабыс ретінде бағалады және оған №24418 Патенті берілді.

Қазақстандық және шетел басылымдарында 120 ғылыми жұмыстары жарияланды, соның ішінде «Выращивание кормовых культур на северо-востоке Казахстана» монографиясы, ауылшаруашылық дақылдарын агротехнология бойынша өсіру ұсыныстары.

Қазіргі уақытта Инновациялық Еуразия университетінде қызмет істейді.

Әдебиеттерді орыс тілінде анықтамадан қараңыз

25 ақпан

«Колос» балалар мәдени ойын – сауық орталығының құрылғанына 20 жыл (1997)

«Колос» кинотеатры (қазіргі «Колос» балалар ойын – сауық орталығы) 1898 жылы салынған, 2007 жылы жөндеуден өтті, архитектуралық ескерткіштердің қатарына жатады.

Кинотеатр облыстық кинофикация басқармасының қалалық киножүйе дирекциясына және қалыпты фильмдердің көшірмелерін көрсету құқығына ие болды. Көркем, деректі, ғылыми – көпшілік, оқу фильмдері көрсетілетін. 1956 жылы «Колос» кинотеатры іске берілді.

1997 жылдың 25 ақпанында Павлодар қаласы әкімдігінің №118 бұйрығымен Павлодар қаласындағы ең ескі кинотеатры мен Балалар саябағының (Ленпарк) негізінде коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорын – «Колос» балалар мәдени ойын – сауық орталығы құрылды. Шаруашылық қызметтің негізгі түрі – Павлодар қаласының балалар және жасөспірімдер арасындағы мәдени ойын – сауық қызметі.

Балалар орталығы осы уақытқа дейін өз міндетін орындап келеді. Шығармашылық бірлестіктер Павлодар тұрғандарының арасында танымал, қалада, облыста өтетін бірде – бір маңызды іс – шара «Колостың» дарынды балаларының қатысуынсыз өтпейді, олар «Айсұлу» сән театры, «Созвучие» вокалды студиясы, «Корусель» халық би ансамблі және т.б. Балалардың әртүрлі байқауларға қатысуы «Колос» жұмысының өте жақсы көрсеткіші болып табылады. Ұжымдар әртүрлі халықаралық конкурстардың лауреаттары: «Будущее планеты», «Золото осени», «Праздник весны». «Колос» орталығында 6 клуб жұмыс істейді. Олардың 5-і балалар және 1 еңбек ардагерлерінің клубтары.

Әдебиеттерді орыс тіліндегі анықтамадан қараңыз

7 наурыз

Гинаят Рахметоллаұлы Бекжановтың
туғанына 90 жыл (1927-2015)

Геология-минералогия ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген барлаушы геологі. Баянауыл ауданында туған. 1951 жылы Қазақ тау-кен металлургия институтын қазіргі ҚазҰТУ бітірген. 1951-1961 ж.ж Қарағайлы геологиялық барлау экспедициясының отряд бастығы, бас геологы, 1961-1973 ж.ж Қазақ геофизика тресінің бас геологі, бас инженері, 1973-1997 ж.ж Қазақ минералдық шикізат ғылыми-зертхана институтының директоры, әрі 1987 жылдан «Казнедра» ғылыми-өндірістік бірлестігінің бас директоры, 1994-1998 ж.ж «Геология и разведка недр Казахстана» журналының редакторы болған. Негізгі ғылыми-зерттеу жұмыстары Қазақстанның геологиясы мен жер қыртысының терең қойнауларын кешенді зерттеуге, металл шикізаты кен орындарының геологиясына, металлогенияға, кен орындарын іздеудің геохимиялық әдістеріне, салалық геология ғылымдарының дамуына арналған. Қазақ КСР-і, КСРО Мемлекеттік және Қ.И. Сәтбаев атындағы сыйлықтарының лауреаты. Ленин, Еңбек Қызыл Ту, «Құрмет» ордендерімен, медальдармен марапатталған.

Әдебиеттер:

Бекжанов Ғинаят Рахметоллаұлы // Қазақстан ғалымдары: Энциклопедиялық анықтама – 2 т. – Алматы, 2012. – 1 т. – 391 – 392 б.

Бекжанов Ғинаят Рахметоллаұлы // Қазақстан ғалымы: Энциклопедия – 2 т. – Алматы, 2009. – 1 т. – 233 б.

Бекжанов Ғинаят Рахметоллаұлы // Қазақстан Ұлттық энциклопедия – 10 т. – Алматы, 1999. – 2 т. – 256 б.

Бекжанов Ғинаят Рахметоллаұлы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 239 – 240 б.

Сахаба Т. Ғалымның хаты өлмейді: (Некролог) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 28 наурыз. – 12 б.

Шәкірова Г. Тұлғасы биік ғалым: [геолог-ғалым, академик, геология-минерология ғылымдарының докторы Ғ. Р. Бекжановқа 85 жыл] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 27 наурыз. – 10 б.

22 наурыз

Бұқар жырау атындағы облыстық әдебиет және өнер музейінің кұрылғанына 25 жыл (1992)

Бұқар жырау атындағы облыстық әдебиет және өнер музейінің негізі 1990 жылдың 1 ақпанында қаланып, 1992 жылғы 22 наурызда салтанатты түрде ашылды.

Қазіргі кезде музейде 52 мың 233 экспонат бар. Оның ішінде 14 365 экспонат түпнұсқа болып есептеледі.

Музей қорына көптеген бағалы жәдігерлер жинақталған. Мәшһүр Жүсіп Көпеев, Жүсіпбек Аймауытов, Иса Байзақов, Всеволод Иванов, Антон Сорокин, Қошке Кемеңгеров, Қадыр Тайшықов, Дихан Әбілев, Сұлтанмахмұт Торайғыров, Зейін Шашкин, Қалижан Бекхожин, Әлкей Марғұлан, Рамазан Тоқтаров, Аманжол Шәмкенов, Қалмұқан Исабаев, Мүбәрак Жаманбаинов, Сәбит Дөнентаев т.б. ақын – жазушылардың, Жаяу Мұса, Естай Беркімбаев, Майра Шамсутдинова, Жұмат Шанин, Қамар Қасымов, Шәкен Айманов, Кәукен Кенжетаев, Қуат Әбусейітов,

Суат Әбусейітов, Қали Байжанов т.б. өнер адамдарының жеке заттары, жәдігерлері, қолжазбалары, өздері жасаған заттар музейдің баға жетпес құнды қазыналары.

Музей қызметкерлерінің ыждаһатты зерттеу жұмыстарының нәтижесінде Қошке Кемеңгеров, Қадыр Тайшықов, Мұхтар Саматов, Жүсіпбек Аймауытов сияқты қуғын-сүргінге ұшыраған ақын-жазушылардың өмірлерінен соны деректер, бағалы құжаттар табылды.

Экспонаты мол, әрі әсерлі бұрыштарының бірі Всеволод Ивановтың кабинеті. Мұнда жазушының жеке заттары, кітап шкафы, жазу үстелі, орындығы, бес үзбелі қоршау-шымылдық т.б. бар.

Шәкен Аймановтың апатқа ұшырағанда үстінде болған тоны, Иса Байзақовтың ауруханада жатқанда ұстаған шәйнегі, Жүсіпбек Аймауытовтың өз қолымен жасаған қағаз кесетін ағаш пышағы т.б. заттары, Қамар Қасымовтың Нұтфолла Шәкеновке жасап берген домбырасы, белгілі аспапкер Тоқбай Жұмағұловтың балалайкасы музейге келушілердің көзіне ыстық көрінетін, жүрекке ерекше әсер ететін мейлінше құнды жәдігерлер.

Музейдің орналасқан үйі ескі сәулет бойынша 1897 жылы салынған, айшықты оюлармен көмкерілген мейлінше көрікті ағаш үй. Оның іші шамамен бес жүз шаршы метрдей. Осыдан 267 шаршы метрі экспозицияға пайдаланылуда.

Музей қызметкерлері насихат жұмыстарын мемлекеттік тілде жүргізеді. Барлық ғылыми қызметкерлер екі тілде бірдей дәріс оқып, экскурсияларды да екі тілде қатар өткізуде. Сонымен қатар, дарынды ақын-жазушыларымызды, өнер қайраткерлерін бұқараға кеңінен насихаттау мақсатымен олар туралы мерзімді баспасөзде танымдық мақалалар жазу, теле-радиохабарлар беру жүйелі түрде атқарылып келеді.

Әдебиеттер:

Павлодар облыстық әдебиет және өнер мұражайы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 568 – 569 б.

Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейі: музейге – 20 жыл. – Павлодар, 2012. – 34 б.

«Ақынның 1933 жылы латын әріптерімен басылған кітабы табылды»: (Павлодар облыстық Бұқар Жырау атындағы әмбебап және өнер мұражайының өнер қызметкері Ербол Қайыровпен сұхбат) / сұхб. Мәдина Серікқызы // Аңыз адам. – 2013. – №6. – 50 б.

Алақанұлы А. Бабалар мұрасы-ұрпаққа ұлағат: [Павлодар облыстық Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейінің 20-жылдық мерейтойы] // Шаһар. – 2012. – №18. – 15 б.

Бықай Ф. «Балдырған» қанат қақты: [Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музей ұжымы «Балдырған» атты жинақ құрастырып шығарды] // Егемен Қазақстан. – 2012. – 18 мамыр. – 8 б.

Есімханова А. «Достоевский» «Бұқар жырауға» келді: (Семей қаласындағы Ф. Достоевский атындағы әдеби мемориалдық музейінің ұжымы жергілікті Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейіне шығармашылық сапармен келді) // Сарыарқа самалы. – 2013. – 26 ақпан. – 3 б.

Қабылденова Қ. Өткеннен ұлағат: [22-наурыз – Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейіне – 20 жыл] // Регион.kz. – 2012. – 17 мая. – С. 6.

Молдайып С. Өлке өнерінен өрнек терген: (Журналист Айтжан Бәделханның туғанына – 85 жыл) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 24 желтоқсан. – 24 б.

Сахаба Т. Елін сүйген Елбасы: (Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейінде ҚР Тұңғыш Президенті күніне орай Елбасының өмірі мен шығармашылығына арналған көрме ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 24 қараша. – 2 б.

Ұлыларын ұлықтаған ел азбас: (Облыстық Бұқар жырау атындағы әдебиет және өнер музейінің ұйымдастыруымен алғаш рет «Ескерткіштен ескерткішке дейін» акциясы өтті) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 7 қазан. – 2 б.

Қоғам қайраткері, басқару саласының қызметкері. Лебяжье ауданында туған. 1966 жылы ҚазМУ-дың қазіргі ҚазҰУ тарих факультетін, Ташкенттегі жоғары партия мектебін бітірген. 1955-1956 ж.ж Лебяжье орта мектебінің тарих мұғалімі, 1958-1959 ж.ж Лебяжье ауданы комсомол комитетінің бірінші хатшысы болған. 1959-1960 ж.ж Мәскеу қаласындағы орталық комсомол мектебінде оқыған. 1960-1962 ж.ж Мәскеу қаласы, Павлодар облысы комсомол комитетінің бөлім меңгерушісі, хатшысы, 1966-1968 ж.ж Ақсу ауданы партия комитетінің хатшысы, 1970-1980 ж.ж Баянауыл ауданы партия комитетінің бірінші хатшысы, 1980-1989 ж.ж Қашыр ауданы партия комитетінің бірінші хатшысы, 1993-1995 ж.ж Павлодар облысы әкімінің кеңесшісі, 1995 жылдың ақпан айынан бастап Қазақстан халқы Кіші Ассамблеясы төрағасының орынбасары болған. Еңбек Қызыл Ту, «Қазан революциясы» ордендерімен, «Самғау» Алтын медалімен, Дүниежүзілік бейбітшілік қорының екі алтын және бір күміс медалімен марапатталған. 2000 жылы Павлодар облысының «Жыл адамы» атағына ие болған. Оған арнап Павлодар қаласында мемориалдық тақта орнатылған.

Әдебиеттер:

Даржұман Қ. Халықтар достығы нығая бермек: [Павлодар облыстық кіші Ассамблеяның құрылғанына 10 жыл] // Сарыарқа самалы. – 2005. – 29 қаңтар. – 1 б.

Даржұман Қанат Болатұлы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 280 б.

Әбдіхалықұлы И. Адами қасиеттері биік азамат еді: [Облысымызға белгілі тұлға, халқының азаматы бола білген Қ. Б. Даржұман жайлы] // Сарыарқа самалы. – 2007. – 31 наурыз. – 6 б.

Баймұратұлы Б. Даржұман Қанат Болатұлы: Әйелдер де ерлерден кем түспеген // Сарыарқа самалы. – 2003. – 17 сәуір. – 4 – 5 б.

Баймұратұлы Б. Қастерлеп еске алды: [облыстық Қазақстан халқы Ассамблеясының негізін қалаушылардың бірі, танымал мемлекеттік, қоғамдық және партия қайраткері Қанат Болатұлы Даржұманға арналған мемориалды тақта ашылды] // Сарыарқа самалы. – 2009. – 12 қараша. – 4 б.

Даржұман Қанат Болатұлы: (Некролог) // Сарыарқа самалы. – 2005. – 14 шілде. – 3 б.

Даржұман Қанат Болатұлы: Өткенімізге құрметпен қарайық: [Қазақстан халықтары Кіші Ассамблеясы төрағасының орынбасары Қ.Б. Даржұманмен сұхбат] / әңг. Б. Баймұратұлы // Сарыарқа самалы. – 2003. – 25 ақпан. – 5 б.

Даржұман Ү. Жанашыр, қамқор жан еді: [Қазақстан халықтары Кіші Ассамблеясы төрағасының орынбасары болып қызмет істеген қайраткер Қ.Даржұман жайлы] // Сарыарқа самалы. – 2006. – 29 маусым. – 15 б.

Есімханова А. Қанат аға туралы бір үзік сыр: [Қанат Болатұлы Даржұман туралы] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 31 наурыз. – 5 б.

Есімханова А. Қазақтың Қанаты: [Халқының нағыз азаматы Қанат Болатұлы Даржұманның 75 жылдық мерейтойына орай облыс орталығында еске алу кеші өтті]// Сарыарқа самалы. – 2012. – 5 сәуір. – 2 б.

Мұратов Б. Достық деп соқты жүрегі: [Павлодар облысы бойынша Қазақстан халықтары Кіші Ассамблеясы төрағасының орынбасары болып, ұлтаралық достықты нығайтуда мол үлес қосқан азамат Қ.Б. Даржұман туралы] // Сарыарқа самалы. – 2005. – 23 тамыз. – 6 б.

4 сәуір

Николай Иванович Креништің туғанына 50 жыл (1967)

Кеңес Одағының Батыры, Ауғанстандағы соғыс мүгедектерінің республикалық одағын қолдау төрағасы. Павлодар облысы Екібастұз

қаласында туған. 1985 жылы Екібастұздағы №18 МКТУ бітіріп, содан кейін еңбек жолын «Северный» кенішінде бастаған. 1986-1987 ж.ж кеңес әскерлерінің шектеулік онтингенті құрамында және Ауған соғысында болған. 1988 жылы 5 мамырда Комсомолдық сержант Кременишке Ауғанстан республикасында интернационалдық көмек көрсету кезінде ерлігі мен батырлығы үшін Кеңес Одағының батыры атағы берілді. 1987 жылы запасқа шықты. «Северный» кенішінде еңбек етті. 2004 жылы Ауғанстан соғыс мүгедектерін қолдаудың республикалық Одағының төрағасы (Алматы қ.) Ленин орденімен марапатталған. «Ерлігі үшін» медалінің иегері.

Кеңес Одағының батыры Н.И. Кремениш тұрған үйде (Ленин даңғылы, 80) осы кісінің құрметіне мемориалды тақта орнатылған.

Әдебиеттерді орыс тіліндегі анықтамадан қараңыз

12 сәуір

Марат Шәріповтің

туғанына 75 жыл (1942-1997)

Ғалым-химик, химия ғылымдарының докторы, профессор. Павлодар облысы Баянауыл ауданы Ақши ауылында туған. 1969 жылы ҚазМУ-ды қазіргі ҚазҰУ бітірген. Еңбек жолын 1968 жылы Қазақ КСР ҒА-ның Органик, катализ және электрхимия институтынан бастады. Қазақ КСР ҒА Қарағанды химия-металлургия институтында аға инженер, ғылыми хатшы, лаборатория меңгерушісі, Қарағанды мемлекет университетінде бөлім бастығы, проректоры, кафедра меңгерушісі, профессор қызметтерін атқарған.

Ғылыми еңбектері гидрометаллург, үдерістердің физика-химия негіздері мәселесіне арналған. «Темір, алюминий және мыс иондарының қатысуымен жүретін гидрохимиялық ауысулар» тақырыбында докторлық диссертация қорғаған. 100-ден астам ғылыми жарияланымның, оның ішінде 1 оқулықтың авторы.

Әдебиеттер:

Шәріпов Марат // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 735 б.

Шәріпов Марат // Қазақстан ғалымы: Энциклопедия. 2 т. – Алматы, 2010. – 2 т. – 453 б.

Шәріпов Марат // Қазақстан ғалымдары: Энциклопедиялық анықтамалық. 2 т. – Алматы, 2013. – 2 т. – 529 – 530 б.

24 сәуір

Ханафия Асқарұлы Асқаровтың туғанына 100 жыл (1917)

Өлкетанушы, шежіреші, ардагер ұстаз, Ұлы Отан соғысының ардагері, Ертіс ауданының Құрметті азаматы, Жазушылар одағының мүшесі.

1934 жылы жастар комсомол мектебін бітірді. 1936 жылы Алматы қаласындағы мұғалімдердің 2 жылдық курсын тәмамдады. 1938 жылы Алматы мұғалімдер институтын бітірді. 1938 жылы Талдықорған облысы Алакөл ауылында мұғалім. 1938 жылы әскер қатарына шақырылып, 1939 жылы Фин соғысына қатысты. 1940 жылы ауыр жарақат алды. 1940 жылы Ертіс қазақ орта мектебінің қазақ тілі және әдебиет пәнінің мұғалімі. 1941 жылы мектеп директоры. 1943 жылы әскер қатарына шақырылып. Ұлы Отан соғысы майданында ерлікпен шайқасты. 1945 жылы Жапон соғысына қатысты. 1945 жылы аудандық білім бөлімінде инспектор. 1947 жылы Ақтоғай аудандық білім бөлімінде инспектор. 1948 жылы Ақтоғай ауданында мектеп директоры білім бөлімінің меңгерушісі. 1954 жылы Суворов мектебінде оқу ісінің меңгерушісі. 1956-1960 ж.ж М. Горький мектебінде оқу ісінің меңгерушісі. 1960-1964 ж.ж денсаулығына байланысты демалыста болды. 1964 жылы Рассвет мектебінде қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі. «Сарыарқа самалы», «Шалқар», «Қазақ тілі», «Дауа», «Ана тілі», «Қазақ әдебиеті» газеттерінің «Түркістан», «Абай» журналдарының тілшісі. 1977 жылдан бері зейнеткер.

Марапаттары: «II дәрежелі Отан соғысы» ордені, «Германияны жеңгені үшін», «Жапонияны жеңгені үшін» және мерейтойлық медальдар. «Қазақ ССР Оқу ісінің үздігі» белгісі. Аудандық облыстық білім басқармаларының Құрмет Грамоталары.

Әдебиеттер:

Ауталипов Қ. Алтын ұя – мектебім / Қ. Ауталипов. – Павлодар, 2015. – 429 б.

25 сәуір

Ольга Николаевна Григорьеваның
туғанына 60 жыл (1957)

Ақын, журналист, ҚР Мәдениет қайраткері, Қазақстан Журналистер одағының, Ресей ақындар одағының мүшесі. 1957 жылы Ресей, Новосибирск қаласында туған. 1979 жылы ҚазМУ-дың қазіргі ҚазҰУ журналистика факультетін бітірген. 1978 жылдан Павлодар қаласында тұрады. Алғашқы өлеңдері республикалық балалар газетінде «Дружные ребята» жарияланған. Кейін бүкілодақтық «Студенческий меридиан» газетінде, «Миша» бүкілодақтық балалар журналында жарық көрген. 1979 жылы П. Васильев атындағы әдеби бірлестіктің мүшесі болған. Шығармалары «Нива», «Простор» журналдарында, әр алуан жинақтарда басылған. Павлодар, Алматы, Омск, Мәскеуде «Середина сентября», «Вечный сюжет», «Одинокое стоящее дерево», «Дверь», «Поют друзья», «Из Павлодара с любовью», «Никогда не оглядывайся», «Из семи тетрадей», «Фотостихи», «Река и речь», «Четыре тебя», «Больше неба, чем земли», «Встретимся у Марины», «Летоход» атты балалар кітаптары, жинақтары жарық көрген. Республикалық «Жігер» фестиваліне қатысқан. Шығыс Қазақстан драма театрында Ольга Григорьеваның «Дочери царя» пьесасы бойынша «Марина Цветаева» спектаклі қойылған. «Сарыарқа самалы» облыстық газеті мәдениет бөлімінің меңгерушісі болған. Қазір облыстық «Звезда Прииртышья» газетінің шолушысы. Марина Цветаева

атындағы Халықаралық, Павел Васильев атындағы Республикалық әдеби сыйлықтардың, «Друг детства» байқауының лауреаты.

Әдебиеттер:

Григорьева О. Н. Ғазиз – Қаныштың ағасы // Сарыарқа самалы. – 2003. – 6 қаңтар. – 5 б.

Григорьева О. Н. Президент Назарбаевтың Омбыға сыйлығы: [Омбыда қазақтың ұлы перзенті көрнекті ғалым-этнограф Ш. Уәлихановтың ескерткіші салтанатты жағдайда ашылды] // Сарыарқа самалы. – 2004. – 12 ақпан. – 2 б.

Григорьева О. Н. Сипашы қолаң шашымды / Ауд. С. Баязитов // Әлем әдебиеті. – 2013. – №5. – 207 – 211 б.

Григорьева Ольга Николаевна // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 273 б.

Жұматов Ғ. Жыр шуағы төгілді: [Ақын О. Григорьеваның шығармашылығы жайлы] // Сарыарқа самалы. – 2007. – 22 мамыр. – 4 б.

Қабылденова Қ. Көршілес ел құрмет: (РФ-ның ҚР-дағы Төтенше және өкілетті елшісі Михаил Бочарников павлодарлық зиялы қауым өкілдерімен кездесті) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 12 тамыз. – 2 б.

Шодыр Н. Фотосуреттермен үндескен өлеңдер: [Өткен жұмада Павлодар облыстық көркемсурет музейінде Қазақстан Журналистер одағының мүшесі, «Мәдениет қайраткері», «Құрмет» белгісінің иегері, ақын Ольга Григорьеваның «Прощание с «мыльницей» атты жеке көрмесі болды] // Сарыарқа самалы. – 2006. – 11 сәуір. – 8 б.

2 мамыр

Зоя Владимировна Кузнецованың
туғанына 100 жыл (1917-1999)

Өлкетанушы, географ, Павлодар облысының зерттеушісі, экономист. 1917 жылы Ресей, Башқортостан, Бийск қаласында туған.

1935 жылы Бийск педагогика техникумын, 1941 жылы Қазақ педагогика институтын қазіргі ҚазҰПУ бітірген. Павлодар және Семей облыстарында зерттеу жұмыстарын жүргізген. Алматы қаласында орта мектепте мұғалім, 1951 ж. Қазақ КС-ГА География секторының кіші ғылыми қызметкері, 1963-1973 ж.ж Қазақ КСР ГА Экономика институтының халықтың орналасуы және еңбек ресурстары секторының ғылыми қызметкері қызметтерін атқарған. 1955-1957 ж.ж тың және тыңайған жерлерді игеру жылдарындағы еңбек ресурстары мен халықтың орнығуы мәселелерін зерттеу мақсатында ұйымдастырылған Ертістің Павлодар өңірінде бірнеше экспедицияға қатысқан. Қазақ және Украин энциклопедияларына, қысқаша географиялық энциклопедияларға мақалалар жазған. Кузнецова бірнеше медальдармен марапатталған.

Әдебиеттер:

Кузнецова Зоя Владимировна // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 398 – 399 б.

13 мамыр

Қ. И. Сәтбаев атындағы мемориалдық мұражайының ашылғанына 50 жыл (1967)

Ғұлама ғалым, қоғам қайраткері, Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясының негізін қалаушы, әрі тұңғыш президенті Қ. И. Сәтбаевтың мемориалдық мұражайына Баянауыл аудандық Мәдениет үйінен арнайы бұрыш бөлініп, 1964 жылы қыркүйек айында қоғамдық негізінде жұмыс істей бастады. Мұражайдың ашылуына 1964 жылдың жазында Баянауылда еңбек семестрін өткізген кезде Алматы политехникалық студенттерінен құрылған құрылыс отряды мүшелерінің ынта білдірулері себеп болды. 1967 жылдан Қаныш Имантайұлының мұражайы ресми түрде ашылып, қызмет көрсете бастады. Ол 522 шаршы метр жерді алып жатты. 1989 жылдан академик Қ. И. Сәтбаевтың туғанына 90 жыл толуына орай, әкімшілік ғимарат, қор бөлмесі мен 60 орынн-

нан тұратын кинозал салынды. Осы жылы мұражайдың алдына Қ. И. Сәтбаевтың ескерткіші орнатылды. Мұражай директорлары: Қ. Қажыбеков, (1967-1969 ж.ж), Ғ. Құтбеков (1969-1969ж.ж), Т. Ә. Әбілдин (1969-1991ж.ж), С. М. Мусин (1991-2010ж.ж), Ү. С. Сағымбекова (2010-2016 ж.ж).

Мұражайдың құрылымына Мәшһүр Жүсіп Көпеевтің (меңгерушісі Қ. Пазылов) және Сұлтанмахмұт Торайғыровтың (меңгерушісі Н. Р. Серікбева) мемориалдық мұражайлары кіреді. Екі мұражайдың да типті ғимараттары 1993 жылы салынған. 1999 жылы наурыз айында Баянауыл ауданының ішкі саясат, мәдениеті және спорт бөлімінің «Қ. И. Сәтбаевтың» мемориалдық мұражайы мемлекеттік қазыналық коммуналдық кәсіпорнына айналды. Мұражайдың жалпы аумағы 509,9 шаршы метр. Қайта жабдықталған мұражай үлкен 2 залдан және жалпы талапқа сай 60 орындық дәріс залы (конференц зал), екінші қабатта «Академик Қ. И. Сәтбаевтың артына қалған өшпес ізі» деп аталатын қосымша бөлме ашылды. Еңселі 2 залда академиктің туған қыстауы, балалық, азамат болғандығы, отбасылық шағынан бастап, Қазақстан Ұлттық Ғылым Академиясының президенті болып, сайланған уақытқа дейінгі, одан кейінгі өмір жолдарынан көп мағлұмат береді. Мұражай қорында 3435 жәдігер бар. Оның 1400 жәдігері экспозиция залында тікелей сөрелерге қойылған. Баянауыл орталығындағы рухани қазынасы мол тәрбие ордасы академик Қаныш Имантайұлы Сәтбаевтың мемориалдық мұражайы – Республика жұртшылығын да, сырт елдерден келген қонақтар мен туристерді де қызықтыратын орынға айналған. 2016 жылдың шілде айынан бастап мұражай басшысы – Бейсекеев Асылан Сансызбайұлы.

Әдебиеттер:

Сәтбаевтың мемориалдық мұражайы // Қаныш Сәтбаев: Энциклопедия. – Алматы, 2011. – 475 б.

Әміре Ф. Рухани құндылық – ұлт қуаты: (Қаныш Сәтбаевтың мемориалдық мұражайының және Мұса мырза атындағы мешіттің күрделі жөндеуден кейінгі ашылу салтанаты) // Сарыарқа самалы. – 2013. – 24 қыркүйек. – 1, 3 б.

Бейімбет А. Сәтбаев мұражайында: [Академик Қаныш Сәтбаевтың туғанына 114 жыл] // Түркістан. – 2013. – № 14. – 12 б.

Исина Б. «Тұңғыш академик мұражайы» атты жылжымалы көрме – Екібастұз қаласында: (Академик Қ. И. Сәтбаевтың Баянауыл мемориалдық мұражайы «Тұңғыш академик мұражайы» атты жылжымалы көрме ұйымдастырылды) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 20 қараша. – 11 б.

Қоғабай Ж. Сәтбаев мұражайындағы сәтті кеш: (Баянауыл ауданындағы Қ. Сәтбаев мемориалдық мұражайында Қаныш Имантайұлының туғанына 115 жылтолуына орай әдеби-мәдени кеш өтті) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 17 мамыр. – 3 б.

Сағымбекова Ү. Тұңғыш академик мұражайы // Мәдени мұра. – 2014. – №1-2. – 71 -75 б.

Сәтбаевтың жібек жейдесі табылды: [Қаныш Сәтбаевтың мемориалы мұражайы жайлы] // Ертіс дидары. – 2015. – 29 маусым. – 9 б.

28 мамыр Эммануил (Александр) Иванович Шиллердің туғанына 95 жыл (1922-1985)

Композитор, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген мәдениет қызметкері. Украина, Одесса облысы Березов ауданы Суворов селосында туған. Павлодар музыка училищесін бітірген. Еңбек жолын 1984 жылы Новосибирск облысы Колыван мәдениет үйі халық хорының көркемдік жетекшісі болып бастаған. 1957 жылдан Павлодар қаласындағы «Октябрь» зауыты хорының көркемдік жетекшісі, кейін Павлодар трактор зауыты халық хорының бас хормейстері. Хор республикалық фестивальдің және 2 мәрте бүкілодақтық халық шығармашылық фестивалінің лауреаты. «Приезжайте в

Павлодар» (сөзін жазған В.Бороздин), «От Иртышских полей» (сөзін жазған С.Музалевский), «За край родной» (сөзін жазған В.Бороздин) т.б. әндердің авторы. Шиллер жазған әндерді тек трактор зауытының хоры ғана емес, сонымен қатар республиканың басқа да көркемдік ұжымдары орындады. 1981 жылы Эммануил Иванович 2-дүниежүзілік соғыс және еңбек ардагерлерінің хорын ұйымдастырды. Медальдармен марапатталған. Шиллер құрметіне Павлодар қалалық мәдениет сарайына ескерткіш тақта орнатылған.

Әдебиеттер:

Эммануил (Александр) Иванович Шиллер // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 738 б.

1 маусым

Тоғайбай Бекімұлы Кентайдың туғанына 80 жыл (1937-2016)

Педагог, әдебиетші, жазушы, аудармашы, Қазақстан Журналистер одағының мүшесі, «Ертіс дидары» газеті редакция алқасының мүшесі, «Қазақ тілі» оқу орталығының атқарушы директоры, КСРО оқу-ағарту саласының үздігі, ұстаз, Павлодар ауданының Құрметті азаматы, фольклор жинаушы, халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымы басқармасының төрағасы (2011-2015 ж.ж). Павлодар қаласында жұмысшы отбасында туған. 1945 жылы Павлодардағы №10 Абай атындағы қазақ онжылдық мектебіне түсіп, 1955 жылы ойдағыдай бітірген.

1955-1957 ж.ж еңбек жолын қазіргі Ақсу қаласындағы № 1 аралас мектепте аға пионер жетекшісі қызметінен бастады. 1957-1962 ж.ж Алматыдағы Қазақ мемлекеттік университетіне оқып, қазақ тілі және әдебиеті пәні мұғалімі мамандығы бойынша үздік бітірді. Ұстаздық еңбек жолын Павлодар қаласында 1962 жылы жаңадан ашылған №3 қазақ мектеп-интернатынан бастады. 1963-1964 ж.ж Лебяжі ауданына қарасты Шарбақты орыс-қазақ сегіз жылдық мектебінде директор болып қызмет атқарды. 1964-1971

ж.ж Павлодар ауданы, Жертұмсық сегіз жылдық аралас мектептің директоры болып еңбек етті. 1971-1987 ж.ж аралығында Павлодар ауданының Заңғар орта мектебінде директор, жұбайы Ибрагимова Шара Мұхамеджанқызы мұғалім болып қызмет атқарды. 1987 жылдан 1998 жылы зейнеткерлікке шыққанға дейін Заңғар ауылдық Кеңесінің төрағасы, кейін әкімі болды. 1999 жылы Павлодар қаласына көшіп келді.

2003-2011 ж.ж аралығында Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымы Басқарма төрағасының орынбасары міндетін атқарды.

2011 жылдың 31 наурызынан бастап – 2015 жылдың 20 қарашасына дейін Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы Павлодар облыстық ұйымы басқарма Төрағасы болды.

«Ұстаздық ғұмырыңды созып өтер» (2007), «Бала тілі – бал» (2011) кітаптарының және бірқатар ғылыми-тарихи мақалалардың авторы. «Нар тұлға» ұйымының мүшесі. Көптеген медаль, Құрмет грамотасы, Алғыс хат және «Облыс алдындағы ерен еңбегі үшін» төс белгісімен марапатталған.

Әдебиеттер:

Кентай Т. Б. «Ұстаздық ғұмырыңды созып өтер...» / Т. Б. Кентай. – Павлодар: ПОЛИТОН, 2007. – 208 б.

Кентай Т. Б. Бала тілі – бал / Т. Б. Кентай – Павлодар, 2011. – 148 б.

Кентай Т. Ауданда қазақ тіліне кезек тимейтұр // Сарыарқа самалы. – 2004. – 11 қараша. – 6 б.

Кентай Т. Жарты ғасыр ақылшым, әрі сырласым // Сарыарқа самалы. – 2004. – 27 қаңтар. – 6 б.

Кентай Т. Игілікті жұмыстар жүргізілуде: («Қазақ тілі» қоғамы туралы) // Ертіс дидары. – 2014. – 22 қазан. – 6 б.

Кентай Т. Кемел ой аспаннан түспейді // Шаһар. – 2011. – 15 сәуір. – 5 б.

Кентай Т. Қаламы қолынан түспеген // Сарыарқа самалы. – 2013. – 17 қазан. – 5 б.

Кентай Т. Майдангер ұстаз // Сарыарқа самалы. – 2014. – 27 желтоқсан. – 5 б.

Кентай Т. Нақты істер нәтиже береді // Сарыарқа самалы. – 2012. – 22 мамыр. – 11 б.

Кентай Т. Өмір өткелдері // Шаһар. – 2014. – 18 сәуір. – 13 б.

Кентай Т. Тілді қолдануда заңсыздық көп // Сарыарқа самалы. – 2006. – 27 шілде. – 11 б.

Кентай Т. Табиғатқа қамқорлық қажет // Сарыарқа самалы. – 2006. – 25 қараша. – 3 б.

Ана тілі – айбыны алашымның: (Павлодардағы филиалының төрағасы Тоғайбай Кентаймен сұхбат) / әңг. Т. Сахаба // Ертіс дидары. – 2014. – 25 қыркүйек. – 4 б.

Әлімбаев М. Өмірден өнеге тиген: [павлодарлық ұстаз Т. Б. Кентайдың «Ұстаздық ғұмырыңды созып өтер...» атты кітабы жайлы] // Сарыарқа самалы. – 2007. – 21 шілде. – 3 б.

Бақұл болыңыз, жанашыр аға!: (Некролог) // Сарыарқа самалы. – 2016. – 12 наурыз. – 11 б.

Қоңыр Т. Жетпіс бестің асуын бағындырып...: [Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамы облыстық филиалының төрағасы, Қазақстан Республикасы оқу-ағарту ісінің үздігі Тоғайбай Бекімұлы Кентай 75-ке толып отыр] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 12 маусым. – 4 б.

Түгелбай Г. «Сіздей дархан елімізге керек-ақ»: [С.Торайғыров атындағы облыстық кітапханасында танымал ардагер ұстаз, тіл жанашыры, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі Тоғайбай Бекімұлы Кентайдың 75 жылдық мерейтойына арналған кеш өтті] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 12 маусым. – 4 б.

**20 маусым Павлодар облыстық Г. Н. Потанин атындағы
тарихи-өлкетану музейінің
ашылғанына 75 жыл (1942)**

Г. Н. Потанин атындағы Павлодар облыстық тарихи-өлкетану музейі 1938 жылы облыс құрылғаннан кейін, 1942 жылы «Қазақстанды» зерттеу қоғамы негізінде құрылды.

Музей – қаланың визиттік картасы. Музейдің экспозициялық залы көрермендерге біздің өлкенің тарихы мен мәдениетін көрсетеді. Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығы ішінде музей қызметі айтарлықтай кеңейе түсті. Жаңа бөлімшелер, музей жұмысында тың ерекшеліктер қолдану, музей құралдарын жаңа нұсқада қолдануы пайда болды. Бүгін танымал музей қызметі – мәдени және білім беру функцияларын жүзеге асырады және ежелгі артефактілерді қазіргі заманғы технологиямен үйлестіру өскелең ұрпақты патриотизм рухында тәрбиелеуде.

Музей қызметінің басты бағыты оқу, зерттеу және тарихи-мәдени мұраны сақтау болып қала береді.

Музейдің мәдени және білім беру қызметі Қазақстан көпұлтты халқының арасындағы қарым-қатынаста төзімділік пен толеранттылықты сақтай отырып, біріктіруші ұлттық идеясы «Мәңгілік Ел» негізінде жүзеге асырылады.

Қор бөлімінде 104571 мыңға жуық экспонат бар, оның ішінде 10-ға жуығы элементтердің жинақтары: археологиялық, этнографиялық, нумизматикалық, фотосурет жинағы, құжаттық, өнеркәсіптік жаратылыстану ғылымдары, атыс және суық қару түрлері.

Музейдің ғылыми кітапханасы және алты бөлімшесі бар. 2001 жылы Д. П. Багаев музей үйі, М. Шамсутдинова атындағы ән шығармашылық үйі музейі және Әскери Даңқ музейі ашылды. Ашық аспан астындағы музей де жұмыс істейді. 2016 жылы музейдің бөлімшесі болып қалалық және аудандық музейлер – Ақсу тарихи-өлкетану музейі, Шарбақты тарихи-өлкетану музейі, Екібастұз тарихи-өлкетану музейі болды.

Жыл сайын Павлодар облыстық тарихи-өлкетану музейімен көрмелер, әр түрлі іс-шаралар ұйымдастырылады. Музейдің бөлім мен бөлімшелерінде «Жас фотограф», «Жас археолог», «Майдан жолы», «Шебер» үйірмелері жұмыс істейді.

Музей негізінде барлық деңгейдегі музейлерге семинар-тренингтер, ғылыми-тәжірибелік конференциялар студенттердің, оқушылардың, жас ғалымдардың қатысуымен өтеді. Музей республикалық музей қорларынан көрмелер ұйымдастырады.

Мұражай қызметінің маңызды нәтижесі негізгі буыны жергілікті тарихын, археологиялық және этнографиялық зерттеулерді құрайды ғылыми-зерттеу жұмыстарын, кеңейту болып табылады.

Музей қызметкерлерінің қатысуымен маңызды тарихи ақпараттар және баға жетпес экспонаттар археологиялық экспедиция барысында табылды. Жыл сайын біздің музей ғылыми жұмыстарға қатысады, музей жанындағы археология зертхана қызметкерлері Қазақстанның және облыс аудандарының археологиялық қазбаларына шығады. ПМПИ археологиялық-этнологиялық ғылыми зерттеу орталығымен бірлесіп Екібастұз ауданындағы орта ғасырлық мазар қалдығын зерттеу, Қашыр және Железин ауданындағы темір дәуіріне жататын молалар, қола және қимақ дәуірі ескерткіштеріне зерттеу жұмыстары жүргізілді. Ресей ғалымдарымен бірлескен Баянауыл ауданындағы сақ дәуіріне қатысты қазіргі заманғы технологиялық жетістіктерді пайдалана отырып жан-жақты зерттеу жұмысы жүргізілді.

Археологиялық зерттеулер барысында музей қоры жаңа ескі артефактілермен толықты. Археологиялық коллекциялар Қазақстанның әр түрлі қалаларында музей аралық көрмелерде, сонымен қатар ҚР ұлттық музейінде көрсетіледі.

Музей қызметі нәтижесінде музей саласы өңделеді және материалдың үлкен көлемі жинақталады.

Тәуелсіздік жылдарында музейдің ғылыми кітапханасы өз басылымдарымен толықты. Олардың арасында, елеулі орынды музей коллекциялары, конференциялар мен экспедиция материал-

дары, сондай-ақ музейтану теориялық мәселелері бойынша жарияланымдар каталогтаралыпжатыр.

Біздің серіктестеріміз Қазақстан және Ресей музейлері және ғылыми-зерттеу орталықтары болып табылады. ҚР Президентінің музейі, Ұлттық музей, Мемлекеттік тарихи-өлкетану музейі (Омбы қ.), Омбы тарихи институт бөлімшесі, Сібір филология және философия бөлімі, Ә. Марғұлан атындағы археология институты, Мемлекеттік Орталық музей, Көкшетау, Қарағанды, Семей, Өскемен қаласының өлкетану музейі.

Әдебиеттер:

Облыстық тарихи-өлкетану мұражайы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 533 б.

Әділбек А.Сыр шертеді жәдігерлер талайғы..: (18 мамыр – Халықаралық музейлер күні) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 17 мамыр. – 12 б.

Баринов М. Зәкірдің тарихы: (Потанин атындағы облыстық тарихи өлкетану музейінде сан алуан жәдігерлер бар) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 20 қыркүйек. – 12 б.

Баринов М. Тосын табылған жәдігер: [Г. Потанин атындағы мұражай жәдігерлері туралы] // Регион.kz. – 2015. – 15 мамыр. – 2 б.

Есімханова А. Дәуірлер сабақтастығынан сыр шерткен: (Г. Потанин атындағы тарихи-өлкетану музейі жаңаша кейіпте ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2011. – 29 желтоқсан. – 1 б.

Есімханова А. Өңір тарихынан сыр шерткен: [Г. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану музейі туралы] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 24 қаңтар. – 3 б.

Мәдени байланыстың арнасы кеңеюде: (Г. Н. Потанин атындағы Павлодар облыстық тарихи-өлкетану музейі) // Сарыарқа самалы. – 2016. – 17 мамыр. – 4 б.

Молдайып С. «Ай жұтқалы тұрған айдаһар»: (Потанин атындағы облыстық тарихи өлкетану музейінде сақталған көне жәдігерлер туралы) // Сарыарқа самалы. – 2013. – 29 маусым. – 8 б.

Молдайып С. Жәдігерге «жан біткенде»: [Халықаралық музейлер күніне орай Г. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану музейінде мерекелік «Музей түні» ұйымдастырылды] // Сарыарқа самалы. – 2016. – 19 мамыр. – 20 б.

Музей күніндегі музей түні: (Халықаралық музей күні) // Шаһар. – 2014. – 23 мамыр. – 3 б.

Нұрахметова Г. Ғасырлар аманатын арқалап...: [Г. Потанин атындағы тарихи-өлкетану музейіне – 70 жыл!] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 8 желтоқсан. – 4 б.

Нұрахметова Г. Өлке тарихының ордасы: (Г. Потанин атындағы Павлодар облыстық тарихи – өлкетану музейі туралы) // Сарыарқа самалы. – 2013. – 28 қыркүйек. – 6 б.

Оқасова Б. Суреттер сөйлегенде: (XX ғасырдың басында Павлодарда алғашқы фотосалон ашылған болатын) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 21 тамыз. – 24 б.

Олжаұлы Е. Материалдық емес мәдени мұра: (Г. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану музейінің ұйымдастырумен «Материалдық емес мәдени мұра» жобасы бойынша елді мекендерін аралады) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 23 қазан. – 11 б.

Рымтай А. «Әлем балалардың көзімен»: (Г. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану музейінде көрме ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 7 маусым. – 12 б.

Тауқызы С. Жәдігер «жан біткенде»: (Мәдениет пен өнер қызметкерлерінің кәсіби мерекесіне орай Г. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану музейінде «Музей түні» өтті) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 28 мамыр. – 20 б.

Хашымқызы Қ. «Менің сүйіктім»...: (Г. Н. Потанин атындағы Павлодар облыстық тарихи-өлкетану музейінде 8 наурызға арналған әйел бейнесі галерея көрмесі ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 7 наурыз. – 20 б.

Хашымқызы Қ. Алтайдан келген кестелі көйлек: (Г. Потанин атындағы тарихи-өлкетану музейінде «Алтай халықтарының мәдениеті» атты көрме ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2016. – 26 сәуір. – 3 б.

10 шілде

Телісжан Құрманұлы Айтқазиннің
туғанына 70 жыл (1947)

Ғалым-философ, философия ғылымдарының докторы, ҚР әлеуметтік ғылым академиясының академигі. Лебяжье ауданы Аққу ауылында туған. 1976 жылы (ҚазМУ-дың қазіргі ҚазҰУ) философия-экономика факультетін және аспирантурасын бітірген. 1976-1979 ж.ж Павлодар индустриалды институтында (қазіргі Павлодар мемлекеттік университеті) оқытушы, аға оқытушы, 1982-1986 ж.ж доцент, 1986-1996 ж.ж кафедра меңгерушісі, 1996-1997 ж.ж Павлодар мемлекеттік университетінің оқу-ғылыми кешенінің директоры, 1997-2001 ж.ж Еуразия ұлттық университетінде кафедра меңгерушісі, Еуразия ұлттық гуманитарлық институтының профессоры, 2003-2005 ж.ж ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік қызмет академиясы Мемлекеттік басқару институтының директоры, 2005-2008 ж.ж Семей мемлекеттік педагогика институтында кафедра меңгерушісі болып қызмет атқарды. «Қазақтардың қоғамдық мұраттарына тарихи-философиялық талдау» деген тақырыпта докторлық диссертация қорғады. Ғылыми-зерттеулері қазақ мұраттарының ерекшеліктерін, оның халық тарихында алатын орны мен атқаратын міндеттерін, тарихи-әлеуметтік және қоғамдық мән-мағынасын талдауға арналған.

Әдебиеттер:

Айтқазин Т. Қазақтардың мұраты / Т. Айтқазин; кітап демеушісі Павлодар қаласы «Қазақстан» және «Сұлтан» шағын кәсіпорындары.- Алматы: Ғылым, 1994. – 100 б.

Айтқазин Т. Ғұламаның әлеуметтік-философиялық ойлары // Абай.- 2011. – №2. – 33 – 38б.

Ең алдымен қазақ жастарының жаны ашуы тиіс.: [Облысқа танымал еңбек ардагері Тельман Айтқазинмен сұхбат] / әңг. Н. Жайықбаев // Сарыарқа самалы. – 2012. – 19 қаңтар. – 6 б.

11 тамыз

Павлодар уездік «Свободная степь» газетінің
алғашқы нөмірінің жарыққа
шыққанына 100 жыл (1917)

Павлодар қаласынан шыққан тұңғыш газет. Баспадан шығарушы – Павлодар кооперативтері серіктестігі. 1 қарашаға дейін аптасына 2 рет шығып отырған (сәрсенбі және сенбі күндері), одан кейін күнделікті, ал 1918 жылдан бастап аптасына 5 рет шыққан. Газетте жергілікті жаңалықтар, жеделхаттар, хабарландыру, шолу және басты мақалалар басылған. Алғашында «Да здравствует демократическая республика!!!», «Граждане, немедленно платите подати!!!», «Долой большевиков!», «Привет первому земскому собранию!», «Уездное земское собрание – полномочный хозяин уезда», «Все на выборы в Учредительное собрание!» құлақтандырулары болды. 1918 жылдың қаңтарында газетте бюллетеньдер шықты. Мақала авторларының ішінде «Объединение» газетінің болашақ редакторы П. З. Ермаков, С. Маслова, Д. Беспалова, П. Косогора, А. Поршнева, сондай-ақ Беженец, Бездомный, Челдон, Мұрат сияқты жасырын есіммен жазатындар болды. 1918 жылы наурызда Павлодар Депутаттар кеңесінің қаулысымен газет жабылып, мүліктері тәркіленді.

Әдебиеттер:

Свободная степь // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 647 б.

13 тамыз

Вера Дмитриевна Болтинаның
туғанына 70 жыл (1947)

Өлкетанушы, тарихшы-өлкетанушы, Қаз КСР еңбек сіңірген мәдениет қызметкері. Мұрағат ісінің үздігі. Орынбор облысы Орск қаласында туған.

1972 жылы Москва мемлекеттік тарихи-мұрағат институтын бітірген. Мұрағат жүйесінде 60 жылдардың ортасынан бастап жұмыс

істейді. 1973 жылы Павлодар мемлекеттік мұрағатының директоры, 1976 жылы облыстық мұрағат басқармасының жетекшісі. 2000 жылдан Павлодар облысында Архивтер департаментінің бастығы. 2008 жылдан бастап зейнеткер.

«1919-1990 ж.ж Павлодар өлкесіндегі орыс Православиелік шіркеу тарихынан», «1919-1999 ж.ж Павлодар өлкесіндегі ислам тарихынан», «1892-2002 ж.ж Құжаттарды Павлодар өлкесінің денсаулық сақтау саласы», «Книга скорби. Расстрельные списки» және «Забвению не подлежит», «Павлодарская область: страницы истории. 1938-2003 гг.», «Павлодарцы в годы Великой Отечественной. 1941-1945»; «Земля Успенская», «Яков Геринг: вся моя жизнь для людей», «Нас породнила Качирская земля, «Павлодар облысының хронографы. 1938-2008» / «Хронограф Павлодарской области 1938-2008», «Илья Ноздрин: труженик и хозяин», «Поклонимся великим тем годам. 1941-1945», «Край Железинский», «Георгий Берестовский: ученый с мировым именем» кітаптар авторларының бірі.

Орыс Православиялық шіркеуінің орденімен, медальдармен марапатталған. «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 10 жыл», «Қазақстан Конституциясына 10 жыл» медальдарымен, «Облыс алдындағы еңбегі үшін» белгісімен, Орыс Православ шіркеуінің Ольга княгинясының III-дәрежелі орденімен марапатталған.

Вена қаласындағы XV Халықаралық мұрағаттар конгресінің және Рейкьявик қаласындағы XXXV мұрағаттар дөңгелек үстелінің қатысушысы.

Қазіргі кезде елімізде жарық көретін «Қазақстан мұрағаттары – Архивы Казахстана» ақпараттық ғылыми-практикалық журналының редакциялық алқа мүшесі, облыстық ардергерлер кеңесінің мүшесі.

Әдебиеттер:

Павлодар облысының хронографы 1938-2008 / құраст. В. Д. Болтина. – Павлодар: ЭКО, 2008. – 544 б.

Вера Дмитриевна Болтина // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 253 б.

Терапевт-дәрігер, алғашқы қазақ дәрігері, Қазақ КСР-інің еңбек сіңірген, 2-дүниежүзілік соғысқа қатысқан. Ақсу қаласында туған. Орталық Азия мемлекеттік университетінің медицина факультетін және Ленинград дәрігерлер білімін жетілдіру институтының аспирантурасын бітірген. 1930-1933 ж.ж Ташкент қаласындағы 1-терапиялық клиниканың басшысы, 1933-1938 ж.ж Павлодар қалалық амбулаториясының дәрігері, 1938-1946 ж.ж әскери клиникада және госпитальда дәрігер-терапевт, 1946-1960 ж.ж Павлодар облысы ауруханасында терапия бөлімінің меңгерушісі, 1960-1982 ж.ж Облыстық денсаулық сақтау бөлімінің бас терапевті қызметтерін атқарған. 1962 жылы зейнеткерлік демалысқа шыққанымен, дәрігерлік қызметін одан әрі жалғастырған. Ленин орденімен марапатталған. 2002 жылы Сұлтановтың есімімен Павлодар қаласындағы облыстық ауруханаға берілді және ауруханада мемориалдық тақта орнатылды.

Әдебиеттер:

Сұлтанов Ғалым Тәжібайұлы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 667 б.

Әлімбай М. Дана дәрігер: [Республиканың еңбек сіңірген дәрігері Ғалым Сұлтановтың туғанына 100 жыл толуына арналған эссе-естелік // Сарыарқа самалы. – 2002. – 13 тамыз. – 5 б.

Баймұратұлы Б. Ғалым Сұлтановқа мемориалды тақта орнатылды: [Қазақ халқының талантты перзенті, ғалым-дәрігер Ғ. Сұлтановқа] // Сарыарқа самалы. – 2002. – 20 тамыз. – 1 б.

Акын, журналист, ҚР Журналистер одағының мүшесі, ҚР Жазушылар одағының мүшесі. 1937 жылы Алтай аймағы Новогогорьевка ауылында туған. 1972 жылы М. Горький атындағы Мәскеу әдебиет институтының «Поэзия» факультетін бітірген. Павлодарда кеме мотористі, капитанның көмекшісі, Жоғарғы Ертіс кеме шаруашылығының кемелерінде капитан болып жұмыс істеді. 1969-1971 ж.ж телеарна редакторы, 1971 жылы «Звезда Прииртышья» газетінде тілші, мәдениет бөлімінің меңгерушісі, жауапты хатшы, редактордың 1-орынбасары қызметтерін атқарды. 70-жылдары П. Васильев атындағы Әдеби бірлестіктің төрағасы болды. В. Семерьяновтың өлеңдері облыстық және республикалық газеттер мен журналдар беттерінде, «Иртышские напевы», «Ступеньки», «День поэзии» ұжымдық жинақтарда жарияланды. 1972-2002 ж.ж «Высокий берег», «Вслед за журавлями», «Незакрытая калитка», «Я тебе расскажу...», «Зимняя радуга», «Гусиный перелет», «Звонок старому другу», «Сказ о Джасыбае» жинақтары жарық көрген. Қазақ тілінен А. Құнанбаевтың, А. Қанидың, О. Қожановтың, М. Аяғанованың, К. Көпешевтің, А. Нұртазиннің, Г. Айтмағамбетованың өлеңдерін аударған. 2001 жылдан – зейнеткерлік демалыста, П. Васильев атындағы Әдеби бірлестікпен, «Шафердің үй-мұражайымен» қатынасын жалғастыруда, жас әдебиетшілерге, ақындарға кеңес береді, ақындардың өлең жинақтарына пікір білдіреді.

Павлодар облысы әкімінің, Павлодар облыстық мәслихатының Құрмет грамоталарымен, ҚазКСР Жоғары Кеңесінің грамотасымен марапатталған. П. Васильев атындағы сыйлықтың лауреаты. Павлодар облысы әкімінің әдебиет саласындағы грантының иегері.

Әдебиеттер:

Семерьянов В. Мәшһүр шыңы: поэма. – Павлодар: ЭКО, 2008. – 58 б.

Семерьянов В. Мәшһүр шыңы / ауд. Кәкімбек Салықов // Егемен Қазақстан. – 2006. – 28 желтоқсан. – 5 б.

Семерьянов В. Мәшһүр шыңы // Ертіс дидары. – 2008. – 27 тамыз. – 7 б.

Семерьянов Виктор Гаврилович // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы: 2013. – 654 б.

Амантайұлы Ж. Жерлес қаламгерлердің кітаптары шықты // Сарыарқа самалы. – 2012. – 28 сәуір. – 6 б.

Ерікқызы Ә. Өнерге қамқорлық: [Астана қаласындағы Ұлттық академиялық кітапханада павлодарлық ақын-жазушылар, жергілікті зиялы қауым мен жастар қатысқан кездесу барысында жерлес қаламгерлеріміздің кітаптарының тұсаукесері ұйымдастырылды] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 23 маусым. – 3 б.

Қаламгерлер еңбегі бағаланды: [тұсаукесер] / Әзір. Н. Құмар // Ана тілі. – 2012. – 21–27 маусым. – 3 б.

Қожанов О. Ақын жүрек: (Танымал ақындар Арман Қани және Виктор Семерьяновтың қатысуымен әдеби кеш кеш өтті) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 30 тамыз. – 12 б.

Марапаттау: [Облыс әкімінің өкімімен...] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 9 қазан. – 3 б.

Молдайып С. Аймақ әдебиетінің бүгінгі нысанасы: [Павлодар облыстық «Сарыарқа самалы» газетінің ұйымдастыруымен «Ертіс-Баян өңірі әдебиетінің бүгінгі өрісі» атты дөңгелек үстел өтті] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 20 қыркүйек. – 14 – 15 б.

Өңірмен қатар жасасқан қаламгер: [Белгілі ақын, аудармашы, журналист Виктор Семерьянов 75 жасқа толды] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 29 қыркүйек. – 2 б.

Ғалым, философия ғылымдарының докторы. 1942 жылы Павлодар облысы Май ауданы Көктөбе ауылында туған. 1966 жылы ҚазМУ-ды қазіргі ҚазҰУ, 1975 жылы Қазақстан ҒА-ның философия және құқық институтының аспирантурасын бітірген. 1967-1969 ж.ж Қарағанды политех институтында ассистент (қазіргі Қарағанды мемлекеттік техника университеті), Павлодар облысы Май ауданы саяси-ағарту кабинетінің меңгерушісі, 1975-1981 ж.ж Павлодар обкомында нұсқаушы, 1981-1986 ж.ж Павлодар облысы мәдениет басқармасының бастығы, 1987-1991 ж.ж Қазақстан КП ОК-де лектор, 1991 жылы Павлодар обкомының хатшысы, 1991-1996 ж.ж Қазақстан ҒА-ның Философия институтында орталық жетекшісі, 1991-2001 ж.ж ҚР Парламент Мәжілісі аппаратында кеңесші, 2001 жылдан сектор меңгерушісі, кеңесші қызметтерін атқарады. «Социально-философский анализ самоопределения нации в контексте трансформации современного общества» деген тақырыпта докторлық диссертация қорғады. 85-тен астам ғылыми жарияланымның, оның ішінде 1 монографияның («Самоопределение нации», 1997) авторы.

Әдебиеттер:

Марданов Камалбай // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 481 б.

Марданов Кәмәлбай // Қазақстан ғылымы: Энциклопедия – 2 т. – Алматы, 2010. – 2 т. – 140 б.

Марданов Камалбай // Қазақстан ғалымдары: Энциклопедиялық анықтамалық. 2 т. – Алматы, 2013. – 2 т. – 119 – 120 б.

Көркемсуретші, кескіндемеші, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, Павлодар облыстық Суретшілер одағының төрағасы. Павлодар облысы Ермак ауданы Грязновка ауылында (қазіргі Ақсу) туған. 1976 жылы Алматыдағы Н. В. Гоголь атындағы көркемсурет училищесін бітірді. Оқу орнында М. Калимов, М. Хитохунов, А. Аканаяев сынды белгілі ұстаздардан дәріс алды. 1988 жылдан бері КСРО Суретшілер одағының, 1992 жылдан Қазақстан Суретшілер одағының мүшесі. «Баянауыл-2003» кескіндемеші-суретшілер халықаралық пленэрінде І санатты дипломымен марапатталған. 2007 жылы аймағымыздың мәдениеті мен өнерінің дамуына қосқан қомақты үлесі үшін Павлодар облысы әкімінің грантына ие болды. 2007 жылдан ҚР Көркемөнер академиясының академигі. 2010 жылы «Мәдениет қайраткері» Құрмет белгісімен марапатталды. 2009 жылы Қазақстан Республикасы Көркем Академиясының дипломымен марапатталды. Қазақстан Республикасы Суретшілер Академиясының Құрмет грамотасымен марапатталған. Павлодарда тұрып, қызмет етеді. Облыстық, республикалық, бүкілодақтық және халықаралық көрмелерге қатысқан. Республикалық, халықаралық «Еуразия. Қазіргі заман образдары» қатысуымен Арт-симпозиумының қатысушысы. Халықаралық «Мен Астананы көрдім» пленэрының қатысушысы. Халықаралық кескіндеме, мүсін, сызба «Суретшілер мен балалар», сәндік-қолданбалы өнер Арт-симпозиумының қатысушысы. Павлодар облыстық көркемсурет музейінде, Мәдениет үйінде жеке көрмелері өтті. Қылқалам шеберінің бірқатар туындылары Қазақстан, Ресей, Грузия, Италия, Франция, Югославия, Германия музей жинақтары мен жеке жинақтарда сақтаулы.

Әдебиеттер:

Ақ бесік – Атамекенім: [Ә-кітап көшірмесі]. – Павлодар: Дом печати, 2008. – 37 б.

Өсербай Шора = Осербай Шора = Osserbai Shora: Шора Өсербай Аманжолұлының 60 жылдығына арналған каталог / Е. Дубовая; фото: Е. Ниязов, Е. Тақырбасов, В. Бугаев, Т. Нұрғазы, Қ. Мәкібеков; ауд.: Б. Нұрғожина, Қ. Аужанова. – Павлодар, 2012. – 80 б.

Өсербай Шұранов: каталог / Өнер зерттеуші Е. Дубовая; Қазақ тіл. ауд. Б. Нұрғожина; Ағылшын тіл. ауд. Қ. Аужанова; Павлодар облысының мәдениет департаменті. Павлодар облыстық суретшілер одағы. – Павлодар, 2016. – 22 б.

Әлжан Н. Қыл қаламның құлагері: [Суретші Өсербай Шоранов 60 жаста] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 1 қараша. – 24 б.

Есімханова А. Суретшілер тілінде: [Облыс орталығында көркемсурет музейінде «Дәуір үні» атты көрме ашылды] // Сарыарқа самалы. – 2011. – 8 желтоқсан. – 3 б.

Марапаттау: [Облыс әкімінің өкімімен мемлекеттік қызметтегі көп жылғы адал еңбегі, облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан елеулі үлесі үшін] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 25 қазан. – 4 б.

Молдайып С. Жалғасын тапса игі: [«Дархан далам» атты республикалық суретшілер симпозиумы өтті] // Сарыарқа самалы. – 2016. – 14 маусым. – 8 б.

Молдайып С. Павлодарлық туындылар Қашғария және Ресейге жол тартпақ: («Тұңғыш халықаралық Қашғария суретшілер көрмесі – 2014» ұйымдастырылмақ) // Сарыарқа самалы. – 2014. – 4 қыркүйек. – 20 б.

21 қазан

Сергей Павлович Шевченконың
туғанына 90 жыл (1927-2001)

Жазушы, журналист, өлкетанушы, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі. Солтүстік Қазақстан облысы Борки селосында туған. Петропавл қаласында мұғалімдер институтының

филология факультетін, Алматыда Жоғары партия мектебін бітірген. 1949-1950 ж.ж Жетіжылдық мектептің директоры, Солтүстік Қазақстан облысы білім беру бөлімінің инспекторы, оқытушы, Омбы педагогика институтының проректоры болды. 1961 жылдан – Петропавл телестудиясының бас редакторы. 1965 жылы облыстық теледидар студиясының ашылуына байланысты Павлодар қаласына жіберіліп, оны 13 жыл басқарды, 1978-1979 ж.ж «Звезда Прииртышья» облыстық газетінің редакторы қызметін атқарды. «Октябрь» зауытының мұражайын ашты, П. Васильев мұражай-үйінің ғылыми қызметкері, облыстық тарихи-география қоғамының әдеби қызметкері болды. Телевидениеде «Зеленая лампа» бағдарламасын жүргізді, «Надежда» жастар шығармашылық тобын басқарды. Сергей Шевченконың алғашқы әңгімесі 1953 жылы «Учительская газета» газетінде жарияланды. Шевченконың шығармалары 1960 жылы «Зори над степью» ұжымдық жинағына енді. 1974 жылдан бастап Шевченконың повестері мен әңгімелері жүйелі түрде «Простор» журналында жарияланып тұрды. Оның «Наследство» романы, «Пушки грохотали далеко», «Сегодня вы увидите», «На края света», «Зимние каникулы» т.б. повестері жарық көрген. 1000-нан астам очерктері мен мақалалары бар, «Академик Сатпаев в памяти земляков» кітабының редакторы. Сергей Шевченко 7 деректі фильмге сценарий жазды. Толықметражды «Энергия Экибастуза» деректі фильмі («Қазақфильм») КСРО экрандарына шығарылды. Қазақстан Журналистер одағы сыйлығының иегері. «Еңбектегі ерлігі үшін» медалімен, «Халыққа білім беру ісінің үздігі», «Телевидение және радио ісінің үздігі», «Шахтер белгісімен» (Екібастұз туралы шыққан кітабы мен бірнеше фильмі үшін) марапатталған.

Әдебиеттер:

Шевченко С. Павлодар өңірінің тарихы туралы очерктер: II бөлім. XX ғасыр [Е-кітап көшірмесі] / Шевченко Сергей; ред. Т. Қоңыр.- Павлодар: ЭКО, 2001.- 240 б.+ CD-ROM

Шевченко Сергей Павлович // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 736 б.

6 қараша

Павлодар қаласында 120 орындық
теміржол ауруханасының
іске қосылғанына 50 жыл (1967)

1929 жылы Омбы темір жолының Павлодар стансасы құрылғаннан бастап, теміржол ауруханасының тарихы басталды. Алғашқы уақытта аурухана ескі орман зауыты ауданында барақта орналасты, ол кезде УЧМЕД-14 деп аталған, салынып жатқан темір жол көпірі аймағында УЧМЕД-8 амбулаториясы болды, 1949 жылы олар біріктіріліп Павлодар станциясының темір жол ауруханасы болып, Сормов көшесіндегі кішкентай ағаш ғимаратта барлығы терапиялық, хирургиялық бөлімшелермен қоса ауруханалық төсектері бар перзентхана орналасты.

1967 жылы темір жол ауруханасы қолданысқа берілді. Қазіргі уақытта Павлодар стансасының Бөлімшелі ауруханасы ретінде қызмет етуде.

Сол кездері ауруханада бірнеше бөлімше болды: хирургиялық, терапевтік, балалар, гинекологиялық; барлығы 120 аурухана төсектері болды, кейін 280 – ге дейін кеңейді.

Аурухананың негізі қаланған кезде қызмет еткен дәрігерлер: кардиолог С. П. Шевелева, терапевт Н. М. Шатило, хирургиялық бөлім меңгерушісі П. Э. Ферингер, бас дәрігер Т. М. Тарасова, терапевтік бөлім меңгерушісі З. П. Сараева, зертхана меңгерушісі И. П. Фельде, бас дәрігердің орынбасары Н. Б. Мокроусова, офтальмолог-дәрігер Н. П. Ковалева және т.б.

Кезінде бір фонендоскоп және бір көлік бірлігінен басталған аурухана уақыт өте келе заманауи емдік және диагностикалық құралдармен жабдықталды: бронхоскоп, колоноскоп, жылжымалы қосымша көрсеткіштері бар УДЗ аппараты, фиброгастро-скоп, лазерлік терапия жүргізетін аппарат, кардиоманитор,

зертханалық биохимиялық талдама жасағыш, «Небулайзерлер», лор пациенттерді жедел емдеуге арналған «Карл Шторц» фирмасының эндовидеоринусинусоскопиялық құралы, гинекологиялық аурулар мен қарын іші органдарын жедел әдіспен емдеуге арналған хирургиялық эндовидеотұрақ, «Миоритм» физиоаппараты, «Мустанг» және т.б.

2005 жылдан бастап аурухана «Көлік медициналық қызметі» АҚ – на, ол 2010 жылдан бастап «Медициналық апаттар филиалы» – «Павлодар темір жол ауруханасына» айналды.

Әдебиеттерді орыс тіліндегі анықтамадан қараңыз

8 қараша

Дмитрий Петрович Приймактың
туғанына 105 жыл (1912-2002)

Жазушы, ақын, өлкетанушы, ҚР Журналистер Одағының мүшесі, 2-дүниежүзілік соғысқа қатысқан. Қазіргі Солтүстік Қазақстан облысы Шал ақын ауданы Коноваловка ауылында туған. 1935 жылы Алматы ауылшаруашылығы институтын бітірген. Сарқант ауданының бөлімшелерінде жұмыс істеген. Қызыл әскер қатарында болған. 1945 ж. Павлодарға келіп, агроном болып жұмыс істеген. Өлкетанушылықпен әуестенуі оны (азаматтық соғыстың тарихы, ұжымдастыру, табиғат көріністері) облыстық өлкетану мұражайында қызмет істеуге алып келді, мұнда 1965-1972 ж.ж зейнеткерлік демалысқа шыққанға дейін жұмыс істеген. Жас кезінен журналист болуға ұмтылып, осы салада өз бағын сынап көрді. 1946 жылдан мәдени үйірмелердің, П. Васильев атындағы мәдени қоғамның мүшесі болды. 1981 жылы журналист ретіндегі еңбектері үшін Ермаков атындағы сыйлыққа ие болған. Приймак өзбек, украин, қазақ ақындарының М. Өтемісов, Жаяу Мұса, М. Жаманбапинов, С. Мәуленов, Д. Әбілев, М. Әлімбаевтардың шығармаларын аударды. Ол «Иртышские напевы», «Вечная песня – любовь», «Моя душа» атты жинақтарын шығарған. 1991 жылы қазақ ақындары

өлеңдерінің аудармалары жинақталған кітабы жарыққа шыққан. «Букет для всех», «Скалы и легенды Баянаула», «Баянаул заповедный» атты кітаптары жарық көрген.

Әдебиеттер:

Приймак Дмитрий Петрович // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 612 б.

2012 жыл сәуір айының хроникасы: [Павлодар облысы бойынша] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 26 қаңтар. – 2 б.

29 қараша

Бекмұрат Уахатұлы Уахатовтың
туғанына 85 жыл (1932-1984)

Әдебиеттанушы, филология ғылымдарының докторы. Павлодар облысы Лебяжі ауданы Майқарағай совхозында туған. Өл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетін бітірген (1954), 1957-1958 ж.ж «Қазақ әдебиеті» газетінде тілші, 1958-1982 ж.ж ҚР ҒА-ның Әдебиет және өнер институтында кіші, аға ғылыми қызметкер жұмыстарын атқарды. 1982-1984 жылдары қолжазба және тектология бөлімінің меңгерушісі болып қызмет істеді.

1976 жылы Алматы қаласында өткен II – Бүкілодақтық түркология конференциясына қатысты. Ал, 1980 жылы Ташкент қаласында болған III – Бүкілодақтық түркология конференциясына делегат болып, онда «Қазақтың халық өлеңдерінің типологиялық ерекшеліктері» деген тақырыпта баяндама жасады. 1981 жылы өткізілген «Сібір халықтарының тұрмыс-салт жырлары» атты ғылыми-теориялық конференцияның делегаты болды. Әдебиет сыншысы Б. Уахатов халық өлеңдерінің мәселелері жөніндегі ғылыми-зерттеу жұмыстарының негізінде 1975 жылы «Қазақтың халық әндері» деген тақырыпта докторлық диссертация қорғап, филология ғылымдарының докторы деген атақты ие болды.

1958 жылдан өмірінің ақырына дейін (1984) Қаз КСР ҒА-ның М. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтында әуелі кіші, одан кейін аға ғылыми қызметкер, бөлім меңгерушісі болып,

қызмет етті және 1980-1984 ж.ж институт жанындағы Орта Азия мамандандырылған Орталығының ғылыми Кеңесінің ғылыми хатшысы болды.

Б. Уахатов ұстазы М. Әуезовтің ақыл-кеңесімен біржола ғылым жолына түседі. Оның жетекшілігімен кандидаттық диссертация қорғағаннан бастап, ол әдебиеттану саласына белсене араласты.

1969 жылы «Таланттар, туындылар» деген атпен жарық көрген монографиялық еңбегінде қазақ әдебиетінің классигі М. Әуезовтен бастап, одан кейінгі толқынның ірі өкілдері С. Мәуленов, Т. Ахтанов, М. Әлімбаев, А. Шамкенов және т.б. қаламгерлердің шығармашылығы туралы түйінді ой-пікірлерін ортаға салады.

Б. Уахатов ауыз әдебиетінің негізі – халық өлеңдері туралы тыңғылықты зерттеу жұмыстарын, ғылыми мақалалар жазды. Ол еңбектерінде фольклоршы-ғалым халық өлеңдерінің шығу тегін, поэтикалық құрылысын, жанрлық жүйесін айқындап берді және оны басқа халықтар әдебиетімен салыстырып қарастырды. Ғалымның сол мақалалары жинақталып «Қазақтың халық өлеңдері» деген атпен кітап болып шықты.

Б. Уахатовтың әдебиеттану ғылымына қосқан еңбегін саралағанда ғалым 1960-1984 ж.ж аралығында жиырма екі көлемді зерттеу мақала, сегіз монография жазған. Сонымен қатар көптеген жинақ, кітаптар құрастырып, оларға алғы сөз жазған бірнеше кітаптың жауапты сарапшысы болған. Ғалымның ғылыми еңбектерінің негізгі тақырыбы қазақ фольклорының мәселелеріне арналған. Ол фольклорист ғалым ғана емес, ұшталған журналист ретінде де көрінді.

Әдебиеттер:

Уахатов Бекмұрат // ҚазССР: Қысқаша энциклопедия. 4 т. – Алматы, 1988. – 3 т. – 535 б.

Уахатов Бекмұрат // Қазақ әдебиеті: энциклопедия. – Алматы, 1999. – 650 б.

Уахатов Бекмұрат // Қазақ әдебиеті: энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы, 2005. – 522 б.

Уахатов Бекмұрат // Ертістің Павлодар өңірі: энциклопедия. – Алматы, 2013. – 705 б.

Бәстемиев Ш. «Бауырым, Бекмұратым» деуші едім...: [Павлодар облысының әдебиеттанушы-ғалымы Бекмұрат Уахатов туралы] // Ғажайып ғұмыр. – Алматы, 2013. – 33 – 41 б.

Боранбаев С. Н. Ойланам да толғанам!: (Толғаулар, арнаулар) // Аққу үні. – 2012. – 4 тамыз. – 3 б.

Боранбаев С. Ұлы Мұхтар мектебінің мақтанышы: [Ғалым-фольклоршы Бекмұрат Уахатовқа 80 жас] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 5 шілде. – 15 б.

Өмірзақ Ә. Әдебиет сыншысы ұлықтаған ұлы күн: (Б. Уахатовтың 80 жылдығына орай) // Аққу үні. – 2013. – 7 желтоқсан. – 4 б.

Қараша

Естай атындағы мәдениет сарайының ашылғанына 40 жыл (1977)

Естай атындағы мәдениет сарайының ғимараты 1977 жылы пайдалануға берілген. Ғимараттың жалпы көлемі 7656,6. Үлкен залдың көрермен орны 855, кіші зал 120 орнына есептелген.

Естай атындағы мәдениет сарайының басты жұмыс бағыты ұлттық мәдениетін, салт-дәстүрді дамыту, жалғастыру болып табылады.

Мәдениет сарайында 20-дан астам клубты қалыптастыруда 800 адам жұмыс істейді. Оның ішінде 9 балалар ұжымы: «Сәулетай» вокалдық ансамблі, «Фантазия» үлгілі классикалық би ұжымы, «Зори Иртыша» халықтық би ансамблі, «Вернисаж» сән театры, «Грация» би ансамблі, «Нұрай» би ансамблі, «Джамбо» спорттық эстрада би ансамблі, «Аружан» вокалдық тобы және домбырашылар ансамблі.

Жастар және үлкен буын бірлестігінде 11 хореографиялық, вокалдық, инструменталдық ұжымдар жұмыс атқарады. Олар: Халықтық ардагерлер хоры, А. Шиллер атындағы халықтық хор, «Промень» жастар халықтық театры, Ди – джей мектебі, Көңілді тапқырлар клубы, «Мирас» мектеп оқушыларына арналған клубы, «Традиция» клубы.

Мәдениет сарайында «Мирас» клубы жұмыс істейді. Клубтың негізгі жұмыс бағыты қазақ халқының дәстүрін және әдет-ғұрыпын үйрету, дамыту. «Мирас» клубының сабақтарына №8 лицейдің 5-9 сынып оқушылары және Б. Алтынсарин атындағы гимназия оқушылары қатысады.

Маңызды жұмыстарының бірі балалар мен жасөспірімдердің шығармашылықтарын дамыту және Мәдениет сарайының ұжымдарын сабақтарға ынталандыру. Қазіргі уақытта МС-да 12 балалар ұжымы жұмыс істейді. Ұжымға 476 балалар қатысады, соның ішінде 5 жастан 15 жасқа дейінгі балалар: «Сәулетай» вокалдық ансамблі, «Джамбо» спорттық би ансамблі», «Аружан» вокалдық тобы, «Фантазия» классикалық би ансамблі, «Матрешки» хореографиялық ансамблі, «Вернисаж» сән театры, «Мирас» клубы.

Әдебиеттер:

Хашымқызы Қ. Қымызханаға қош келдіңіз!: (Естай атындағы қалалық мәдениет сарайында қымызхана ашылды) // Сарыарқа самалы. – 2016. – 19 шілде. – 8 б.

26 желтоқсан

Дихан Әбілевтің
туғанына 110 жыл (1907-2003)

Ақын, жазушы, Қазақстанның халық жазушысы. Павлодар облысының Баянауыл ауданындағы Мойылдыбұлақта туған. Семей ауылшаруашылығы техникумын, Алматыдағы Коммунистік Журналистер институтын, Қазақ КСР Ғылым академиясының аспирантурасын тамамдаған. 1927-1934 ж.ж халық ағарту, баспасөз қызметтерінде болды. Баянауыл аудандық «Ленин туы» газеті редакторының орынбасары, республикалық «Қазақ әдебиеті» газетінің жауапты хатшысы, Бас редактордың орынбасары, 1937-1939 ж.ж Қазақстан Жазушылар одағының төрағасы, 1961-1962 ж.ж Көркем әдебиет баспасының Бас редакторы. 1942 жылдан 1946 жылға дейін Ұлы Отан соғысына қатысқан.

Тұңғыш өлеңі – «Қызыл әскерге» 1925 жылы Семейдегі «Қазақ тілі» газетінде жарияланды. Алғашқы шығармалары жинағының кейбірі мыналар: «Шалқыма», «Бармақ», «Қуат», «Сүйемін», «Мұңсыз Мәрия». Жауынгер ақынның «Москва түбінде», «Майданбек», «Бибінұр», «Жұлдызды жігіт», «Дала солдатты» поэмалары от ішінде, оқ астында туған.

«Жүректен», «Тұлға» өлеңдер жинақтары да осы тақырыпты өзек еткен. Соғыстан кейінгі бейбіт заманда ақын Риддер кеншілерінің өмірінен «Алтай жүрегі» атты өлең роман жазды. Оның С. Торайғыров өмірінен жазған «Ақын арманы», «Арман жолында», «Баянауыл баурайында» атты прозалық роман-трилогиясы қалың жұртшылыққа кеңінен мәлім. Кезінде осы аталған сүбелі туындылардың бәрі дерлік орыс тіліне аударылған. Драматургия жанрында жазған «Қарулас достар», «Майра», «Біржан сал мен ақын Сара» туындыларын жазды. Сондай-ақ қазақ тілінде орыс, украин, түрік, армян классиктерінің поэмаларын аударған.

Қызыл Жұлдыз, Еңбек Қызыл Ту, «Құрмет Белгісі» ордендерімен, көптеген медальдармен, Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесінің Құрмет Грамотасымен марапатталған.

Әдебиеттер:

Әбілев Д. Өлең – меруерт, жыр-мұхит: таңдамалы / құраст., жауапты ред. А. Ж. Құдабаев; бас ред. Е. Арын. – Павлодар: ЭКО, 2011. – 244 б.

Әбілев Д. Жолаушы өмір: өлеңдер мен дастандар: Е-кітап көшірмесі. – Алматы: Жазушы, 2001. – 192 б.+ CD-ROM

Әбілев Д. Алтай асулары: роман. – Алматы: Қазмемкөркемәдеббас, 1961. – 307 б.

Әбілев Д. Арман жолында: роман. – Алматы: Жазушы, 1968. – 407 б.

Әбілев Д. Бастау: өлеңдер. – Алматы: Жалын, 1980. – 48 б.

Әбілев Д. Баянауыл баурайында: роман. – Алматы: Жазушы, 1975. – 375 б.

Әбілев Д. Бес томдық таңдамалы шығармалары: роман-трилогия. – Астана: Фолиант, 2005 -

Т.1: Сұлтанмахмұт арманы. – 382 б. – 500-00 тг.;

Т.2: Сұлтанмахмұт арманы. – 382 б. – 500-00 тг.;

Т.3: Сұлтанмахмұт арманы. – 382 б. – 500-00 тг.;

Т.4: Толғаныс толқыны. – 503 б. – 500-00 тг.;

Т.5: Өлең өлкесі. – 413 б. – 500-00 тг.

Әбілев Д. Дала солдаты: дастан. – Алматы: Жазушы, 1981. – 152 б.

Әбілев Д. Жаксы мен жаман: өлеңдер мен поэмалар. – Алматы: Жазушы, 1994. – 336 б.

Әбілев Д. Көкжиек: өлеңдер, балладалар. – Алматы: Балауса, 1992. – 224 б.

Әбілев Д. Көңіл гүлдері: өлеңдер мен поэмалар. – Алматы: Жазушы, 1987. – 192 б.

Әбілев Д. Көп томдық шығармалар жинағы: [Э-кітап көшірмесі]. 2 т. Повесть, дастандар, толғау, арнау, өлеңдер. – Алматы: Қазығұрт, 2007. – 310 б.+ CD-ROM

Әбілев Д. Майданбектің монологы: деректі әңгімелер: Е-кітап көшірмесі. – Алматы: Қазақстан, 1990. – 192 б.+ CD-ROM

Әбілев Д. Махаббат құдіреті: повесть және әңгімелер. – Алматы: Жазушы, 1991. – 288 б.

Әбілев Д. Ой толғаулары: естеліктер. – Алматы: Жалын, 1981. – 240 б.

Әбілев Д. Отты толқындар: Поэма. – Алматы, 1956. – 75 б.+ CD-ROM

Әбілев Д. Өсімдіктер тіршілігінің кейбір сырлары. – Алматы: Мектеп, 1978. – 51 б.

Әбілев Д. Сұлтанмахмұт: роман-трилогия. – Алматы: Жазушы, 1980. – CD-ROM

Т.1: Ақын арманы. – 304 б.

Т.2: Арман жолында. – 344 б.

Т.3: Баянауыл баурайында. – 316 б.

Әбілев Д. Таңдамалы шығармалар: өлеңдер, поэмалар, Алтай асулары – Алматы: Жазушы, 1967. – 526 б.

Әбілев Д. Толғаныс толқындары: өлеңдер. – суретші М. Алин. – Алматы: Жазушы, 1979. – 199 б.

Әбілев Д. Уақытпен сырласу: өлеңдер. – Алматы: Жазушы, 1966. – 196 б.

Әбілев Д. Бармақ: (1916 жылғы оқиғадан бір эпизод) // Найзатас. – 2014. – №3. – 10 – 19 б.

Әбілев Дихан-баба // Қазақстан жазушылары: XX ғасыр. Анықтамалық. – Алматы, 2004. – 47 б.

Әбілев Дихан-баба // Қазақстан жазушылары: Анықтамалық. – Алматы, 2009. – 55 – 56 б.

Әбілев Дихан // Қазақстан Ұлттық энциклопедия. 10 т. – Алматы, 1998. – 1 т. – 621 – 622 б.

Әбілев Дихан // Қазақ әдебиеті: Энциклопедия. – Алматы, 1999. – 90 б.

Әбілев Дихан // Қазақ әдебиеті: Энциклопедиялық анықтама. – Алматы, 2005. – 71 – 72 б.

Әбілев Дихан // Қазақ ССР: Қысқаша энциклопедия. 4 т. – Алматы, 1989. – 4 т. – 139 б.

Әбілев Дихан // Ертіс Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 191 – 192 б.

Ибадуллин Т. Дихан баба қолтаңбасы // Сарыарқа самалы.- 2015. – 25 шілде. – 8 б.

Қалиева С.С. Дихан Әбілевтің «Майданбек» поэмасы // Әл-Фараби атындағы ҚҰУ хабаршысы. Филология сериясы. – 2009. – №3. – 31 – 35 б.

Тарих ғылымдарының докторы, Қазақ білім академиясының академигі, профессор. Павлодар облысы Ертіс ауданы Үлгілі ауылында туған. 1973-1976 ж.ж ҚазМУ-ды қазіргі ҚазҰУ және аспирантурасын бітірген. 1976-1992 ж.ж осы университетте ассистент, аға оқытушы, доцент, проректор, 1992-1996 ж.ж Ақмола университетінде және 1996-2000 ж.ж Еуразия ұлттық университетінде ректор, 2000-2004 ж.ж ҚР Жоғары аттестаттау комитетінде, 2004-2007 ж.ж қазіргі Қазақ ұлттық білім академиясының президенті қызметтерін атқарды. 2007 жылдан Еуразия гуманитарлық институтының ректоры. 150-ден астам ғылыми жарияланымның, оның ішінде 3 монографияның авторы. Еңбек Қызыл Ту, «Құрмет» ордендерімен, бірнеше медальдармен марапатталған.

Әдебиеттер:

Құсайынов А. Абырой: [академик Мәлік-Айдар Хантемірұлы туралы] // Егемен Қазақстан. – 2014. – 4 маусым. – 8 б.

Құсайынов А. Ғалым жолы: [көрнекті ғалым, академик Мәлік – Айдар Хантемірұлы Асылбеков жайлы] // Егемен Қазақстан. – 2009. – 29 мамыр. – 5 б.

Құсайынов Амангелді // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 459 б.

Құсайынов Амангелді // Қазақстан ғалымдары: Энциклопедиялық анықтамалық – 2 т. – Алматы, 2013. – 2 т. – 86 б.

«Бұрынғы мен бүгінгіні таластырып жүріп, болашағымызды жоғалтып алмасақигі»: [ЖАК-тың төрағасы А. Құсайыновпен сұхбат] / әңг. Д. Қамзабекұлы // Заң газеті. – 2003. – 26 желтоқсан. – 1–2 б.

Ғылыми диссертацияның бәрі бірдей ғылыми ма?: [Білім және ғылыми министрлігі Жоғары аттестациялық комитетінің төрағасы, профессор А. Құсайыновпен сұхбат] / әңг. М. Төлепберген // Егемен Қазақстан. – 2003. – 7 қараша. – 5 б.

Жіп түйенсіз, сөз шындықсыз байланбас: [Еуразия гуманитарлық институтының ректоры Амангелді Құсайыновпен сұхбат] / Әңг. Д. Мықтыбаев // Айқын. – 2013. – 6 қыркүйек. – 3 б.

Желтоқсан

Жаяу Мұса атындағы Ақсу колледжінде кітапхана бөлімі ашылғанына 50 жыл (1967)

Ермак қаласында (қазіргі Ақсу қаласы) мәдени-ағарту училищесінде 1967 жылы кітапхана бөлімі ашылды. Оны ұйымдастырып сабақ берген алғашқы педагог Тамара Ивановна Лакман болды. Осы бөлімнің алғашқы педагогтары – Т. И. Лакман, кітапхана меңгерушісі И. С. Демиденко. Людмила Алексеевна Шаповалава 1969 жылдан зейнеткерлік жасына дейін оқытушы және бөлімнің меңгерушісі қызметін атқарды.

Көп жылдар бойы 1997 жылғы соңғы түлектерге дейін бөлімде И. С. Демиденко, Л. А. Швайцер, Е. И. Рогальская, О. Е. Ширяева, А. Ф. Никифорова, А. М. Манерова, С. М. Мусина, Б. Д. Сулейменова, С. В. Данилина, А. В. Афлетонова қызмет етті.

Кітапханашылардың алғашқы түлектері 1970 жылы училищені бітіріп шықты.

Кітапхана бөлімінің түлектері Павлодар облысының және басқа да өңірлердің түрлі кітапханаларында жұмыс істейді. Кітапхана мамандығын Шаповаловалар, Димиденколар, Красниковтар, Едентовтар, Кошелевтар, Шипуновтар, Амреновтар әулеттері танытуда.

1979 жылы училище Мира, 37 көшесінде орналасқан жаңа ғимаратқа көшеді. 1996 жылдың басында дене тәрбиесі колледжіне қосылғанға дейін 19 жыл бойы осы ғимаратта орналасты, кейін 1997 жылы энергетикалық колледжімен бірігіп, Жаяу Мұса колледжі

атанды. Қайта ұйымдастырылған оқу орны мәдениет – ағарту училищесінің мәдениет бөлімі болып қалыптастырылды.

Училище құрылғаннан бастап 3000 маман дайындады. Көптеген түлектер Шымкент, Кемеров, Барнаул мәдениет институттарында, Алматы қыздар педагогикалық институтында, ПМУ, ПаУ, ПМПИ күндізгі және сыртқы бөлімдерінде оқуларын жалғастырды.

Кейбір түлектер туған колледжіне оралып, оқытушы қызметін атқарып жүр. Олар: Т. Г. Пряда, В. П. Красникова, Н. Н. Колесникова, Ю. В. Крылова, Л. П. Нагорная, А. Л. Панихин, Е. В. Селиванова, М. Т. Амирханова, А. Ю. Малыгина, А. К. Мысыкбаева, А. К. Абдрахманова.

Колледж түлектері Павлодар облысы және Қазақстанның басқа да облыстарында мәдениет мекемелерінде жұмыс істеуде. Олар жоғары кәсіби білікті маман ретінде өз жұмысына шығармашылық тұрғыдан қарап, өз ісінің маманы ретінде бағаланады.

Әдебиеттерді орыс тіліндегі анықтамадан қараңыз

АЙЫ МЕН КҮНІ БЕЛГІСІЗ КҮНДЕР ТІЗІМІ

Торайғыр Едігеұлының
туғанына 245 жыл (1772-1825)

Белгілі би, шешен. Шыққан тегі арғын ішіндегі айдабол. Баянауыл өңірінде туып-өскен. Әкесі Едіге Төлебайұлы Тәуке хан тұсында би болған. Торайғыр орысқа бағынудан бас тартып, патша өкіметін отаршыл саясатына қарсы шыққан. Орта жүзде Ғұбайдолла Уәлиұлының хандық билігін орнықтыруға әрекет жасады. Орыс отаршылығына қарсы ақыл-парасатымен, айбынды сөзімен күрескен. 1825 жылы Ресей құжаттарында империяға қарулы қарсылық жасаған Саржан Қасымұлымен теңестірілген. Торайғырдың адамның қоғамдағы орны туралы түсінігі мен нақылдарына, жақсы мен жаманды безбендеген көркем әрі бейнелі

сөздеріне дала даналығы, халық философиясы тән. Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы замана кайшылықтарын терең таныған. Бидің нақыл сөздерін («Аспан, жер және адам жаратылысы туралы») өзінің тіршіліктің бастау сөздері жөніндегі ой-пікірлеріне дәлел ретінде пайдаланған. Баянауыл өңірінде «Торайғыр көлі», «Торайғыр ауылы» атты жер-су аттары бар.

Әдебиеттер:

Торайғыр Едігеұлы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 691 б.

Торайғыр Едігеұлы // Қазақстан Ұлттық энциклопедиясы. 10 т. – Алматы, 2006. – 8 т. – 446 б.

Торайғыр би // Ақиқат. – 2008. – №2. – 91 – 92 б.

Торайғыр би: (Белгілі би, шешен Торайғыр Едігеұлы туралы мәлімет) // Аңыз адам. – 2013. – №6. – 12 б.

Қабыш Исаұлы Бердалиннің туғанына 150 жыл (1867-1935)

Ақын, саяси қайраткер, әйгілі Қазанғап байдың ұрпағы, Естай ақынның ұстазы. Семей облысы Павлодар уезінде туған. Ақпан төңкерісіне дейін Павлодар уезі Қараоба болысының басқарушысы, 1917 жылы Павлодар атқкомының, қалалық Думаның мүшесі, 1918 жылы Семей облысы Земство жиынының мүшесі болған. «Алаш» партиясының мүшесі ретінде Павлодар уезінен Барлыбаевпен бірге II Бүкілқазақ құрылтайына қатысқан, ал 1918 жылы Павлодарда өткен уездік Қазақ құрылтайында «Алаш» партиясы Павлодар уездік комитетінің төрағасы болып және уездегі орталық дін басқармасының ұсынуымен мұхтасиб қызметіне сайланды. Бүкілресейлік мұсылмандар съезіне қатысқан. 1928 жылы Ақтөбе уезіне отбасымен бірге жер аударылған. Мүлкі тәркіленген. Контрреволюциялық қызметке қатысты деп ұсталып, жазасын Сиблагта өтеп жүріп, сонда көз жұмған. 1957 жылы ақталған.

ҚР ҰҒА кітапханасының қорында өлеңдері, әндері, өсиеттері, қолжазбалары, мақалалары сақталған.

Әдебиеттер:

Бердалин Қабыш Исаұлы // Павлодар өңірінің ақын – жыраулары. – Павлодар, 2004. – 27 б.

Бердалин Қабыш Исаұлы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 224 б.

Қалиева Ж. Алаш қозғалысында орны бар // Сарыарқа самалы. – 2008. – 17 қаңтар. – 17 б.

Ж. Т. Шаниннің туғанына 125 жыл (1892-1938)

Режиссер, актер, драматург, ұлттық кәсіби театр өнерінің негізін салушылардың бірі, қоғам, театр және өнер қайраткері, Қазақстанның халық әртісі. Павлодар облысы Баянауыл ауданы Желтау ауылында дүниеге келді. Туған нағашысы Алтыбайдан ән салуды, домбыра тартуды үйренеді. 1913 жылы Омбы қаласына келіп, күн көріс қамымен біраз уақыт зауытта жұмысшы болады.

Жұмат Шанин 1913-1916 ж.ж Омбыдағы бухгалтерлер курсын бітірген. Осы қаладағы Машинский зауытында бас бухгалтердің көмекшісі болып істеді. 1916-1917 ж.ж әскерге алынып, Рига қаласына таяу маңда қара жұмыс істейді. Революциялық іс-әрекеттері үшін патша үкіметі тарапынан қудаланып, түрмеге қамалады. Майданнан оралған соң, 1917-1920 ж.ж Қарқаралы қаласында уездік кооперативте істейді, 1921 жылы Павлодар уездік партия комитетінің мүшесі, 1922 жылы президиум мүшесі болады. 1922-1923 ж.ж Зайсан уездік комитетінің төрағасына сайланады. 1923 жылы Семей губерниялық атқару комитетінің мүшесі, оның жер комиссиясының төрағасы және ҚазОАК-нің мүшесі, 1925–1926 ж.ж Бүкілодақтық Кожсиндикат мекемесінің Семей губерниялық басқармасы төрағасының орынбасары болады.

1920 жылы Семейде «Ес аймақ» труппасын басқарды. Режиссерлік өнер жолын осы труппадан бастаған. Мұнда 1924 жылы Ж. Шанин өзінің жазған «Арқалық батыр» және С. Сейфуллиннің «Қызыл сұңқарлар» пьесаларын сахналап, өзі Еркебұлан мен Арқалық батырдың рөлін орындады. Оның бір бөлімді «Торсықбай» комедиясы 1925 жылы Семейдің «Таң» журналында жарияланды. 1926 жылы ашылған Қазақ ұлттық театрының тұңғыш режиссері, көркемдік жағын басқарушы әрі директоры болды. Ж. Шанин Қазақстандағы тұңғыш ұлт театрының негізін салып оны ұйымдастыруда, сондай-ақ кәсіби тұрғыда қалыптастырып, сахналық-шығармашылық жағынан өсу жолында зор еңбек сіңірді. Алғашында ұйымдастырушылық – шығармашылық қызметінен бастап, актерлер мәдениетін көтеруге, театр жұмысын белгілі бір жоспар бойынша жүргізуге, репертуардың идеялық – көркемдік сапасын арттыруға көңіл бөлді. Бұл мәселелер «Қазақтың мемлекеттік театры» (1928), «Театр тарихынан» (1931), «Сахна техникасын меңгерейік», «Сахнада шындықты тану» (1935) т.б. мақалаларда көтеріліп, баспасөз беттерінде жарияланды.

1926 – 1932 ж.ж қазіргі Қазақ академиялық драма театрында ұлттық драматургиядан С. Аблановтың «Күндеспейтін қатындары» мен «1916 жыл», А. Шаниннің «Болат», І. Жансүгіровтің «Кек», Б. Майлиннің «Майданын», М. Әуезовтің «Октябрь үшін» және классик туындылардан А. С. Пушкиннің «Тас мейман» мен «Сараң сері», У. Шекспирдің «Гамлетін», өзі жазған «Торсықбай», «Арқалық батыр», «Айдарбек», «Баян батыр», «Шахта» сияқты тамаша спектакльдерін қойды.

1927 жылы бір топ өнер шеберлерін бастап, Мәскеу қаласында өткен этнографиялық концертке қатысты. Ж. Шанин 1932-1933 ж.ж қазіргі Қырғыз академиялық драма театрының бас режиссері болады. 1934 жылы ашылған музыкалық театрды ұйымдастыруға қатысып, Қ. Жандарбековпен бірге Е. Г. Брусиловскийдің «Жалбыр», «Қыз Жібек» пен «Ер Тарғынын» қойды. 1936 жылға дейін осы театрдың көркемдік жетекшісі болды.

1936–1937 ж.ж Орал музыкалық драма театрының ұйымдастыруымен бірге оған басшылық жасады. Көп ұзамай жазықсыз жазаланып, саяси қуғын-сүргіннің құрбаны болды, 1958 жылы толық ақталды. Оның драматургиясы көптеген облыстық театрлардың репертуарынан орын алды. 1972 жылы Шымкент облыстық драма театрына және 1922 жылы «Южный» кеңшарына (Павлодар облысы) Ж. Шаниннің есімі берілді. Алматыдағы өнер институтында Ж. Шанин атындағы стипендия тағайындалды.

Әдебиеттер:

Шанин Ж. Арқалық батыр: пьесалар мен мақалалар / құраст: Р. Нұрғалиев. – Алматы: Өнер, 1988. – 400 б.

Шанин Ж. Қазақстан мемлекет театры // Бел-белестер / құраст. Б. Құндақбаев. – Алматы, 1987. – 35 – 36 б.

Шанин Ж. Қазақтың мемлекет театры // Бел-белестер / құраст. Б. Құндақбаев. – Алматы, 1987. – 18 – 19 б.

Беков О. Қазақ театрының екі жылғы жұмысы мен ендігі беті: [Жұмат Шанин туралы] // Бел – белестер / құраст. Б. Құндақбаев. – Алматы, 1987. – 37 – 41 б.

Жұмат Шанин / С.Торайғыров атындағы МҰ-нің Е. Бекмаханов атындағы «Өлке тарихы мен этнографиясын зерттеу орталығы». – Павлодар: ЭКО, 2003. – 197 б. – (Кереку-Баян кітапханасы; «Рухнама»; 22-кітап)

Құндақбаев Б. Өнердегі өнегелі өмірлер: [Жұмат Шанин туралы] // Қазақстан өнері / құраст. Ө. Оралбеков. - Алматы, 1985. – 46 – 49 б.

Құндақбайұлы Б. Жұмат Шанин: (Таланттар тобынан) // Заман және театр өнері. – Алматы, 2001. – 43 – 65 б.

Нұрпейіс Б. Жұмат Шанин – қазақ театрында кәсіби режиссураның негізін салушы // Қазақ театр режиссурасының қалыптасуы мен даму кезеңдері (1915-2005): монография. – Алматы, 2014. – 68 – 84 б.

Өмірзақов Е. Қазақтың тұңғыш режиссері: [Жұмат Шанин жайлы] // Ұстаздарым – достарым: естеліктер. – Алматы, 1976. – 128 б.

Сатаев А. Қазақтың тұңғыш режиссері: [Жұмат Шанин жайлы] // Төл тарихымыздың тұнығынан. - Алматы: Қайнар, 2009. – 144 – 147 б.

Сығайев Ә. Жұмат Шанин // Жарнама алдындағы ой. - Алматы, 1993. – 109 – 113 б.

Сығай Ә. Жұмат Шанин // Актер әлемі. 2 т. – Алматы, 2008. – 1 т. – 3 – 10 б.

Сығай Ә. Қасымхан Шанин: [Жұмат Шанин жайлы] // Сахна әлемі. – 2 т. – Алматы, 2009. – 2 т. - 97 – 101 б.

Театр туғанда: [Жұмат Шанин жайлы] // Қазақ театрының тарихы / құраст. Б. Құндақбаев. 2 т. – Алматы, 1975. – 1 т. – 136 – 199 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақ мәдениеті: энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы, 2005. – 629 – 630 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақстан. Ұлттық энциклопедия. 10 т. – Алматы, 2007. – 9 т. – 436 – 437 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Баянаула перзенттері. – 1-кітап. – Павлодар, 2008 – 44 – 45 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Баянаула. - Астана, 2001. – 92 – 93 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Ертістің Павлодар өңірі: энциклопедия. – Алматы, 2013. – 726 – 727 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақ өнері: энциклопедия. – Алматы, 2002. – 735 – 736 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақстан жазушылары. XX ғасыр. – Алматы, 2004. – 333 – 334 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақстан жазушылары: анықтамалық. – Алматы, 2009. – 422 б.

Шанин Жұмат Тұрғынбайұлы // Қазақстан ықшам энциклопедиялық сөздік. – Алматы, 2005. – 531 б.

* * *

Асабаев З. Үш алыптың достығы: [Б. Майлин, Т. Жүргенов, Ж. Шанин жайлы] // Егемен Қазақстан. – 2013. – 14 ақпан. – 5 б.

Әділбек А. «Арқалық батыр» Баянауылда сахналанбақ // Сарыарқа самалы. – 2012. – 13 қыркүйек. – 24 б.

Қабылбеков Е. Кейінгі ұрпаққа үлгі болар еді...: [Жұмат Шанин туралы] // Сарыарқа самалы. – 2015. – 26 мамыр. – 4 б.

Сағымбеков Р. Қазақтың тұңғыш режиссері: [режиссер Жұмат Шанин туралы] // Абай. – 2014. – №5. – 71 – 77 б.

Железин орталықтандырылған кітапханалық жүйесінің ашылғанына 80 жыл (1937)

Железин аудандық орталық кітапханасының есігі 1937 жылы ашылды. Железин ауданында кітапханалық істі дамытудың маңызды кезеңі 1979 жылы өткен мемлекеттік бұқаралық кітапханалар жүйесінің орталықтандыруы болатын. Осы кезден Железин орталықтандырылған кітапханалық жүйесінің (ОКЖ) орталық аудандық кітапханасы басты құрылымдық бөлімшесі болып табылады. Осы ғимараттарда аудандық кітапханалар 80-ші жылдарға дейін орналасқан. 1980 жылы аудандық орталық кітапхана Железин райисполкомның әкімшілік ғимаратына көшті. 1986 жылы осында аудандық балалар кітапханасы да көшіп келді. 2005 жылы Железин орталықтандырылған кітапханалық жүйесі (ОКЖ) заңды тұлға мәртебесіне ие болды. Осы кезден бастап бұл ұйым «Железин орталықтандырылған кітапханалық жүйе» мемлекеттік мекемесі деп атала бастады. АОК-нің кітап қоры 33901 әдебиет данасын құрайды, оның ішінде мем. тілде – 6553 дана.

2008 жылдан бері аудандық орталық кітапхана электронды каталогты қалыптастыруға кірісті. Бүгінгі таңда электронды каталогқа баспадан 44434 библиографиялық сипаттама еніп отыр. РАБИС бағдарламасының «іздеу-тапсырыс» модулі арқылы электронды каталогтың ақпараттық ресурстары оқырманға қолжетімді.

2013 жылы АОК-да мүгедектермен жұмыс жасау бойынша бөлім ашылды. Бұл бағытта АОК-нің үнемі серіктесі – аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі, психологиялық-педагогикалық түзету кабинеті, «Нұрлы-Мерей» қоғам қоры. Кітапханада оқырмандарға арналған «Вдохновение» қарым-қатынас клубы жұмыс істейді.

Әдебиеттерді орыс тіліндегі анықтамадан қараңыз

Екібастұз орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің құрылғанына 40 жыл (1977)

«Екібастұз ОКЖ» КММ құрылымында 25 кітапхана бар, оның ішінде 13 ауыл кітапханалары (12 үлгілік ауылдық кітапхана), 3 балалар кітапханалары, 7 қалалық кітапханалар, орталық қалалық кітапхана, орталық балалар кітапханасы жұмыс істейді.

Екібастұз кітапханалары туралы алғашқы деректерді өткен жүз жылдықтың 20 жылдарындағы мұрағаттық құжаттардан табуға болады. Мысалы, «Большевик» Павлодарлық уездік газетінде (1920 ж. наурыз айы) екі кітапхананы табыстау №1 Екібастұз шахтасындағы комсомолдық бастауыш ұйымы туралы ақпарат жарияланған.

1957 жылғы 6 қарашада шыққан «Угольный Экибастуз» қалалық газетінің бірінші нөмірінде 35000 жалпы кітап қорымен төрт кітапхана құрылғаны жайлы айтылған. Ал 1958 жылғы маусымда шыққан газетте алғашқы қалалық балалар кітапханасы ашылды деген ақпарат жарияланды. Бұл кітапхана Советов көшесіндегі екі қабатты №11 тұрғын үйдің бірінші қабатына орналасты. Балалар кітапханасына (алғашқы меңгеруші В.А.Алексеева) қалалық атқарушы комитетінің 1965 жылғы 2 қаңтардағы шешімімен Н. К. Крупскаяның есімі беріліп, 1987 жылы 50 мыңнан астам кітап қорымен (1958 ж. екі мың дана болған) орталық балалар кітапханасы деңгейіне жетті.

1976 жылғы маусымда орталық қалалық кітапхананың ашылуы Екібастұз қаласының мәдени өмірінде елеулі оқиға болды. Ол «Ертіс көмір құрылысы» трестінің ЖҚБ-1 бас мердігерімен пайдалануға берілген. Маңайында басқа ғимарат орналаспаған, оқу залында 117 оқырманға арналған орны бар, абонементі, екі кітап сақтау бөлмесі және көпшілік жұмыстарға арналған дәріс залы бар екі қабатты әсем ғимарат қаланың байырғы тұрғындарының есінде.

1977 жылдың мамыр айында Екібастұз орталықтандырылған кітапханалар жүйесі құрылды. 1984-1992 ж.ж аралығында жаңадан жеті кітапхана, оның ішінде Солнечный ауылында екі кітапхана ашылды. Сол жылдары Екібастұз ОКЖ – де облыстық озық тәжірибе мектебі құрылды. Біліктілікті арттыру үшін жыл сайын Екібастұз қаласына барлық облыстардан кітапхана қызметкерлері келетін болды. 1997 жылы Екібастұз ауданының жабылуына байланысты ОКЖ құрамына тағы 12 ауыл кітапханалары қосылды. Осы кезде ОКЖ қызметіне жаңа технологиялар белсенді ене бастады. ЕОКЖ Қазақстан Республикасы Кітапханалар Ассоциациясының мүшесі болды, «Рабис» бағдарламасы және жаңа компьютерлер алынып, электронды ресурстар кабинеті ашылды, ОҚК жергілікті желісін монтаждау жүргізілді. 2011 жылғы ақпан айынан бастап ОКЖ директоры болып Анар Жатайқызы Жанахметова тағайындалды. 2016 жылдың 1 қазанына кітап қоры 333108 дананы құрайды, оның 98479 данасы қазақ тілінде. Ауыл кітапханаларында кітап қоры 99320 дана, оның ішінде қазақ тілінде 47205 дана кітап.

ОКЖ кітапханалары жаңа ақпараттық технологияларды игеруді жалғастыруда. 2009 жылдың қарашасынан бастап, кітап басылымдарын сандық көшірмелеу (сканерден өткізу) үшін ақпараттық-библиографиялық бөлімге FineReader-7.0 бағдарламасы орнатылды. 2012 жылдың қыркүйегінен бастап орталық қалалық кітапхананың оқу залында Интернет жүйесіне тегін Wi-Fi аймағы қосылған. ОКЖ – нің компьютерлік паркі жыл сайын өсуде.

Орталық қалалық кітапхана көп жылдан бері зағиптар қоғамымен тығыз қарым-қатынас орнатқан. №2 қалалық кітапхананың жанынан «NEXT ұрпағы» мақсатты бағдарламасы қызмет етуде. №2 балалар кітапханасында жас оқырмандарға

экологиялық тәрбие беретін «Экос» клубы ағымдағы жылы өз жұмысын жалғастыруда.

Сондай-ақ келесі қызығушылық бойынша клубтар: орталық балалар кітапханасында «Кітапханаға барлық отбасымызбен» мақсатты бағдарламасы, «Отбасы кафесі» отбасылық оқу клубы; №3 балалар кітапханасында «Мудрая сова» кітапқұмарлар клубы; Бозшакөл ауылдық кітапханасында «Шаңырақ»; Байет ауылдық кітапханасында «Кездесу» клубы және т.б. қызмет етуде.

ОКЖ қызметкерлерінің біліктіліктерін арттыру үшін облыстық, республикалық, халықаралық семинарлар мен форумдарға, конференцияларға қатысады. Әртүрлі уақытта ОКЖ қызметкерлері: «Чтение на евразийском перекрестке» халықаралық-интеллектуалдық оқу форумына (Челябинск қ.); «Қазақстан кітапханалары тәуелсіздік жылдарында: жетістіктері мен даму бағыттары» республикалық конференцияға (Қызылорда қ.); Қостанай облысының кітапханалар күніне (Астана қ. ҚРҰАК); «Кітап. Уақыт. Қоғам» ғылыми-практикалық конференцияға (Павлодар қ. ПМПИ); әйелдер ісі және демография жөніндегі комиссияның ұйымдастыруымен өткен облыстық конференцияға (Баянауыл а.); «Болашақ бүгіннен басталады» креатив-зертхана жұмысына (Алматы қ.) және т.б. қатысты.

Әдебиеттер:

Екібастұз орталықтандырылған кітапханасы // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 299 б.

Екібастұз тарихи-өлкетану музейінің ашылғанына 30 жыл (1987)

Коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорын. 1987 жылы Г. Н. Потанин атындағы облыстық тарихи-өлкетану мұражайының бір бөлімшесі ретінде құрылды. Музей қорында 28613 экспонат бар. Директоры С. Н. Бабылбекқызы. Музейдің 9 экспозиция

залында Екібастұз тас көмір кен өндіретін орнының (Қ. Пішенбаев ашқаннан бастап) қазіргі кезге дейінгі құрылу, даму кезеңінің бай тарихы, өңірдегі алғашқы еңбек құралдары, тұрмыстық заттар, қазақ халқының этнографиясы, облыстың табиғаты көрсетілген. Музейде 20 қызметкер жұмыс істейді. Жыл сайын музейге 10 мыңнан астам адам келеді. Онда 200-ден астам экскурсия, тематикалық, дәрістер, көрме залында 40-тан астам сәнді-қолданбалы өнер, зағип жандардың жұмыстары, тематикалық, фотокөрме, т.б. көрмелер ұйымдастырылады. Түрлі шеберлік сабақтары және тренингтер өткізіледі. Потанин атындағы тарихи-өлкетану мұражайы, Ақмола облысы Бөгембай атындағы Ерейментау ауданы өлкетану мұражайы, Солженицын атындағы қоғамдық қор (Мәскеу қ.), С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің Ә. Марғұлан атындағы қоғамдық ғылыми археологиялық-этнологиялық зерттеу орталығы, т.б. осы музейдің серіктестері болып табылады.

Әдебиеттер:

Екібастұз тарихи-өлкетану музейі // Ертістің Павлодар өңірі: Энциклопедия. – Алматы, 2013. – 299 б.

Асылова Н. Еңбек Ерімен кездесу: [Екібастұз тарихи-өлкетану музейінде Екібастұз қаласының Құрметті азаматы, Социалистік Еңбек Ері Бөкен Қызғариннің 75 жасқа толуына орай кездесу кеші] // Сарыарқа самалы. – 2016. – 18 маусым. – 3 б.

Әбділдақызы Ұ. Батырын ардақтаған ел озады: (Екібастұз тарихи-өлкетану музейінде Кеңес Одағының Батыры Махмет Қайырбаевтың 90 жылдығына орай «Қазақ батыры – Махмет Қайырбаев» атты шара ұйымдастырылды) // Сарыарқа самалы. – 2015. – 29 қаңтар. – 19 б.

Әбілханқызы Ә. «Адамдық диханшысы қырғашшықтық...»: [Екібастұз қалалық тарихи-өлкетану мұражайы халқымыздың көрнекті қоғам қайраткері, ғалым, көсемсөз шебері, әдебиет зерттеушісі, ақын-аудармашы Ахмет Байтұрсынұлының 140 жылды-

ғына арналған «Өткенді ұлықтау» атты шара өтті] // Сарыарқа самалы. – 2013. – 5 ақпан. – 12 б.

Әміренов Ф. Өңір тарихынан сыр шертеді: [Екібастұз қалалық тарихи-өлкетану музейі туралы] // Сарыарқа самалы. – 2011. – 9 сәуір. – 3 б.

Қатбенова Г. «Ақ сиса» қалай шықты? (Екібастұз қаласының тарихи-өлкетану музейінде белгілі әнші Жаяу Мұса Байжанұлының туғанына 180 жыл толуына орай еске алу кеші ұйымдастырылды) // Сарыарқа самалы. – 2016. – 12 қаңтар. – 5 б.

Смайылова Н. Тарихи жәдігерлер табылуда: [Екібастұз тарихи-өлкетану музейі жайлы] // Сарыарқа самалы. – 2012. – 29 мамыр. – 12 б.

2017 ЖЫЛЫ ҚАЗАҚСТАНРЕСПУБЛИКАСЫНДА ЕСКЕ АЛЫНАТЫН КҮНДЕР МЕН МЕРЕЙЛІ ОҚИҒАЛАРДЫҢ КӨРСЕТКІШІ

ҚАҢТАР

- 1 қаңтар** – Әнші, Кеңес Одағының халық әртісі **Р. Бағланованың** туғанына 95 жыл (1922-2010)
- 5 қаңтар** – Қазақ фольклорын зерттеуші **В. В. Радловтың** туғанына 180 жыл (1837-1918)
- 7 қаңтар** – Қазақстандағы алғаш халық санағының болғанына 120 жыл (1897)
- 9 қаңтар** – Жазушы **Қ. Мүсіреповтың** туғанына 85 жыл (1932-1967)
- 12 қаңтар** – Қоғам және мемлекет қайраткері **Д. А. Қонаевтың** туғанына 105 жыл (1912-1993)
- 16 қаңтар** – «Ленинская смена» («Экспресс К») басылымының құрылғанына 95 жыл (1922)
- 17 қаңтар** – Жазушы **Э. Ғаббасовтың** туғанына 80 жыл (1937-2014)
- 17 қаңтар** – «Заман-Қазақстан» басылымының пайда болғанына 25 жыл (1992)
- 24 қаңтар** – **Е. А. Букетов** атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің құрылғанына 45 жыл (1972)

АҚПАН

- 1 ақпан** – Ағартушы-демократ, заңгер **Ж. А. Сейдалиннің** туғанына 140 жыл (1877-1923)
- 13 ақпан** – Ақын **Ш. С. Букеевтің** туғанына 170 жыл (1847-1920)
- 15 ақпан** – Филология ғылымдарының докторы, профессор **І. Кеңесбаевтың** туғанына 110 жыл (1907-1995)
- 18 ақпан** – Балалар ақыны **Е. Елубаевтың** туғанына 75 жыл (1942)
- 23 ақпан** – Балалар жазушысы **М. Қаназовтың** туғанына 75 жыл (1942)
- 29 қаңтар** – 8 ақпан аралығында қысқы Универсиада ойындары өтеді (Алматы қаласы)

НАУРЫЗ

- 3 наурыз** – Қазақстанның БҰҰ кіргеніне 25 жыл (1992)
- 8 наурыз** – Өнші, ҚазКСР халық әртісі **Ж. Омарованың** туғанына 105 жыл(1912-1976)
- 15 наурыз** – ҚазКСР ҒА астрботаника секторының ашылғанына 70 жыл (1947)
- 22 наурыз** – Жазушы, Қазақстанның халық жазушысы, Қазақстан ҒА-ның академигі **Ғ. Мүсіреповтың** туғанына 115 жыл (1902-1985)
- 24 наурыз** – Композитор, ҚазКСР-нің еңбек сіңірген өнер қайраткері **Б. Байқадамовтың** туғанына 100 жыл (1917-1977)
- 27 наурыз** – әдебиеттанушы **С. Қирабаевтың** туғанына 90 жыл (1927)
- 27 наурыз** – тарих ғылымдарының докторы, профессор **Қ. М. Тұмашинның** туғанына 90 жыл (1927-1999)

СӘУІР

- 1 сәуір** – Жазушы **И. Щеголихиннің** туғанына 90 жыл (1927-2010)
- 15 сәуір** – Жазушы **С. Шаймерденовтың** туғанына 105 жыл (1912-2007)
- 21 сәуір** – Кеңес Одағының Халық әртісі **Х. Букееваның** туғанына 100 жыл(1917-2011)
- 24 сәуір** – Актер, ҚазКСР-нің халық әртісі **Қ. Қармысовтың** туғанына 105 жыл (1912-1991)
- 28 сәуір** – Өнші **Ә. Қашаубаевтың** туғанына 125 жыл (1892-1934)

МАМЫР

- 1 мамыр** – Суретші, КСРО-ның халық суретшісі **К. Телжановтың** туғанына 90 жыл (1927-2013)
- 2 мамыр** – КСРО-ның халық әртісі **К. Бәйсейітованың** туғанына 105 жыл (1912-1957)
- 8 мамыр** – Актер, режиссер, КСРО-ның халық әртісі **А. Әшімовтың** туғанына 80 жыл (1937)

МАУСЫМ

- 3 маусым** – Қоғам қайраткері **Ғ. Мұратбаевтың** туғанына 115 жыл (1902-1925)
- 4 маусым** – Мемлекеттік герб пен **ҚР** туы құрылғанына 25 жыл (1992)
- 10 маусым** – **10 қыркүйек** аралығында «**ЭКСПО-2017**» халық-аралық мамандандырылған көрмесі өтеді (Астана қаласы)
- 15 маусым** – дирижер, КСРО-ның халық әртісі **Ш. Қажығалиевтың** туғанына 90 жыл (1927-2015)
- 19 маусым** – «**Мектеп**» баспасының ашылғанына 70 жыл (1947)

ШІЛДЕ

- 2 шілде** – Ақын, қоғам қайраткері **М. Шахановтың** туғанына 75 жыл (1942)
- 13 шілде** – **ҚР Прокуратурасының** құрылғанына 95 жыл (1922)
- 19 шілде** – Қаз КСР-нің Мемлекеттік Кітап палатасының құрылғанына 80 жыл (1937)
- 29 шілде** – Жазушы-натуралист, биология ғылымдарының докторы **П. И. Мариковскийдің** туғанына 105жыл (1912-2008)
- Шілде** – Халық ақыны **Т. Ізтілеуовтың** туғанына 135 жыл (1882-1939)

ТАМЫЗ

- 5 тамыз** – Ұшқыш, екі мәрте Кеңес Одағының батыры **Т. Бигелдиновтың** туғанына 95 жыл (1922-2014)
- 15 тамыз** – әдебиеттанушы **Т. Кәкішевтің** туғанына 90 жыл (1927-2015)
- 18 тамыз** – Биші, ҚазКСР-нің халық әртісі **Ш. Жиенқұлованың** туғанына 105 жыл (1912-1991)

ҚЫРКҮЙЕК

- 1 қыркүйек** – Режиссер, ҚР халық әртісі **А. М. Мәмбетовтің** туғанына 85 жыл (1932-2009)
- 9 қыркүйек** – Жазушы **Д. Досжанның** туғанына 75 жыл (1942-2013)
- 17 қыркүйек** – Ақын **С. Мәуленовтың** туғанына 95 жыл (1922-1993)
- 28 қыркүйек** – Жазушы, филология ғылымдарының докторы, профессор **М. Әуезовтың** туғанына 120 жыл (1897-1961)
- 28 қыркүйек** – Жазушы **Ш. Мұртазаның** туғанына 85 жыл (1932)
- 29 қыркүйек** – Алғашқы бүкіләлемдік қазақтар құрылтайының ашылғанына 25 жыл (1992)
- 30 қыркүйек** – Жазушы-демократ, журналист **М. Сералиннің** туғанына 145 жыл (1872-1929)

ҚАЗАН

- 1 қазан** – әдебиеттанушы, қоғам қайраткері **И. Омаровтың** туғанына 105 жыл (1912-1970)
- 2 қазан** – Кеңес Одағының батыры **М. Мәметованың** туғанына 95 жыл (1922-1943)
- 2 қазан** – Қазақстанның менеджмент, экономика және болжау институтының (ҚМЭБИ) ашылғанына 25 жыл (1992)
- 13 қазан** – Ақтөбе мемлекеттік медицина институтының ашылғанына 60 жыл (1957)
- 15 қазан** – Ғалым, заң ғылымдарының докторы **С. С. Сартаевтың** туғанына 90 жыл (1927)
- 20 қазан** – Актер, режиссер, КСРО-ның халық әртісі **Е. Я. Диордиевтің** туғанына 105 жыл (1912-1985)
- 27 қазан** – Қызылорда педагогика институтының ашылғанына 80 жыл (1937)
- 30 қазан** – Петропавловск қаласына қала статусының берілгеніне 110 жыл (1907)

ҚАРАША

- 1 қараша** – Әнші, ҚазКСР-нің халық әртісі **Ш. Бейсекованың** туғанына 100 жыл (1917-1997)
- 5 қараша** – Ғалым, филология ғылымдарының докторы **М. М. Балақаевтың** туғанына 110 жыл (1907-1995)
- 5 қараша** – «Қазақстан мұғалімі» басылымының құрылғанына 65 жыл (1952)
- 7 қараша** – Жазушы **Д. Снегиннің** туғанына 105 жыл (1912-2001)
- 20 қараша** – Жазушы **Ж. Сайынның** туғанына 105 жыл (1912-1951)
- 20 қараша** – Жазушы **С. Сейітовтың** туғанына 100 жыл (1917-2007)
- 29 қараша** – Жазушы **Ғ. Мұстафиннің** туғанына 115 жыл (1902-1985)

ЖЕЛТОҚСАН

- 2 желтоқсан** – Композитор, КСРО-ның халық әртісі **Ғ. Жұбанованың** туғанына 90 жыл (1927-1993)
- 2 желтоқсан** – Әдебиеттанушы **З. Қабдоловтың** туғанына 90 жыл (1927-2006)
- 11 желтоқсан** – **ҚР Мемлекеттік гимнінің** бекітілгеніне 25 жыл (1992)
- 14 желтоқсан** – Ақын **Р. Қонақованың** туғанына 80 жыл (1937)
- 15 желтоқсан** – Жазушы, журналист **Ә. Нұршайықовтың** туғанына 95 жыл (1922-2011)
- 19 желтоқсан** – Жазушы **Ә. Шәріповтың** туғанына 95 жыл (1922-1993)
- 20 желтоқсан** – Жазушы **Д. Исабековтың** туғанына 75 жыл (1942)
- 23 желтоқсан** – Композитор **М. Маңғытаевтың** туғанына 80 жыл (1937-2011)
- 29 желтоқсан** – Суретші **А. Ғалымбаеваның** туғанына 100 жыл (1917-2008)

АЙЫ МЕН КҮНІ БЕЛГІСІЗКҮНДЕР ТІЗІМІ

Шыңғыс ханның туғанына 855 жыл (1162-1227)

Келдібекұлы Қазыбек бидің туғанына 350 жыл (1667-1763)

Байбекұлы Әйтеке бидің туғанына 335 жыл (1682-1766)

Кенесары ханның туғанына 215 жыл (1802-1847)

Қазақ ақыны **Дулат Бабатайұлының** туғанына 200 жыл (1817-1881)

Халық композиторы **Тәттімбет Қазанғапұлының** туғанына 200 жыл (1817-1860)

«**Қалқаман-Мамыр**» тарихи поэмасына 195 жыл (1722)

Қазақ ақыны **Шәңгерей Бөкеевтің** туғанына 170 жыл (1847-1920)

Публицист, әйелдер қозғалысына қатысушы **Н. И. Арықованың** туғанына 115 жыл (1902-1956)

Алаш қозғалысының басталғанына 100 жыл (1917)

ҚР Ұлттық Ғылым Академиясына (ҚР ҰҒА) 85 жыл (1932)

Қазақстанда **саяси қуғын-сүргін және халықтар депортациясының** басталғанына 80 жыл (1937)

«**Бастауыш мектебі**» журналына («**Қазақстан мектебі**» журналының қосымшасы) 45 жыл (1972)

«**Медеу**» биіктаулы комплексіне 45 жыл (1972)

Моңғол қазақтарының Қазақстанға көш-қонысының басталғанына 25 жыл (1992)

**2017 ЖЫЛЫ АТАЛЫП ӨТІЛЕТІН ТМД ЖӘНЕ
ШЕТЕЛ ҒЫЛЫМ, ӨНЕР, ӘДЕБИЕТ ҚАЙРАТКЕРЛЕРІ
МЕРЕЙТОЙЛАРЫНЫҢ КҮНДЕРІНІҢ КӨРСЕТКІШІ**

ҚАҢТАР

- 1 қаңтар** – Орыс балетмейстері **Ю. Н. Григоровичтің** туғанына 90 жыл (1927)
- 2 қаңтар** – Орыс композиторы **М. А. Балакиревтің** туғанына 180 жыл (1837-1910)
- 3 қаңтар** – Ағылшын жазушысы **Д. Р. Толкиннің** туғанына 125 жыл (1892-1973)
- 4 қаңтар** – Орыс әдебиетшісі **Б. М. Сарновтың** туғанына 90 жыл (1927-2014)
- 4 қаңтар** – Орыс ақыны, аудармашы, драматург **Е. П. Ростопчина-ның** туғанына 205 жыл (1812-1858)
- 6 қаңтар** – Орыс пианисі және композиторы **А. Н. Скрябиннің** туғанына 145 жыл (1872-1915)
- 14 қаңтар** – Орыс географы, саяхатшысы **П. П. Семенов-Тянь-Шанскийдің** туғанына 190 жыл (1827-1914)
- 15 қаңтар** – Француз драматургі **Ж. Б. Мольердің** туғанына 395 жыл (1622-1673)
- 15 қаңтар** – Түрік жазушысы, қоғам қайраткері **Назым Хикметтің** туғанына 115 жыл (1902-1963)
- 16 қаңтар** – Орыс жазушысы, аудармашысы **В. В. Вересаевтың** туғанына 150 жыл (1867-1945)
- 17 қаңтар** – Кинорежиссер **Л. З. Траубергтің** туғанына 115 жыл (1902-1990)
- 18 қаңтар** – Ағылшын жазушысы, ақын, драматург **А. Милннің** туғанына 135 жыл (1882-1956)
- 24 қаңтар** – Француз драматургі **Бомаршенің** туғанына 285 жыл (1732-1799)
- 24 қаңтар** – Орыс прозаигі, публицисі **С. А. Дангуловтың** туғанына 105 жыл (1912-1989)
- 25 қаңтар** – Орыс суретшісі **И. И. Шишкиннің** туғанына 185 жыл (1832-1898)

- 27 қаңтар** – Ағылшын балалар жазушысы **Л. Кэролдың** туғанына 185 жыл (1832-1898)
- 27 қаңтар** – Орыс ақыны **Р. Ф. Казакованың** туғанына 85 жыл (1932-2008)
- 28 қаңтар** – Орыс жазушысы **В. П. Катаевтың** туғанына 120 жыл (1897-1886)
- 31 қаңтар** – Орыс актері **А. Н. Грибовтың** туғанына 115 жыл (1902-1977)

АҚПАН

- 2 ақпан** – Ағылшын жазушысы **Джеймс Джойстың** туғанына 135 жыл (1882-1941)
- 7 ақпан** – Ағылшын жазушысы **Ч. Диккенстің** туғанына 205 жыл (1812-1870)
- 11 ақпан** – Орыс актрисасы **Л. П. Орлованың** туғанына 115 жыл (1902-1975)
- 20 ақпан** – Орыс жазушысы **Н. Г. Гарин-Михайловскийдің** туғанына 165 жыл (1852-1906)
- 24 ақпан** – Орыс жазушысы **К. Фединнің** туғанына 125 жыл (1892-1977)
- 24 ақпан** – Француз композиторы және пианисі **М. Легранның** туғанына 85 жыл (1932)
- 25 ақпан** – Орыс актері **В. В. Санаевтың** туғанына 105 жыл (1912-1996)
- 26 ақпан** – Француз ақыны және жазушысы **В. Гюгоның** туғанына 215 жыл (1802-1885)
- 27 ақпан** – Американ жазушысы, Нобель сыйлығының лауреаты **Д. Стейнбектің** туғанына 115 жыл (1902-1968)
- 28 ақпан** – Орыс әдебиетшісі, мәдениет тарихын зерттеуші **Ю. М. Лотманның** туғанына 95 жыл (1922-1993)

НАУРЫЗ

- 1 наурыз** – Жапон жазушысы **Р. Акутогаваның** туғанына 125 жыл (1892-1927)

- 8 наурыз** – Орыс актері **Е. С. Матвеевтің** туғанына 95 жыл (1922-2003)
- 12 наурыз** – Грузин әншісі **З. Соткилаваның** туғанына 80 жыл (1937)
- 13 наурыз** – Қалмақ ақыны **Д. Кугультиновтың** туғанына 95 жыл (1922-2006)
- 15 наурыз** – Орыс жазушысы **В. Г. Распутиннің** туғанына 80 жыл (1937-2015)
- 18 наурыз** – Орыс жазушысы, әдебиетші **Л. Я. Гиюбургтың** туғанына 115 жыл (1902-1990)
- 23 наурыз** – Орыс жазушысы **А. К. Юговтың** туғанына 115 жыл (1902-1979)
- 31 наурыз** – Балалар жазушысы, әдебиетші, аудармашы **К. И. Чуковскийдің** туғанына 135 жыл (1882-1969)

СӘУІР

- 1 сәуір** – Орыс жазушысы **С. Алексеевтің** туғанына 95 жыл (1922-2008)
- 4 сәуір** – Орыс кинорежиссеры **А. А. Тарковскийдің** туғанына 85 жыл (1932-1986)
- 10 сәуір** – Орыс жазушысы **Б. А. Ахмадуллинаның** туғанына 80 жыл (1937-2010)
- 10 сәуір** – Орыс жазушысы **В. В. Линатовтың** туғанына 90 жыл (1927-1979)
- 10 сәуір** – Орыс жазушысы **К.С. Аксаковтың** туғанына 200 жыл (1817-1860)
- 15 сәуір** – Ұлы суретші және ғалым **Леонардо да Винчидің** туғанына 565 жыл (1452-1519)
- 19 сәуір** – Орыс жазушысы **В. Кавериннің** туғанына 115 жыл (1902-1989)
- 21 сәуір** – Кинорежиссер **С. И. Ростокскийдің** туғанына 90 жыл (1922-2001)
- 22 сәуір** – Орыс жазушы – фантасты, ғалым-палеонтологы **И. А. Ефремовтың** туғанына 110 жыл (1907-1972)
- 25 сәуір** – Орыс заңгері, адвокат **Ф.Н. Плеваконың** туғанына 175 жыл (1842-1909)

28 сәуір – Орыс жазушысы **В. Осееваның** туғанына 115 жыл (1902-1969)

28 сәуір – Орыс жазушысы **З. Воскресенскаяның** туғанына 110 жыл (1907-1992)

МАМЫР

2 мамыр – Австралия жазушысы **А. Маршалдың** туғанына 115 жыл (1902-1984)

5 мамыр – Орыс жазушысы **Л. Жуховицкийдің** туғанына 85 жыл (1932)

12 мамыр – Француз композиторы **Ж. Массенің** туғанына 175 жыл (1842-1912)

14 мамыр – Ағылшын суретшісі **Т. Гейнсбороның** туғанына 290 жыл (1727-1788)

21 мамыр – Орыс жазушысы **Тэффидің** туғанына 145 жыл (1872-1952)

27 мамыр – Орыс жазушысы **А. Г. Битовтың** туғанына 80 жыл (1937)

28 мамыр – Орыс ақыны, суретшісі, сыншысы **М. А. Волошиннің** туғанына 140 жыл (1877-1932)

29 мамыр – Орыс жазушысы **И. С. Соколов-Микитовтың** туғанына 125 жыл (1892-1975)

29 мамыр – Орыс ақыны **К. Н. Батюшковтың** туғанына 130 жыл (1787-1855)

30 мамыр – Орыс ақыны **Л. И. Ошаниннің** туғанына 105 жыл (1912-1996)

30 мамыр – Орыс патшасы **І Петрдің** туғанына 345 жыл (1672-1725)

31 мамыр – Орыс жазушысы **К. Паустовскийдің** туғанына 125 жыл (1892-1968)

МАУСЫМ

2 маусым – Орыс ақыны **Ю. П. Морицтің** туғанына 80 жыл (1937)

2 маусым – Орыс жазушысы **Я. Головановтың** туғанына 85 жыл (1932-2003)

- 7 маусым** – Орыс әншісі **Л. В. Собиновтың** туғанына 145 жыл (1872-1934)
- 11 маусым** – Орыс композиторы **В. Я. Шебалиннің** туғанына 115 жыл(1902-1963)
- 15 маусым** – Орыс суретшісі **М. Б. Грековтың** туғанына 135 жыл (1882-1934)
- 20 маусым** – Орыс ақыны **Р. Рождественскийдің** туғанына 85 жыл (1932-1994)
- 25 маусым** – Орыс суретшісі **П. Д. Кориннің** туғанына 125 жыл (1892-1967)
- 26 маусым** – Орыс жазушысы **Ю. Яковлевтің** туғанына 95 жыл (1922-2013)
- 28 маусым** – Француз ағартушысы, философ, жазушы **Ж-Ж. Руссоның** туғанына 305 жыл (1712-1778)

ШІЛДЕ

- 5 шілде** – Орыс флотшысы **П. С. Нахимовтың** туғанына 215 жыл (1802-1855)
- 7 шілде** – Белорус әдебиетінің жазушы-классигі **Я. Купаланың** туғанына 135 жыл (1882-1942)
- 13 шілде** – Орыс библиографы және жазушысы **Н. А. Рубакиннің** туғанына 155 жыл (1862-1946)

ТАМЫЗ

- 15 тамыз** – Орыс композиторы **А. А. Алябьевтің** туғанына 230 жыл (1787-1851)
- 30 тамыз** – Жазушы **В. Губаревтің** туғанына 105 жыл (1912-1981)

ҚЫРКҮЙЕК

- 7 қыркүйек** – Бородино шайқасына 205 жыл (1812)
- 10 қыркүйек** – Орыс жазушысы, этнограф **В. К. Арсеньевтің** туғанына 145 жыл (1872-1930)

- 11 қыркүйек** – Орыс жазушысы **Б. С. Житковтың** туғанына 135 жыл (1882-1938)
- 11 қыркүйек** – Американ жазушысы **О. Генридің** туғанына 155 жыл (1862-1910)
- 17 қыркүйек** – Белорус ақыны **М. Танктың** туғанына 105 жыл (1912-1995)
- 17 қыркүйек** – Орыс дәрігері, клиницист **С. П. Боткиннің** туғанына 185 жыл (1832-1889)
- 20 қыркүйек** – Медицина мен педагогика салаларындағы орыс қайраткері **П. Ф. Лесгафтың** туғанына 180 жыл (1837-1909)

ҚАЗАН

- 8 қазан** – Орыс жазушысы **М. Цветаеваның** туғанына 125 жыл (1892-1941)
- 15 қазан** – Орыс жазушысы **И. Ильфтың** туғанына 120 жыл (1897-1937)
- 24 қазан** – Венгр композиторы **И. Кальманның** туғанына 135 жыл (1882-1953)
- 27 қазан** – Италиян скрипкашысы және композиторы **Н. Паганинидің** туғанына 235 жыл (1782-1840)
- 31 қазан** – Орыс жазушысы **Е. Пермяктың** туғанына 110 жыл (1902-1982)

ҚАРАША

- 1 қараша** – Орыс шахматшысы **А. А. Алехиннің** туғанына 125 жыл (1892-1946)
- 3 қараша** – Белорус жазушысы **Я. Коластың** туғанына 135 жыл (1882-1956)
- 3 қараша** – Ақын, драматург, аудармашы **С. Я. Маршактың** туғанына 130 жыл (1887-1964)
- 8 қараша** – Грузин жазушысы және қоғам қайраткері **И. Г. Чавчавадзенің** туғанына 180 жыл (1837-1907)

14 қараша – Швед жазушысы **А. Линдгреннің** туғанына 110 жыл (1907-2002)

25 қараша – Испан драматургі **Лопе де Веганың** туғанына 455 жыл (1562-1635)

ЖЕЛТОҚСАН

4 желтоқсан – Орыс жазушысы **Я. Перельманның** туғанына 135 жыл (1882-1942)

5 желтоқсан – Дагестанның халық ақыны **Ф. Алиеваның** туғанына 75 жыл (1932-2016)

8 желтоқсан – Орыс ақыны, декабрист **А. О. Одоевскийдің** туғанына 215 жыл (1802-1839)

13 желтоқсан – Неміс ақыны, публицисті, сыншысы **Г. Гейнненнің** туғанына 220 жыл (1797-1856)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ МЕРЕКЕЛЕРІНІҢ ТІЗІМІ

1-2 қаңтар – Жаңа жыл

8 наурыз – Халықаралық әйелдер күні

21-23 наурыз – Наурыз мейрамы

1 мамыр – Қазақстан халқының бірлігі күні

7 мамыр – Отан қорғаушылар күні

9 мамыр – Жеңіс күні

6 шілде – Астана күні

30 тамыз – Қазақстан Республикасының Конституциясы күні

1 желтоқсан – Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің күні

16-17 желтоқсан – Тәуелсіздік күні

**2017 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ КӘСІБИ ЖӘНЕ БАСҚА
МЕРЕКЕЛЕРДІҢ ТІЗІМІ**

ҚР Президентінің 20.01.1998 жылғы
« ҚР-дағы кәсіби және басқа мерекелер туралы»
№3827 Жарлығымен бекітілген
(14.01.16 ж толықтырулар мен өзгертулер енгізілген)

- 1 наурыз** – Алғыс айту күні
- 3 сәуір** – Геолог күні (сәуірдің бірінші жексенбісі)
- 12 сәуір** – Ғылым қызметкерлері күні
- 21 сәуір** – ҚР Мемлекеттік күзет қызметі күні
- 21 мамыр** – Мәдениет және өнер қызметкерлерінің күні
- 31 мамыр** – Саяси қуғын-сүргін мен аштық құрбандарын еске алу күні
- Химиялық өндіріс қызметкерлерінің күні (мамырдың соңғы жексенбісі)
- 4 маусым** – Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерінің күні
- 5 маусым** – Эколог күні
- 23 маусым** – Полиция күні
- 23 маусым** – Мемлекеттік қызметші күні
- 28 маусым** – Байланыс және ақпарат қызметкерлерінің күні
- Жеңіл өнеркәсіп қызметкерлері күні (маусымның екінші жексенбісі)
- Медицина қызметкерлерінің күні (маусымның үшінші жексенбісі)
- 2 шілде** – Дипломатиялық қызмет күні
- 13 шілде** – Ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлерінің күні
- Металлург күні (шілденің үшінші жексенбісі)
- 18 тамыз** – Шекарашы күні
- Көлік қызметкерлері күні (тамыздың бірінші жексенбісі)
- Құрылысшы күні (тамыздың екінші жексенбісі)
- Спорт күні (тамыздың үшінші жексенбісі)
- Шахтер күні (тамыздың соңғы жексенбісі)
- 1 қыркүйек** – Білім күні

Мұнай-газ кешені қызметкерлерінің күні (қыркүйектің бірінші жексенбісі)

Отбасы күні (қыркүйектің екінші жексенбісі)

Қазақстан халқы тілдерінің күні (қыркүйектің үшінші жексенбісі)

Машина жасаушы күні (қыркүйектің соңғы жексенбісі)

Еңбек күні (қыркүйектің соңғы жексенбісі)

Мұғалімдер күні (қазан айының бірінші жексенбісі)

19 қазан – Құтқарушы күні

Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің күні (қазанның соңғы жексенбісі)

8 қараша – Статистика күні

15 қараша – Ұлттық валюта – теңге күні, ҚР қаржы саласы қызметкерлерінің кәсіптік мерекесі

Ауылшаруашылығы қызметкерлерінің күні (қарашаның үшінші жексенбісі)

6 желтоқсан – Прокуратура күні

18 желтоқсан – Энергетик күні (желтоқсанның үшінші жексенбісі)

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МЕРЕКЕЛЕР ЖӘНЕ БҮКІЛӘЛЕМДІК КҮНДЕРДІҢ ТІЗІМІ

- 26 қаңтар** – Бүкіләлемдік кеден күні
- 13 ақпан** – Халықаралық радио күні
- 1 наурыз** – Бүкіләлемдік азаматтық қорғаныс күні
- 8 наурыз** – Халықаралық әйелдер күні
- 15 наурыз** – Бүкіләлемдік тұтынушылар құқығын қорғау күні
- 21 наурыз** – Бүкіләлемдік поэзия күні
- 22 наурыз** – Бүкіләлемдік су күні
- 22 наурыз** – Бүкіләлемдік гидрометеорология қызметінің күні
- 27 наурыз** – Халықаралық театр күні
- 1 сәуір** – Халықаралық құстар күні
- 1 сәуір** – Күлкі күні
- 2 сәуір** – Халықаралық балалар кітабы күні
- 7 сәуір** – Бүкіләлемдік денсаулық күні
- 12 сәуір** – Әуе мен ғарыш күні
- 18 сәуір** – Халықаралық тарихи жерлер мен ескерткіштер күні
- 22 сәуір** – Жер күні
- 23 сәуір** – Бүкіләлемдік кітап пен авторлық құқық күні
- 24 сәуір** – Халықаралық жастар ынтымақтастығы күні
- 29 сәуір** – Халықаралық би күні
- 3 мамыр** – Бүкіләлемдік еркін баспа күні
- 3 мамыр** – Күн күні
- 8 мамыр** – Бүкіләлемдік Қызыл Крест пен Қызыл Жарты Ай күні
- 10 мамыр** – Халықаралық ана күні
- 15 мамыр** – Халықаралық отбасы күні
- 18 мамыр** – Халықаралық мұражайлар күні
- 21 мамыр** – Халықаралық мәдени даму күні
- 31 мамыр** – Халықаралық шылымсыз күн
- 1 маусым** – Халықаралық балаларды қорғау күні
- 5 маусым** – Бүкіләлемдік қоршаған ортаны қорғау күні
- 23 маусым** – Халықаралық Олимпия күні
- 26 маусым** – Халықаралық нашакорлық пен есірткі бизнесіне қарсы күрес күні
- 27 маусым** – Халықаралық балық аулау күні
- 1 шілде** – Бүкіләлемдік сәулет күні

20 шілде – Халықаралық шахмат күні
6 тамыз – Бүкіләлемдік ядролық қаруға қарсы күрес күні; Хиросима күні
9 тамыз – Бүкіләлемдік байырғы халықтар күні
12 тамыз – Халықаралық жастар күні
8 қыркүйек – Халықаралық журналистер ынтымақтастығы күні
8 қыркүйек – Бүкіләлемдік сауатсыздықты түбегейлі жою күні
9 қыркүйек – Бүкіләлемдік сұлулық күні
21 қыркүйек – Халықаралық бейбітшілік күні
27 қыркүйек – Халықаралық туризм күні
1 қазан – Халықаралық қарттар күні
1 қазан – Халықаралық музыка күні
5 қазан – Бүкіләлемдік мұғалімдер күні
9 қазан – Бүкіләлемдік пошта күні
10 қазан – Бүкіләлемдік психолог күні
14 қазан – Бүкіләлемдік стандарттау күні
15 қазан – Бүкіләлемдік ауыл әйелдерінің күні
16 қазан – Бүкіләлемдік азық-түлік күні
24 қазан – Халықаралық БҰҰ күні
10 қараша – Бүкіләлемдік жастар күні
10 қараша – Бүкіләлемдік ғылым күні
10 қараша – Бүкіләлемдік сапа күні (қарашаның екінші бейсенбісі)
13 қараша – Халықаралық зағиптар күні
16 қараша – Халықаралық толеранттылық (төзімділік) күні
17 қараша – Халықаралық студенттер күні немесе халықаралық студенттердің ынтымақтастығы күні
20 қараша – Бүкіләлемдік балалар күні
21 қараша – Бүкіләлемдік телевизия күні
21 қараша – Бүкіләлемдік сәлемдесу күні
25 қараша – Халықаралық әйелдерге көрсетілген зорлыққа қарсы күрес күні
1 желтоқсан – Бүкіләлемдік ЖҚТБ-ға қарсы күрес күні
3 желтоқсан – Халықаралық мүгедектер күні
7 желтоқсан – Халықаралық азаматтық авиация күні
10 желтоқсан – Адам құқықтарының күні
10 желтоқсан – Бүкіләлемдік футбол күні

КҮНТІЗБЕДЕ КӨРСЕТІЛГЕН ЕСІМДЕРДІҢ АЛФАВИТТІК КӨРСЕТКІШІ

Аймауытов Ж. 9, 23, 24	Жаяу Мұса 17, 23, 53, 62, 74
Айтқазин Т.Қ. 11, 42	Жәутіков Т.М. 12
Алдабергенов Қ.М. 12	Жұмағұлов Т. 5, 17, 24
Алтынсарин Ы. 8, 15, 19, 57	Жұматов Ғ.С. 14
Асқаров Х.А. 5, 10, 29	Жұматов Х.Ж. 14
Ахметов Б.А. 15	Жылқыбаев М.Н. 8
Ахметова Н.Қ. 13	Исаев Б.В. 11
Әбілев Д. 4, 16, 23, 53, 57	Кандыбаев И. 9
Байжанов Қ. 5, 17, 24	Квитков А.С. 4, 16
Баймұратов Н. 16	Кентай Т.Б. 4, 11, 35
Баяндин Н.Ы. 7	Ковхаев Ю.А. 11
Бейсембаев С.Б. 17	Колмогоров М.П. 16
Бекжанов Ғ.Р. 8, 22	Конопьянов Қ.Е. 7, 20
Бердалин Қ.И. 5, 17, 64	Кравченко Г.П. 4, 14
Беспалова Г. 8, 43	Кремениш Н.И. 9, 27, 28
Болтина В.Д. 5, 12, 43	Кузнецова З.В. 5, 10, 31, 32
Бұқар жырау 5, 9, 23	Күленов А.С. 9
Васильев П. 9, 18, 30, 31, 46, 51, 53	Қазанғапұлы Б. 17, 80
Геринг Я.Г. 8, 44	Қаппасов Б. 5, 17
Глазырин А.И. 8	Қожанов О. 10, 46
Горобец А.Ф. 4, 9	Құсайынов А.Қ. 17, 61
Григорьева О.Н. 4, 10, 30	Құтпанұлы И. 19
Гридин Г.С. 15	Лефлер П.В. 9
Даржұман Қ.Б. 9, 26	Марданов Қ.М. 14, 48
Досқараев Ж.Д. 17	Машрапов Б.К. 7
Дөнентаев С. 19, 23	Мерц В.К. 16
Дүйсенбеков З.Д. 14	Меттус А.А. 5, 7
Дүкенбаев С.Д. 4, 18	Мұқанов Ғ.М. 4, 10
Едігеұлы Т. 17, 63	Намазбаева Ж.Ы. 13
Еңсебаев Т.А. 12	Нұралина Р.Я. 4, 7
Ержанов Ж.С. 7	Нұрғазин А.Ж. 13
Есім Ғ. 9	Нұхұлы А. 11
Жанымбет Б. 16	Омаров Б.У. 10

Оспанов Х.Қ. 12
Пантелеев С.П. 5, 10
Потанин Г.Н. 5, 11, 12, 14, 38, 72,
73
Приймак Д.П. 5, 15, 53
Сағындықов Б.Ж. 12
Сәтбаев Қ.И. 10, 14, 15, 22, 32, 33
Сәтбаева Р.А. 15
Семерьянов В.Г. 4, 14, 46
Степанова М.Л. 9
Сұлтанов Ғ.Т. 13, 45
Сүлейменов А. 17
Ташмағанбетов Ш.Д. 15
Теміржанов А. 17
Токарев С.К. 11
Уахатов Б.У. 16, 54, 55
Уәлиханов Ш. 14
Устинов А.А. 8
Федотов А.И. 11
Царев С.И. 16
Чернова Н.М. 7
Шамкенов А. 4, 12, 16, 55
Шанин Ж.Т. 17, 23, 65-67
Шаяхметов Т.Х. 4, 15
Шашкин З.Ж. 16, 17, 23
Шәріпов М. 9, 28
Шевченко С.П. 5, 15, 50, 51
Шиллер Э.И. 5, 10, 14, 34, 35
Шоранов Ө.А. 5, 14, 49
Шөкин Ш.Ш. 14
Шувалов К.Ф. 4, 7
Шүлембаев Қ.Ш. 8
Ырзабаев Б. 7
Ысмайылов Т. 18
Ілиясов Қ.И. 4, 12

Управление культуры, архивов и документации
Павлодарской области, акимата Павлодарской области

Областная объединенная универсальная
научная библиотека имени С. Торайгырова

ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЕ И ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА 2017 ГОД

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

ПАВЛОДАР, 2016

УДК 006:01

ББК 22.61

П 12

Составители: Дыбыкенова М.Н., Буланбаева Г.М.

Редакторы: Шахметова Ш.Б., Қажыбаева Ж.К., Иванова Г.Е.

П 12 Павлодар облысында 2017 жылы аталып өтілетін және еске алынатын күндер / Знаменательные и памятные даты Павлодарской области на 2017 год. – Павлодар: ЭКО, 2016. – 178 б. – қазақша, орысша.

ISBN 978-601-284-151-0

Календарь знаменательных и памятных дат Павлодарской области является справочно-библиографическим пособием, цель которого - представить сведения об известных личностях Павлодарского Прииртышья, событиях политической, социально-экономической и культурной жизни области.

Указатель адресован работникам библиотек и других учреждений культуры, а также читателям, интересующимся историей края.

УДК 006:01

ББК 22.61

ISBN 978-601-284-151-0

© Дыбыкенова М.,
Буланбаева Г., 2016

Содержание

Предисловие	98
Хронологический указатель знаменательных и памятных дат по Павлодарской области на 2017 г	101
Краткие справки и литература к календарю «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области на 2017 год»	114
Указатель памятных дат и юбилейных событий Республики Казахстан на 2017 г	155
Указатель юбилейных дат зарубежных деятели науки, искусства и литературы на 2017 год	162
Перечень государственных и национальных праздников Республики Казахстан на 2017 год	169
Перечень профессиональных и иных праздников Республики Казахстан на 2017 год	170
Перечень международных праздников и всемирных дней	172
Алфавитный указатель фамилий, отмеченных в календаре	175

Предисловие

Одной из составных частей краеведческой работы областной библиотеки им. С. Торайгырова является выпуск библиографического указателя «Знаменательные и памятные даты Павлодарской области» на казахском и русском языках, который издается с 1967 года. Настоящий указатель является юбилейным, 50-м выпуском календаря.

Цель издания – рассказать об известных, выдающихся личностях нашего края, представить хронику политической, социально-экономической и культурной жизни Павлодарского Прииртышья.

В 2017 году отмечается 100-летие движения Алаш. В Казахстане пройдут Международная специализированная выставка «Астана ЭКСПО-2017», зимняя Универсиада-2017.

Свои юбилеи отметят музеи области: 75-летие Павлодарского областного историко – краеведческого музея им. Г. Н. Потанина, 25-летие областного музея литературы и искусства им. Бухар жырау, 20-летие Музея под открытым небом, (филиала областного историко-краеведческого музея им. Г. Н. Потанина).

Известный краевед области В. Д. Болтина отметит свое 70-летие; географу, краеведу, участнику Великой Отечественной войны Х. А. Аскарову 100 лет со дня рождения; краеведу, поэту Д. Приймаку – 105 лет.

Память о подвиге, мужестве земляков - павлодарцев, участников Великой Отечественной войны навсегда останется с нами. В 2017 году - 105 лет Герою Советского Союза К. Ф. Шувалову, 105 лет Герою Советского Союза Г. П. Кравченко.

Павлодарская земля славится мастерами искусства: 90 лет со дня рождения режиссера, актера театра и кино, заслуженного артиста РК Б. У. Омарова, 80 лет со дня рождения художника-графика С. П. Пантелеева, 80 лет со дня рождения мастера прикладного искусства Б. Ж. Сагандыкова, 70 лет со дня рождения актрисы, заслуженной артистки РК М. Л. Степановой, 65 лет со дня рождения художника-живописца О. А. Шуранова.

Юбилейные даты у известных писателей – уроженцев Павлодарской области: Д. Абилову – 110 лет, З. Ж. Шашкину – 105 лет,

А. Шамкенову – 90 лет, В. Г. Семерьянову – 80 лет, С. П. Шевченко – 90 лет, М. Н. Черновой – 70 лет, И. И. Кандыбаеву – 60 лет.

В указатель вошли также юбилейные даты наших земляков, которые внесли большой вклад в развитие области. Это 85-летний юбилей отметит известный государственный и общественный деятель Б. В. Исаев. Известные ученые, педагоги, заслуженные учителя Казахстана, отличники просвещения: Н. И. Баяндина (105 лет), Р. Я. Нуралина (90 лет), Ж. И. Атимов (70 лет), А. И. Глазырин (80 лет), К. Ш. Шулембаев (80 лет), Г. Р. Бекжанов (90 лет), М. Н. Жылкыбаев (80 лет), Г. Есим (70 лет), Т. Б. Кентай (80 лет), Т. К. Айтказин (70 лет), З. Д. Дюсенбеков (80 лет), Т. Х. Шаяхметов (80 лет), Р. А. Сатпаева (105 лет), С. Д. Дукенбаев (100 лет).

В Календарь вошли также юбилейные даты истории библиотечного дела области: образование Экибастузской ЦБС (1947 г.), открытия библиотечного отделения Аксуского колледжа имени Жаяу Мусы (1967 г.), открытие Железинской центральной районной библиотеки (1937 г.), Баянаульской районной детской библиотеки (1952 г.).

Материал указателя систематизирован в нескольких разделах, перечень которых дан в содержании указателя. Даты, помеченные звездочкой, снабжены небольшими справками и кратким списком литературы.

Большую помощь в поиске нужных сведений о тех или иных событиях, персоналиях оказали энциклопедические издания: «Казахстан», «Писатели Казахстана», «Литература Казахстана», «Культура Казахстана», справочник «Кто есть кто в казахстанской науке», журнал «Өлкетану – Краеведение» (ПГУ). Изданные областной библиотекой указатели: «Акыны и жырау Павлодарской области», «Звезды нашей Победы» о Героях Советского Союза и кавалерах Ордена Славы трех степеней – павлодарцах и др.

Для выявления дат и необходимых сведений использовался справочно-библиографический аппарат и фонд областной универсальной научной библиотеки им. С. Торайгырова. Кроме литературы, указанной в пособии, рекомендуем использовать материалы других номеров Календаря.

Календарь включает указатели юбилейных дат по Республике Казахстан, зарубежных стран на 2017 год.

Справочно-библиографический указатель размещается на сайте областной библиотеки, что позволяет оперативно обращаться к его содержанию всех без исключения пользователей из других регионов Казахстана и зарубежья.

Указатель адресован работникам библиотек и других учреждений культуры, широкому кругу читателей, которые интересуются историей Павлодарского Прииртышья.

Просим присылать свои замечания и пожелания по адресу:

140000, г. Павлодар

Ул. Ак. Сатпаева, 104,

Областная библиотека им. С. Торайгырова,
информационно-библиографический отдел

www.pavlodarlibrary.kz,

e-mail: pavlodarlibrary@rambler.ru,

e-mail: ounbibo@mail.ru,

Тел.: 32-58-15, 32-34-77

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫХ И ПАМЯТНЫХ ДАТ ПО ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА 2017 ГОД

ЯНВАРЬ

- 1 января** – 65 лет (1952) со дня рождения художника, скульптора, иллюстратора **Б. К. Машрапова**
- 1 января** – 35 лет (1982) со дня создания областного наркологического диспансера
- 1 января** – 45 лет назад (1972) создана Павлодарская областная научно-техническая библиотека (С 1999 года – Павлодарский филиал РГКП «Республиканская научно-техническая библиотека»)
- 10 января** – 105 лет (1912-1999) со дня рождения Героя Советского Союза **К. Ф. Шувалова**
- 10 января** – 50 лет (1967) со дня открытия спасательной станции на территории городского пляжа
- 12 января** – 105 лет (1912-1991) со дня рождения ученого-почвоведа, доктора сельскохозяйственных наук **Н. И. Баяндина**
- 15 января** – 70 лет (1947) со дня рождения поэтессы **Н. М. Черновой***
- 15 января** – 85 лет (1932-1995) – со дня рождения поэта, журналиста, литературоведа **Б. Ирзабаева**
- 21 января** – 90 лет (1927-1992) со дня рождения педагога, отличника просвещения СССР и КазССР, заслуженного учителя КазССР **Р. Я. Нуралиной**
- 23 января** – 65 лет (1952) со дня рождения ученого, доктора сельскохозяйственных наук **К. Е. Конопьянова***
- Январь** – 50 лет (1967) со дня открытия средней школы № 4 г. Аксу

ФЕВРАЛЬ

- 4 февраля** – 95 лет (1922-2008) со дня рождения композитора, заслуженного деятеля искусств РК **А. А. Меттуса**

- 10 февраля** – 95 лет (1922-2003) со дня рождения ученого, доктора технических наук **Ж. С. Ержанова**
- 21 февраля** – 25 лет (1992) со дня переименования **Ермаковского района в Аксуский район**
- 25 февраля** – 20 лет (1997) со дня создания **Детского досугового центра «Колос»***
- 26 февраля** – 80 лет (1937) со дня рождения ученого-энергетика, доктора технических наук **А. И. Глазырина**
- 26 февраля** – 85 лет (1932) со дня рождения писателя, очеркиста, литературного критика **А. А. Устинова**
- 29 февраля** – 85 лет (1932-1984) со дня рождения Героя Социалистического Труда **Я. Г. Геринга**
- Февраль** – 35 лет (1982) со дня сооружения (ввода в эксплуатацию) **разреза «Восточный»**
- Февраль** – 50 лет (1967) со дня открытия **станции «Промышленная»** на железнодорожной линии «Спутник – Ермак»
- Февраль** – 10 лет (2007) со дня создания **хореографического ансамбля «Нұр»**

МАРТ

- 5 марта** – 80 лет (1937-1998) со дня рождения ученого-философа, доктора философских наук **К. Ш. Шүлембаева**
- 7 марта** – 90 лет (1927-2015) со дня рождения ученого-геолога, доктора геолого-минералогических наук **Г. Р. Бекжанова**
- 10 марта** – 45 лет (1972) со дня образования **Экибастузского района (ныне сельской зоны г. Экибастуза)**
- 15 марта** – 95 лет (1922) со дня открытия **санатория «Мойылды»**
- 16 марта** – 80 лет (1937) со дня рождения учителя, заслуженного работника народного образования КазССР, директора гимназии-интерната имени Алтынсарина (1986-2005) **М. Н. Жылкыбаева**
- 18 марта** – 65 лет (1952) со дня рождения художницы **Г. Я. Беспаловой**

- 19 марта** – 25 лет (1992) со дня переименования **с. Белогорье в с. Коктобе** (административный центр Майского района)
- 22 марта** – 25 лет (1992) со дня открытия **областного музея литературы и искусства им. Бухар жырау***
- 24 марта** – 40 лет (1977) со дня создания **Экибастузского топливно-энергетического комплекса**
- Март** – 55 лет (1962) начала **строительства канала «Иртыш-Караганда»**

АПРЕЛЬ

- 2 апреля** – 80 лет (1937-2005) со дня рождения государственного и общественного деятеля, зам Председателя Малой ассамблеи народа Казахстана по Павлодарской области **К. Б. Даржумана**
- 4 апреля** – 85 лет (1927-2007) со дня рождения журналиста **П. В. Лефлера**
- 4 апреля** – 50 лет (1967) со дня рождения Героя Советского Союза, председателя республиканского Союза поддержки инвалидов войны в Афганистане **Н. И. Крениши**
- 8 апреля** – 60 лет (1957) со дня рождения павлодарского поэта **И. Кандыбаева***
- 9 апреля** – 95 лет (1922-1961) со дня рождения Героя Советского Союза **А. Ф. Горобца**
- 12 апреля** – 75 лет (1942-1997) со дня рождения ученого-химика, доктора химических наук, профессора **М. Шарипова**
- 15 апреля** – 70 лет (1947) со дня рождения ученого-философа, доктора философских наук **Г. Есима**
- 15 апреля** – 85 лет (1932) со дня рождения заслуженного изобретателя РК, лауреата Гос. премии СССР, Халық Қаһарманы **А. С. Куленова**
- 19 апреля** – 70 лет (1947) со дня рождения актрисы, заслуженной артистки Республики Казахстан **М. Л. Степановой**

- 21 апреля** – 25 лет (1992) со дня присвоения **павлодарскому музыкально-драматическому театру имени Жусупбека Аймаутова**
- 24 апреля** – 100 лет (1917) со дня рождения краеведа, участника ВОВ **Х. А. Аскарова***
- 25 апреля** – 60 лет (1957) со дня рождения поэтессы, журналиста РК **О. Н. Григорьевой***
- 30 апреля** – 80 лет (1937) со дня рождения общественного деятеля, кандидата экономических наук **О. К. Кожанова**

МАЙ

- 2 мая** – 100 лет (1917 – 1999) со дня рождения географа, краеведа, исследователя Павлодарской области **З. В. Кузнецовой**
- 10 мая** – 90 лет (1927 – 2008) со дня рождения режиссера, актера театра и кино, заслуженного артиста РК **Б. У. Омарова**
- 13 мая** – 50 лет (1967) со дня открытия **мемориального музея академика К. И. Сатпаева в Баянауле**
- 15 мая** – 85 лет (1932) со дня рождения ученого, кандидата физико-математических наук **Г. М. Муканова**
- 21 мая** – 25 лет (1992) со дня образования **Павлодарского бизнес-колледжа**
- 22 мая** – 25 лет (1992) со дня открытия **гостиничного комплекса «Сарыарқа»**
- 24 мая** – 50 лет (1967) со дня образования **Красноармейского аграрно-технического колледжа**
- 25 мая** – 80 лет (1937) со дня рождения художника-графика **С. П. Пантелеева**
- 28 мая** – 95 лет (1922-1985) со дня рождения заслуженного работника культуры **Э. И. Шиллера**

ИЮНЬ

- 1 июня** – 80 лет (1937-2016) со дня рождения председателя Павлодарского областного общественного объединения «Қазақ тілі» (2011-2015), члена Союза писателей Казахстана, отличника просвещения РК **Т. Б. Кентаева***
- 4 июня** – 5 лет (2012) со дня открытия площади Государственных символов в г. Аксу
- 8 июня** – 15 лет (2002) со дня открытия ОАО «Каустик»
- 10 июня** – 85 лет (1932) со дня рождения государственного и общественного деятеля Павлодарской области, поэта **Б. В. Исаева***
- 10 июня** – 55 лет (1962) со дня рождения ученого-химика, академика, отличника образования РК **А. Нухулы**
- 12 июня** – 60 лет (1957) назад Экибастузский угольный рабочий поселок Баянаульского района был переименован и получил статус города Экибастуза
- 20 июня** – 75 лет (1942) со дня основания Павлодарского областного историко-краеведческого музея им. Г. Н. Потанина*
- 25 июня** – 95 лет (1922-1996) со дня рождения Героя Советского Союза **С. К. Токарева**
- 28 июня** – 85 лет (1932) со дня рождения журналиста, заслуженного работника культуры КазССР **Ю. А. Ковхаева**
- 30 июня** – 70 лет (1947) со дня рождения почётного шахтёра Министерства угольной промышленности СССР, заместителя начальника добычного участка разреза «Богатырь» **А. И. Федотова**
- июнь** – 85 лет (1932) со дня образования села Песчаное Качирского района

ИЮЛЬ

- 10 июля** – 70 лет (1947) со дня рождения ученого-философа, доктора философских наук **Т. К. Айтказина**

- 10 июля** – 85 лет (1932) со дня рождения ученого-химика, доктора химических наук, заслуженного изобретателя РК **Х. К. Оспанова**
- 18 июля** – 85 лет (1932) со дня рождения ученого, доктора геолого-минералогических наук **Т. М. Жаутикова**
- 18 июля** – 65 лет (1952) со дня рождения ученого-историка, доктора исторических наук **К. М. Алдабергенова**
- 20 июля** – 90 лет (1927-2004) со дня рождения поэта, драматурга **А. Шамкенова**
- 25 июля** – 80 лет (1937) со дня рождения мастера прикладного искусства **Б. Ж. Сагандыкова**
- 26 июля** – 105 лет (1912-1955) со дня рождения педагога, заслуженного учителя КазССР **К. И. Ильсова**
- 30 июля** – 15 лет (2002) со дня открытия филиала **Семипалатинской Государственной Медицинской академии**
- июль** – 55 лет (1962) со дня образования совхоза «Заря» Павлодарского района
- июль** – 50 лет (1967) со дня введения в эксплуатацию **Ермаковского асфальтового завода**

АВГУСТ

- 11 августа** – 100 лет (1917) со дня выхода в свет первой Павлодарской уездной газеты «**Свободная степь**»
- 11 августа** – 20 лет (1997) со дня создания **Музея под открытым небом**, филиала областного историко-краеведческого музея им. Г. Н. Потанина (на базе дворовой экспозиции)
- 13 августа** – 70 лет (1947-2009) со дня рождения кандидата технических наук, краеведа **Т. А. Инсебаева**
- 13 августа** – 70 лет (1947) со дня рождения архивиста, краеведа, заслуженного работника КазССР **В. Д. Болтиной***
- 15 августа** – 115 лет (1902-1982) со дня рождения врача-терапевта, заслуженного врача КазССР **Г. Т. Султанова**

- 18 августа** – 75 лет (1942) со дня рождения ученого-психолога, доктора психологических наук **Ж. И. Намазбаевой**
- 20 августа** – 95 лет (1922) со дня выхода в свет первого номера газеты «**Степной пахарь**»
- 24 августа** – 75 лет (1942) со дня образования **Павлодарского завода «Октябрь»**
- 29 августа** – 55 лет (1962) со дня образования **Павлодарского педагогического института (ПГПИ)**
- август** – 95 лет (1922) со дня открытия **Павлодарского соляного треста «Павлодарсоль»** (ныне АО «Павлодарсоль»)
- август** – 65 лет (1952) со дня открытия **Баянаульской районной детской библиотеки**
- август** – 50 лет (1967) назад сдан в эксплуатацию **Экибастузский щебёночный завод**
- август** – 15 лет (2002) назад со дня установления мемориальной доски врачу-терапевту, заслуженному врачу КазССР **Г. Т. Султанову**

СЕНТЯБРЬ

- 1 сентября** – 90 лет (1927-2008) со дня рождения журналиста, собирателя фольклора **А. Ж. Нургазина**
- 6 сентября** – 65 лет (1952) со дня рождения ученого-педагога, доктора педагогических наук **Н. К. Ахметова**
- 11 сентября** – 85 лет (1932) со дня основания **горно-обогатительного комбината «Майкаинзолото»**
- 15 сентября** – 5 лет (2012) со дня открытия **Монумента единства и согласия** в г. Павлодаре
- 22 сентября** – 5 лет (2012) со дня открытия памятника выдающимся деятелям Казахстана **Ч. Ч. Валиханову** и **Г. Н. Потанину**
- 25 сентября** – 80 лет (1937) со дня рождения поэта, журналиста **В. Г. Семерьянова**
- 26 сентября** – 15 лет (2002) присвоение центральной улице Павлодара имени **Каныша Сатпаева**

ОКТАБРЬ

- 1 октября** – 105 лет (1912-2003) со дня рождения ученого-энергетика, доктора технических наук **Ш. Ш. Чокина**
- 1 октября** – 60 лет (1957) со дня создания хора имени **А. И. Шиллера**
- 6 октября** – 75 лет (1942) со дня рождения ученого, доктора философских наук **К. Марданова***
- 12 октября** – 105 лет (1912-1943) со дня рождения Героя Советского Союза **Г. П. Кравченко**
- 15 октября** – 65 лет (1952) со дня рождения журналиста, писателя **Г. С. Жуматова***
- 15 октября** – 105 лет (1912-1972) со дня рождения ученого, доктора медицинских наук **Х. Ж. Жуматова**
- 15 октября** – 65 лет (1952) со дня рождения художника-живописца **О. А. Шуранова***
- 18 октября** – 80 лет (1937) со дня рождения ученого-почвоведа, доктора сельскохозяйственных наук **З. Д. Дюсенбекова***
- 21 октября** – 90 лет (1927-2001) со дня рождения писателя, журналиста, краеведа **С. П. Шевченко**
- 26 октября** – 55 лет (1962) со дня окончания строительства автогужевого моста через реку Иртыш в городе Павлодаре

НОЯБРЬ

- 1 ноября** – 5 лет (2012) со дня открытия памятника заслуженному учителю РК **Б. Ахметову**
- 4 ноября** – 35 лет назад (1982) сдано в эксплуатацию новое здание **Главпочтамта в Павлодаре**
- 5 ноября** – 75 лет (1942) со дня образования совхоза «Береговое» **Качирского района**
- 6 ноября** – 50 лет (1967) со дня введения в эксплуатацию **железнодорожной больницы** в городе Павлодаре *
- 8 ноября** – 105 лет (1912-2002) со дня рождения поэта, краеведа **Д. Приймака***

- 8 ноября** – 80 лет (1937-2008) со дня рождения ученого, кандидата физико-математических наук **Т. Х. Шаяхметова**
- 11 ноября** – 105 лет (1912-1981) со дня рождения первого руководителя Экибастузского угольного бассейна, Героя Социалистического Труда **Г. С. Гридина**
- 12 ноября** – 5 лет (2012) со дня установления **мемориальной доски первому директору – Ш. Ташмагамбетову** (ныне гимназия-интернат имени Алтынсарина)
- 15 ноября** – 105 лет (1912-1984) со дня рождения ученого-медика, доктора медицинских наук **Р. А. Сатпаевой**
- 17 ноября** – 75 лет (1942-2009) со дня рождения журналиста, собственного корреспондента по Павлодарской области газеты «Егемен Қазақстан» **Б. Жанымбета**
- 22 ноября** – 5 лет (2012) со дня установления **мемориальной доски писателю А. Шамкенову**
- 25 ноября** – 95 лет (1922-2004) со дня рождения художника **М. П. Колмогорова**
- 29 ноября** – 85 лет (1932-1984) со дня рождения ученого-литературоведа, доктора филологических наук **Б. У. Уахатова**
- 30 ноября** – 55 лет (1962) со дня рождения краеведа, археолога, историка **В. К. Мерц**
- Ноябрь** – 40 лет (1977) со дня сдачи в эксплуатацию **городского дворца культуры им. Естая** (до 1997 года – Дворец культуры тракторостроителей)

ДЕКАБРЬ

- 6 декабря** – 130 лет (1887-1969) со дня рождения акына-импровизатора, заслуженного деятеля искусств Казахской ССР **Н. Баймуратова**
- 7 декабря** – 15 лет (2002) со дня открытия **Павлодарского областного диагностического центра**

- 10 декабря** – 5 лет (2012) назад открылся памятник-бюст писателю **З. Шашкину**
- 12 декабря** – 10 лет (2007) со дня введения в эксплуатацию первой очереди **Казахстанского электролизного завода и трубопрокатного производства ТОО «KSP Steel»**
- 15 декабря** – 95 лет (1922-1994) со дня рождения Героя Советского Союза **А. С. Квиткова**
- 16 декабря** – 135 лет (1882-1918) со дня рождения революционера, почетного гражданина города Экибастуза **С. И. Царева**
- 26 декабря** – 110 лет (1907-2003) со дня рождения классика казахской литературы, писателя **Д. Абилева**
- 27 декабря** – 105 лет (1912-1989) со дня рождения ученого-историка, доктора исторических наук **С. Б. Бейсембаева***
- 29 декабря** – 75 лет (1942) со дня рождения ученого-историка, доктора исторических наук **А. К. Кусаинова**
- 31 декабря** – 105 лет (1912-1966) со дня рождения писателя **З. Ж. Шашкина**
- Декабрь** – 50 лет (1967) со дня открытия **библиотечного отделения Аксуского колледжа имени Жаяу Мусы***

ДАТЫ, ЧИСЛО И МЕСЯЦ КОТОРЫХ НЕ УСТАНОВЛЕНЫ

300 лет (1717) назад основан поселок **Железинка** (ныне районный центр Железинского района. село Железинка)

245 лет (1772-1825) назад родился **Торайгыр би Едыгеулы**

215 лет (1802-1842) назад родился **Бердалы би Казангапулы**

150 лет (1867-1935) назад родился акын, певец **К. И. Бердалин**

145 лет (1872) назад в Павлодаре создан **телеграф**

140 лет (1877-1937) назад родился врач **А. Сулейменов**

140 лет (1877-1966) со дня рождения акына, певца **К. Байжанова**

135 лет (1882-1964) назад родился певец, музыкант, инструменталист **Т. Жумагулов**

130 лет (1887-1972) назад родился ученый-языковед, педагог **Ж. Д. Доскараев**

125 лет (1892-1938) со дня рождения режиссера, драматурга, основоположника казахского театра **Ж. Т. Шанина**

115 лет (1907) назад основано село **Краснокутск** (ныне село **Актогай**)

110 лет (1907-1991) со дня рождения акына **Б. Каппасова** (**Корт Боранбай**)

105 лет (1912-1962) со дня рождения поэта, журналиста **А. Темиржанова**

105 лет (1912) со дня переименования **Воскресенской пристани** в село **Ермаковское** (ныне город **Аксу**)

105 лет (1912) со дня основания села **Евгеньевка** Аксуской сельской зоны

100 лет (1917-1967) со дня рождения педагога, заслуженного учителя КазССР **С. Д. Дукенбаева***

95 лет (1922) со дня организации **Павлодарского мясокомбината** на базе городской бойни (ныне АО «Иртыш»)

90 лет (1927) – селу «**Павлодарское**»

85 лет (1932-1972) – со дня рождения поэта, журналиста **Т. Исмаилова**

85 лет (1932) назад создан **Бескарагайский овцеплемзавод**

85 лет (1932) назад впервые была построена казахская школа №2 Иртышского района

85 лет (1932) со дня основания села Сарышыганак (с-з Калининский) Аксуской сельской зоны

80 лет – (1937) со дня основания Лебяжинского народного театра

80 лет (1937) со дня открытия Железинской центральной районной библиотеки

75 лет (1942) Павлодарскому клубу авторской песни «Серебряные струны»

70 лет (1947) со дня открытия Детско-юношеского центра экологии и туризма*

70 лет (1947) назад в г. Павлодаре организован детский туберкулезный санаторий на базе детского оздоровительного санатория

60 лет (1957) назад основан народный ансамбль танца «Павлодарочка»

60 лет (1957) назад введена в строй первая очередь Экибастузской ТЭЦ

60 лет (1957) назад Павлодарскому областному литературному объединению присвоено имя П. Васильева

60 лет (1957) назад в городе Павлодаре заселены первые три пятиэтажных дома

55 лет (1962) назад основана областная казахская гимназия-интернат им. Ы. Алтынсарина

55 лет (1962) назад сдан в эксплуатацию Павлодарский завод металлоконструкций

50 лет (1967) назад вышел первый выпуск библиографического указателя «Календарь знаменательных и памятных дат Павлодарской области»

45 лет (1972) назад в Павлодаре начал свою работу ТЭЦ- 3

40 лет (1977) назад вступил в строй нефтепровод Омск-Павлодар

40 лет (1977) назад образовалась Экибастузская ЦБС*

30 лет (1987) Экибастузскому историко-краеведческому музею

20 лет (1997) назад на угольном разрезе «Богатырь» – добыта миллиардная тонна угля

20 лет (1997) назад образовался центр правовой статистики и информации при прокуратуре Павлодарской области

15 лет назад (2002) ПГУ им. С. Торайгырова выпустил первый библиографический указатель «Ученые Павлодарской области»

5 лет (2012) назад открылся Павлодарский кардиологический центр

5 лет (2012) назад в Аксу открылся Дворец спорта имени Иманжусуп Кутпанулы

5 лет (2012) назад открылся памятник С. Донентаеву

КРАТКИЕ СПРАВКИ И ЛИТЕРАТУРА К КАЛЕНДАРЮ «ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЕ И ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА 2017 ГОД»

15 января

Чернова Надежда Михайловна
70 лет (1947) со дня рождения

Поэтесса, журналист, член Союза писателей Казахстана. Родилась в поселке Баянаул. В 1971 году заочно закончила факультет журналистики КазГУ им. С. Кирова. В 1964-1971 гг. работала в Семипалатинском областном комитете по радиовещанию и телевидению. В 1966 году делегат 5-го съезда писателей Казахстана. Была редактором издательства «Жалын», сотрудником республиканской молодежной газеты «Ленинская смена». В 1971-1976 гг. – телевидение, литературный консультант Семипалатинского межобластного отделения Союза писателей Казахстана.

Её первая книга «Возраст августа» вышла в 1978 году. Она стала своего рода признанием в любви к своей Родине. Произведения Н. Черновой, одного из лучших современных мастеров слова, призывают помнить свои корни, хранить предания и историю народа. Цикл «Джейранья степь», опубликованный в сборнике «Помню» (1982 г.) целиком построен на историческом, фольклорном материале. В творчестве Черновой много раздумий о предназначении поэта, его призвании. Программным в ее творчестве является эссе «Четвертое испытание Иова».

Надежда Михайловна – автор поэтических стихов «Цветущий саксаул», «Скалы Баянаула», «Кочевница – жизнь», и др.

Литература

Чернова Н. Возраст августа: Стихи. – Алма-Ата: Жазушы, 1978. – 91с.: ил.

Чернова Н. Цветущий саксаул: Стихи. – Алма-Ата: Жалын, 1979. – 135с.: ил.

Чернова Н. Помню: Стихи.- Алма-Ата: Жазушы, 1982. – 88с.: ил
Чернова Н. Бродячие сюжеты: Стихи. – Алма-Ата: Жалын, 1988. – 85с.: ил

Чернова Н. Степной Вавилон: проза. – Алматы: Нұрлы Press.kz, 2015. – 288 с.

Чернова Н. Беспощадная повесть: [о творчестве поэтессы Ирины Кнорринг] // Простор. – 2015. – №3. – С. 118 – 135

Чернова Н. Ты со мной: Стихи // Простор.- 2015. – №6. – С. 3 – 13

Чернова Н. Слова воздвигли бытие // Простор. – 2015. – №11. – С. 151 – 188

Чернова Н. Книга пепла: Стихи // Простор. – 2016. – №4. – С. 3 – 12

Чернова Н. Кудыкины горы: Рассказы // Простор. – 2016. – №6. – С. 81 – 121

Чернова Н. «И чем дальше – тем больше любви...»: [известный казахстанский поэт и писатель Валерий Михайлов отмечает в эти дни 70-летний юбилей] // Казахстанская правда. – 2016 . – 9 сентября. – С. 18

Чернова Надежда // Писатели Казахстана: Справочник. – Алма-Ата, 1982. – С. 258

Чернова Надежда Михайловна // Павлодарское Прииртышье. Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 615 – 616

«Сначала было, было и потом»: (заметки о творчестве Надежды Черновой) // Бадигов В. С вечностью – начистоту. – Алматы, 2014. – С. 180 – 188

23 января

Конопьянов Кудайберген Ешимович

65 лет (1952) со дня рождения

Ученый, доктор сельскохозяйственных наук. Родился в Иртышском районе в совхозе «Северный». В 1969-1974 гг. учился на агрономическом факультете Омского сельскохозяйственного института. В 1974-1988 гг. – старший научный сотрудник, заведующий отделом кормопроизводства в Павлодарской областной сельскохозяйственной Опытной станции (Иртышский район Павлодарской области).

В 1988 г. в г. Ленинграде, по результатам проведенных научно-исследовательских работ в Иртышском районе, защитил диссертацию на соискание ученой степени кандидата сельскохозяйственных наук. В 1989 г. был переведен на должность заместителя директора по науке Павлодарской опытной станции по защите почв от эрозии (п. Красноармейка. Павлодарский район). В 1994 г. был переведен на должность заместителя директора по науке Павлодарского НИИСХ. В 2002 году защитил докторскую диссертацию по вопросам рационального использования пахотных земель в Павлодарской области в условиях рыночной экономики. В 2003-2004 годы – член докторского диссертационного совета при Казахском национальном аграрном университете (г. Алматы). С 2005 года – член экспертного совета Комитета по надзору в сфере образования и науки МОН РК. В 2011г. решением Комитета МОН РК присвоено звание профессора.

В 2007-2011 гг. Кудайберген Ешимович выполнил комплекс научных исследований, результаты которых признаны Патентным ведомством Министерства юстиции Казахстана новым научным изобретением. Был получен Патент РК № 24418 «Способ возделывания сельскохозяйственных культур на примере яровой пшеницы в системе полевого мелиоративного северооборота» (Астана, 2011 г.). Опубликовано 120 научных работ в казахстанских и зарубежных изданиях, в том числе, монография «Выращивание кормовых куль-

тур на северо-востоке Казахстана», рекомендации по агротехнологиям выращивания сельскохозяйственных культур.

В настоящее время работает заведующим отдела кормопроизводства в Павлодарском НИИСХ, по совместительству профессор в ИнЕУ.

Литература

Выращивание кормовых культур на Северо-Востоке Казахстана. – Павлодар: НПФ «ЭКО», 2000. – 144 с.

Конопьянов К. Агробиологические основы полевых севооборотов на северо-востоке Казахстана: автореф. дис. ... Павлодарский НИИ сельского хозяйства. – Алматы, 2002. – 45 с

Конопьянов К. Деградационные процессы на черноземах и пути их преодоления // Вестник с/х науки Казахстана. – 2004. – №3. – С. 44 – 45

Конопьянов К. Влияние предшественников на урожай зерна нута в сухостепной зоне // Вестник с/х науки Казахстана. – 2004. – №3. – С. 45 – 47

Конопьянов К. Совершенствование системы использования пахотных земель на северо- востоке Казахстана: Кормопроизводство. Павлодарскому НИИСХ – 10 лет // Вестник с/х науки Казахстана. – 2004. – №3. – С. 48 – 49

Конопьянов К. Эффективность различных сроков сева суданской травы: Кормопроизводство. Павлодарскому НИИСХ- 10 лет. // Вестник с/х науки Казахстана. – 2004. – №3. – С. 47 – 48

Конопьянов К.Е. Возделывание суданской травы в условиях северо-востока Казахстана // АгроИнформ. – 2007. – №7. – С. 22 – 23

Конопьянов Кудайберген Ешимович: библиографический указатель / сост. Н. Александрова. – Павлодар: Павлодарский ун-т, 2006. – 16 с

25 февраля

**Детский культурно-досуговый
центр «Колос»**

20 лет (1997) со дня создания

Кинотеатр «Колос» (ныне Детский досуговый центр «Колос»). Здание кинотеатра было построено в 1898 году, реконструировано в 2007 году, является памятником архитектуры.

В 1956 году стал работать старейший в Павлодаре кинотеатр «Колос». Кинотеатр относился к областному управлению кинофикации городской дирекции киносети и имел право на показ широкоэкранных, кашетированных, обычных фильмокопий. Демонстрировались художественные, документальные, научно-популярные, учебные фильмы.

25 февраля 1997 года распоряжением акима города Павлодара за № 118 от 25 февраля 1997 года на базе самого старого кинотеатра города Павлодара и детского парка (Ленпарка) было создано Государственное казенное коммунальное предприятие – Детский культурно-досуговый центр «Колос». Основной вид хозяйственной деятельности: культурно-досуговая деятельность среди детей и подростков города Павлодара.

Творческие коллективы детского центра известны павлодарцам. Ни одно мероприятие, проводимое в городе и области не обходится без талантливых детей. Театр моды «Айсулу», вокальная студия «Созвучие», ансамбль народного танца «Карусель» и другие. Коллективы ДКЦ «Колос» - лауреаты различных международных конкурсов «Будущее планеты», «Золото осени», «Праздник весны». В «Колосе» функционирует 6 клубных формирований, из них 5 детских и 1 клуб ветеранов труда.

Литература

Воронова Г. «Здесь исполняются наши мечты...»: [о детском культурно-досуговом центре «Колос»] // Звезда Прииртышья. – 2001. – 15 мая. – С. 8

Газизов А. Покорили Петербург: [о культурно-досуговом центре «Колос», принявшем участие в международном творческом фестивале в Петербурге] // Известия-Казахстан. – 2010. – 8 апреля. – С. 7

Карандашова Т. Четыре кубка, шесть грамот и письмо петербургских казахов: [о поездке юных артистов из детского центра «Колос» в Санкт-Петербург] // Новое время. – 2010. – 22 апреля. – С. 7

«Колосу» – 55: [Павлодарский культурно-досуговый центр «Колос» отмечает 55 лет] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 19 апреля. – С. 7

22 марта

**Павлодарский областной
музей литературы и искусства
им. Бухар жырау
25 лет (1992) со дня открытия**

Областной музей литературы и искусства им. Бухар жырау основан в 1990 г. Официально музей был открыт 22 марта 1992 года. Расположен в центре Павлодара в красивом деревянном резном доме постройки 1897 года (памятнике истории и архитектуры). Музей уникален тем, что собрал в себе все лучшее, что создано выдающимися павлодарцами в области литературы и искусства.

Ежегодно музей обслуживает более 32 тысяч посетителей, проводит более 100 массовых мероприятий, 260 тематических лекций, 320 обзорных экскурсий, 100 выставок. В соответствии с учебной программой средних школ разработано более 50 тематических лекций о творчестве поэтов и писателей Павлодарского Прииртышья.

Фонды музея увеличились с 4 тысяч в 1992 году до 52 233 экспонатов (из них - 14365 единиц основного фонда). Это уникальные экспонаты: личные вещи репрессированного писателя-драматурга Жусупбека Аймаутова, акына-импровизатора Исы Байзакова, поэта Сабита Донентаева, кинорежиссера Шакена Айманова, фрагмент

рабочего кабинета писателя Всеволода Иванова, печатная машинка Калмукана Исабаева, редкая пластинка с голосом Амре Кашаубаева, записи песен в исполнении Темирбулата Аргынбаева, рукописи Алькея Маргулана, Рамазана Тохтарова, Дихана Абилева, Нелли Ваккер, оригиналы нот 23 песен Естая (записанные Борисом Ерзаковичем) и многое другое.

Музей ведет большую научно-исследовательскую работу, результатом которой стало издание книг «Иса», «Майра», «Естай», «Камар Касымов», «Бухар жырау», «Түгел батыр». При непосредственном участии музея вышли в свет сборники стихов «Ар алдында» Армана Кани, «Прощальный взмах руки» Жанаталапа Нуркенова, «Песнь о батыре Жасыбае» Виктора Семерьянова, сборники «Ертіс толқыны», «Балдырған».

На базе экспонатов музея созданы общественные музеи Жумата Шанина, Султанмахмута Торайгырова, Жаяу Мусы Байжанова, Машхур Жусуп Копеева в Баянаульском районе, музей Естая Беркимбаева в Актогайском районе, музей Музафара Алимбаева в Шарбактинском районе, музей Исы Байзакова в Иртышском районе. Силами сотрудников музея были открыты музей истории ислама в Главной мечети им. М. Ж. Копеева, в средних школах города (СОШ №7, 4, 41, 42).

В музее проводятся творческие вечера, конкурсы чтецов в областном и республиканском масштабе. Традиционными стали городской конкурс поэтического и прозаического мастерства «Махаббат жыры», городской конкурс чтецов памяти поэта Есентай Ерботина. В музее успешно действуют программы «Детский дом», «День музея», лектории по пропаганде обычаев и традиций казахского народа «Жауказын», «Атамекен», «Таным».

Литература

Знакомьтесь Павлодар / авт. текста Э. Д. Соколкин; фото П. Шнейдерова; худож. В. Байков. – М.: Центр. Рекламно-информационное бюро «Турист», 1980. – 15 с.: ил.

Соколкин Э. Д. Павлодар: историко-информационный путеводитель. – Алма-Ата: Казахстан, 1982. – 96 с

Музей литературы и искусства им. Бухар жырау // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия /Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 413

Экспонаты о войне: [в Павлодарском областном музее литературы и искусства им. Бухар Жырау открылась экспозиция «Соғыстың от жылынына оралғандар», посвященная 65 летию Победы] // Регион. kz. – 2010. – 11 марта. – С. 6

Игибаева Р. Духовность – основа процветания: [о проблемах павлодарского областного музея литературы и искусства] // Казахстанская правда. – 2011. – 5 июля. – С. 4

Коныров Б. О Дихане Абилеве: [в обл. музее лит. и иск. им.Бухар-жырау открылась выставка «Ақберен алғыз менің. Дихан – менмін», посвященная Д. Абилеву] // Звезда Прииртышья. – 2011. – 8 сент. – С. 3

Шалгумбаева С. Чтобы не распалась связь времен.: [о Павлодарском областном музее литературы и искусства им. Бухар жырау] // Звезда Прииртышья. – 2013. – 21 ноября. – С. 14

Петров К. Посвящается землякам: [в Павлодарском музее литературы и искусства им. Бухар жырау открылся новый выставочный зал] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 1 октября. – С. 15

8 апреля

Кандыбаев Иван Иванович
60 лет (1957) со дня рождения

Поэт, член литературного объединения им. П. Васильева. Родился в селе Алексеевка Щербактинского района. Окончил Государственный Семипалатинский педагогический институт им. Н. К. Крупской. Первые стихи были написаны во время службы в армии (Московский военный округ) в газете «Красный воин». В 1990-х

годах стал печататься в газете «Звезда Прииртышья», в республиканских журналах «Нива», «Простор». С 1997 г. – член литературного объединения.

В 1998 г. вышел первый поэтический сборник «В гостях у памяти», «После дождя» (2007г.), «Выбираю любовь» (2015г.).

В 2000 г. совместно с российским композитором Олегом Проститовым было создано музыкальное произведение «Православный триптих». Музыку к стихам И. Кандыбаева писали павлодарские композиторы О. Колозина, Л. Лобченко, И. Булатов, А. Шорохов.

В 2007 г. стал победителем международного конкурса, посвященного Дню славянской письменности и культуры (г. Шымкент). 2011-2012 гг. – лауреат поэтических конкурсов «Золотое перо» (г. Москва).

Литература

Кандыбаев И. В гостях у памяти: стихотворения и поэма. – Павлодар: ЭКО, 1998. – 68 с

Радуга над Иртышом: стихи. – Павлодар: ЭКО, 2006. – 172 с

Павлодарские облака: стихи. – Павлодар: ЭКО, 2016. – 108 с

Кандыбаев И. Стихи // Простор. – 2010. – №4. – С. 86 – 87

Кандыбаев И. До победы оставалось сто дней: [история одного поиска] // Звезда Прииртышья. – 2011. – 5 мая. – С. 18

Кандыбаев И. «Есть на свете такая река»: [Стихи] // Звезда Прииртышья. – 2011. – 8 сентября. – С. 8

Кандыбаев И. «Отступают боли и тревоги...» // Нива. – 2012. – №5. – С. 54 – 56

Кандыбаев И. По кругу: [стихи] // Простор. – 2013. – №2. – С. 30 – 32

Кандыбаев И. Звучит мелодия души: [стихи] // Найзатас. – 2013. – №4. – С. 87 – 102

«Пусть зазвучит мелодия души»: [в Павлодаре вышла в свет новая книга стихов И. Кандыбаева «После дождя»] // Звезда Прииртышья. – 2007. – 4 августа. – С. 12

Вервекин А. «После дождя – стихи...»: [презентация второго сборника павлодарского поэта Ивана Кандыбаева «После дождя» состоялась в библиотеке национальной книги] // Звезда Прииртышья. – 2008. – 26 января. – С. 8

Бехтольд В. «Звучит мелодия души»: (литературная гостиная по творчеству Ивана Кандыбаева) // Внеклассная работа в школе. – 2009. – №2. – С. 31 – 34

Григорьева О. Лики Евразии: [о творчестве павлодарцев в пятых номерах «Простора» и «Нивы»] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 12 июня. – С. 8

24 апреля

Аскарлов Ханафия Аскарлович
100 лет (1917) со дня рождения

Краевед, участник Великой Отечественной войны, педагог. Родился в семье простого кузнеца, столяра. После смерти родителей в 1933-1936 гг. воспитывался в детском доме. В 1936 г. закончил с отличием школу крестьянской молодежи, затем обучался на двухлетних курсах учителей в Алматы. В 1938 г. работал в г. Талгар, учителем казахского языка и географии в Алакольском районе Талдыкурганской области, в 1939 г. – участник финской войны. После ранения вернулся на родину. С 1941-1944 гг. работал заведующим Иртышской казахской десятилетней школы. В октябре 1944 г. отправился на фронт, участвует в войне с Японией. Был награжден орденом Отечественной войны и медалями «За победу над Германией», «За отвагу».

В 1956-1960 гг. – учеба в Семипалатинском педагогическом институте. Работал директором трех школ, заведующим Иртышского районного отдела образования. В Актогайском и Иртышском районах проработал 41 год.

В 87 лет совершил хадж в Мекку-Медину. Х. Аскарров - известный краевед, ветеран педагогического труда, внештатный корреспондент республиканской газеты «Егемен Казахстан», «Туркестан», «Дауа», областных газет «Руханият», «Сарыарка самалы». Член Совета Союза журналистов. Автор книг «Ертіс өріндері», «Алаш зиялылары», «Даналық, тектілік, әулиелік әлемі». Аскарров Х. – делегат трёх Всемирных казахских курултаев, Всемирного религиозного курултая мусульман.

Литература

Аскарров Х. Именем на родину вернуться...: [об общественном деятеле Каире Корабаеве] // Звезда Прииртышья. – 2005. – 1 февраль. – С. 4

Коньров Б. Жизнь посвятил школе и детям: [о педагоге, ветеране ВОВ Х. А. Аскарове] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 26 апреля – С. 5

Коньров Б. Поздравили юбиляра: [павлодарскому писателю, журналисту Х. А. Аскаррову исполнилось 95 лет] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 3 мая. – С. 3

25 апреля

Григорьева Ольга Николаевна
60 лет (1957) со дня рождения

Поэтесса, журналист. Родилась в г. Новосибирске. Окончила факультет журналистики КазГУ.

Стихи и очерки Ольги Григорьевой печатались в журналах: «Знамя», «Наш современник», «Юность», «Братина», «Студенческий меридиан», «Миша», «Найзатас», «Простор».

Стихотворения О. Григорьевой вошли в антологии, изданные в Москве и Омске: «Современное русское зарубежье», «Слово о матери», «Годовые кольца», «Когда сильна уверенность в тебе», «Паровозь», «Омская зима: поэтическая стенограмма фестиваля» и др.; в коллективные сборники: «Голоса» (Плёт, 2013 г.), «В незакатном свете» (Иваново, 2014 г.) и др.

На сцене Восточно-Казахстанского театра драмы был поставлен спектакль «Марина Цветаева» по пьесе О. Григорьевой «Дочери царя». Увлекается фотографией. Выставка Ольги Григорьевой «Фотостихи» демонстрировалась в 2006 г. в областном художественном музее г. Павлодара, в Российском центре науки и культуры при посольстве России в Казахстане (Астана), в 2008 г. – в галерее «Айна» Павлодарской областной библиотеки, на 27-ом Цветаевском фестивале музыки и поэзии (г. Александров Владимирской области).

Член Союза журналистов Казахстана. Член Союза российских писателей. Награждена почетным знаком «Деятель культуры». Лауреат Первого Национального конкурса «Друг детства». Член правления Славянского культурного центра в г. Павлодаре. Организатор и хранитель музея писательницы Анастасии Цветаевой (работает при Славянском культурном центре с 2013 г.). Организатор ежегодных поэтических праздников - Цветаевских костров (с 2005 г.). Лауреат Международной литературной премии им. Марины Цветаевой (Москва, 2008 г.) Лауреат Республиканской литературной премии им. Павла Васильева (Казахстан, 2010 г.). В 2014 г. за популяризацию русского языка и культуры награждена нагрудным знаком Министерства иностранных дел Российской Федерации «За взаимодействие».

Дипломант международного поэтического конкурса «Купина неопалимая» имени Евгения Курдакова (Москва, 2015 г.), дипломант Бунинского конкурса «Обетованному отеческому краю...» (специальная премия Воронежского отделения Союза российских писателей, Воронеж, 2015 г.)

Литература

Григорьева О. Юноша с серебряной трубой. – Павлодар: Дом печати, 2010. – 172 с.

Григорьева О. Больше неба, чем земли: Стихи. – Павлодар: Дом печати, 2011. – 92 с.

Григорьева О. Встретимся у Марины: Стихи, посвященные Марине Цветаевой. – М. – Спорт и культура – 2000. – 2011. – 32 с.

Григорьева О. Летоход: Книга стихов. – Омск, 2012. – 104 с.

Григорьева О. Спасибо Тебе: Стихи. – Павлодар: Дом печати, 2013. – 40 с.

Связующая век и миг: Стихи, посвященные Анастасии Цветаевой / сост. О. Григорьева. – М.: Дом-музей Марины Цветаевой, 2014. – 140 с.

Григорьева О. Лодка Мазая: Стихи. – Омск, 2014. – 100 с.

Григорьева О. Встретились поэты: [стихи] // Найзатас. – 2012. – №1. – С. 68 – 75

Григорьева О. «Из золотого кувшина...»: (Стихи) // Простор. – 2012. – №4. – С. 3 – 10

Григорьева О. Павлодарское литературное Прииртышье // Простор. – 2013. – №11. – С. 126 -132

Григорьева О. Летоход: [цикл личных стихов и перевод стихов поэта Тамары Искандерия] // Найзатас. – 2013. – №5. – С. 56 – 64

Григорьева О. На острове: [стихи] // Простор. – 2013. – №3. – С. 5

Григорьева О. «Снова память стучит в висок...»: [поэзия] // Нива. – 2013. – №11. – С. 25 – 32

Григорьева Ольга Николаевна // Павлодарское Прииртышье / Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 217

Григорьева Ольга Николаевна // Кто есть кто в Павлодарской области. Книга первая. – Павлодар, 2006. – С. 141

Домбра и колыбель. Независимый Казахстан: антология современной литературы в трех томах. – Детская литература. Т. 1. – // Сост. Р. Маженкызы, Г. Пряхин. – М. – Худож. лит. – 2013. – С. 136 – 139

Чистякова С. Новый сборник Ольги Григорьевой: [о новом сборнике стихов «Спасибо Тебе» Ольги Григорьевой]. – Обозрение недели. – 2013. – 12 апреля. – С. 6

Поминов Ю. «Домбра и колыбель»: [в Москве вышла антология современной казахской литературы, куда вошло творчество павлодарских авторов С. Баязитова и О. Григорьевой] // Звезда Прииртышья. – 2014. – 14 августа. – С. 7

Воронько О. Лучшая среди первых: (Павлодарская поэтесса Ольга Григорьева признана лучшей среди 700 поэтов разных стран мира, пишущих на русском языке) // Звезда Прииртышья. – 2015. – 25 апреля. – С. 7

Шафер Н. О братьях наших меньших: [о творчестве поэтессы Ольги Григорьевой] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 20 августа. – С. 15

1 июня

Кентаев Тогайбай Бекимович

80 лет (1937-2016) со дня рождения

Педагог, писатель, переводчик, член Союза журналистов Казахстана, руководитель правления Павлодарского областного филиала международного общества «Қазақ тілі», был исполнительным директором учебного центра «Қазақ тілі», учитель, отличник образования СССР, почетный гражданин Павлодарского района, собиратель фольклора. Родился в г. Павлодаре, в семье рабочего. В 1955 г. успешно закончил школу №10 им. Абая.

Трудовую деятельность начал 1955 году старшим руководителем пионерии в школе №1 города Аксу.

Автор книг «Ұстаздық ғұмырынды созып өтер» (2007), «Бала тілі - бал» (2011) и научно-исторических статей. Член общества «Нар тұлға». Обладатель множества медалей, Почетных грамот, благодарственных писем и нагрудного знака «Облыс алдында сіңірген еңбегі үшін».

2011-2015 гг. – председатель Павлодарского областного общества «Қазақ тілі».

Литература

Кентаев Тогайбай Бекимович // Кто есть кто в Павлодарской области. Книга первая. – Павлодар, 2006. – С. 271

Кентаев Т. Сборники стихов: [вышли в свет два сборника стихов павлодарского поэта Армана Кани] // Звезда Прииртышья. – 2004. – 6 мая. – С. 5

10 июня

Исаев Борис Васильевич

85 лет (1932) со дня рождения

Общественный политический деятель Республики Казахстан, почетный гражданин города Павлодара. Родился в г. Петропавловске. В 1955 г. окончил Владивостокское высшее мореходное училище, в 1964 г. – Высшую партийную школу при ЦК КПСС.

В 1957 г. Исаев после непродолжительной работы по специальности уехал в Караганду, где трудился 18 лет на машиностроительном заводе.

С 1968-1972 гг. – директор завода отопительного оборудования. По рекомендации Д. А. Кунаева, Исаев был избран 1-ым секретарем Карагандинского горкома Компартии Казахстана.

В 1975 г. Бориса Васильевича избрали 1-ым секретарем Павлодарского обкома партии.

С 1982-1991 гг. – председатель Комитета народного контроля Казахской ССР, член Союзного Комитета народного контроля, депутат Верховного Совета СССР.

В 1991 г. – первый секретарь Павлодарского обкома партии, избран председателем Павлодарского облсовета народных депутатов.

Борис Васильевич награжден орденами «Знак почета», Трудового Красного Знамени, Октябрьской революции, тремя медалями.

Пишет стихи под псевдонимом «Василий Луков». Автор книг «На новые рубежи» (1979 г.), «Возвращение к себе» (1996 г.), «Жить стоит» (1999 г.), «Избранные стихотворения» (1999 г.), «Я не завидую потомкам» (2008 г.).

Литература

Луков Василий (Исаев Борис). Избранные стихи. – Павлодар: ЭКО, 1999. – 321 с.

Луков Василий (Исаев Борис). Я не завидую потомкам: Стихи, проза. – Павлодар: ЭКО, 2008. – 642 с.

Луков Василий (Исаев Борис). Я не завидую потомкам: стихотворения. – М.: Российский писатель, 2011. – 240 с.

Исаев Борис Васильевич // Ашимбаев Д. Кто есть кто в Казахстане: Биографическая энциклопедия. – Алматы, 2002. – С. 205

О первых секретарях Павлодарского обкома партии. Промышленный взлет. // Время созидания 1950 – 1990 гг. – Павлодар, 2003. – С. 18 – 26.

Исаев Борис Васильевич // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 298

Исаев Борис Васильевич // Кто есть кто в Павлодарской области. Книга первая. – Павлодар, 2006. – С. 234

Ковхаев Ю. Две ипостаси Бориса Исаева: [интервью с поэтом Василием Луковым] // Журналистика – судьба моя!. – Павлодар, 2009. – С. 252 – 259

Исаев Борис Васильевич // Почетные граждане – гордость Павлодара. – Павлодар, 2010. – С. 43

Талант жизни или о благородном идалго Лукове // Поминов Петр. «Я рос среди статей...»: Сборник статей. – Алматы, 2012. – С. 118 – 120

Исаев Б. Счастливый человек: [к 90-летию государственного деятеля В. Б. Сыздыкова] // Звезда Прииртышья. – 2014. – 23 января. – С. 13

Исаев Б. Соратник: (слово о Герое Социалистического Труда Куржее Станиславе Павловиче) // Звезда Прииртышья. – 2014. – 3 июля. – С. 14

Исаев Б. Прирожденный лидер: [воспоминания автора о встречах с Н. А. Назарбаевым] // Звезда Прииртышья. – 2014. – 29 ноября. – С. 6

Исаев Б. Влюбился навсегда: [воспоминания на тему «Павлодар в моей судьбе»] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 5 ноября. – С. 14

Исаев Б. Он хорошо знал свое дело // Звезда Прииртышья. – 2016. – 7 июля. – С. 18

Поминов Ю. Две жизни Бориса Исаева: [о жизни и литературном творчестве государственного деятеля Б. В. Исаева и поэта Василия Лукова] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 7 июня. – С. 5

Поминов Ю. Дорогие сердцу автографы: [воспоминания о встречах с известными людьми Казахстана, Павлодарского Прииртышья, России] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 19 мая. – С. 14

Поминов Ю. Государственные люди. Они всегда жили интересами страны и своих соотечественников // Звезда Прииртышья. – 2016. – 11 июня. – С. 7

20 июня

**Павлодарский областной
историко-краеведческий
музей им. Г. Н. Потанина
75 лет (1942) со дня основания**

Основан 20 июня 1942 года по решению Павлодарского облизполкома на базе коллекции фотографа-краеведа Д. П. Багаева и Павлодарского отделения «Общества изучения Казахстана». Основатель музея – фотограф, краевед Дмитрий Поликарпович Багаев. Первая экспозиция была открыта в ноябре 1944 года в помещении городского партийного кабинета. В 1945 году музею выделили бывший

дом купца Сорокина, а в ноябре 1946 года была открыта постоянная экспозиция о природе и истории края.

В 1959 году музеем было присвоено имя Г. Н. Потанина.

В фондах более 105 тысяч экспонатов основного фонда, из них около 10 коллекций: археологическая, этнографическая, нумизматика, фотоизобразительная коллекция, документальная, естественно-научная, производственная, коллекция огнестрельного и холодного оружия.

Музей имеет научную библиотеку и шесть филиалов. В 2001 году состоялось открытие Дома – музея Д. П. Багаева, Дома – музея песенного творчества им. Майры Шамсутдиновой и Музея Воинской славы. Работает Музей под открытым небом. В 2016 году филиалами музея стали районные и городские музеи области – Аксуский историко-краеведческий музей, Щербактинский историко-краеведческий музей, Экибастузский историко-краеведческий музей.

Ежегодно Павлодарский областной историко-краеведческий музей организывает выставки, проводит различные музейные мероприятия. При филиалах и отделах музея работают кружки «Юный фотограф», «Юный археолог», «Майдан жолы», «Шебер», объединяющие учащуюся молодежь по интересам.

За годы независимости научная библиотека музея пополнилась собственными изданиями. Среди них большое место занимают каталоги музейных коллекций, материалы конференций и экспедиций, издания, посвященные теоретическим вопросам музееведения. Музеем изданы каталоги, представляющие интерес для ученых-краеведов, историков, студентов, учащихся, тех, кого интересует история и культура.

Партнерами музея являются научно-исследовательские центры и музеи Казахстана и России. Музей Первого Президента РК, Национальный Музей, Государственный историко-краеведческий музей (г. Омск), Омский филиал Объединенного Института истории, филологии и философии Сибирского отделения РАН, Институт археологии им. А. Маргулана, Центральный Государственный

музей, краеведческие музеи гг. Кокчетав, Караганды, Семей, Усть-Каменогорска, Талдыкоргана.

Литература

Знатные земляки / Павлодарский областной историко-краеведческий музей им. Г. Н. Потанина. – Павлодар. – 1971. – 61 с.

Знакомьтесь, Павлодар / авт. текста Э. Д. Соколкин; фото П. Шнейдерова; худож. В. Байков. – М.: Центр. рекламн.-информационное бюро «Турист», 1980. – 15 с.: ил.

Соколкин Э. Д. Павлодар: историко-информационный путеводитель. – Алма-Ата: Казахстан, 1982. – 96 с.

Областной историко-краеведческий музей им. Г. Н. Потанина // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 442 – 443

Кисенко М. Часики с секретом: [история экспоната Павлодарского областного краеведческого музея им. Григория Потанина] // Звезда Прииртышья. – 2014. – 22 февраля. – С. 9

Воронько О. Такая лошадка нужна самому: [об уникальном экспонате Павлодарского историко-краеведческого музея им. Потанина – скелете трехпалой лошади гиппариона] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 26 мая. – С. 1

Походеев В. Краеведение как воспитание души: [история Павлодарского историко-краеведческого музея им. Потанина] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 13 августа. – С. 14

Аверина М. Этническое наследие: [открылась экспозиция в Павлодарском историко-краеведческом музее им. Г. Потанина] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 30 апреля. – С. 4

Дворянинова Н. Визитная карточка города: [о Павлодарском историко-краеведческом музее им. Потанина] // Городская неделя. – 2016. – 18 мая. – С. 12

13 августа

Болтина Вера Дмитриевна
70 лет (1947) со дня рождения

Краевед, историк-архивист, заслуженный работник культуры Каз. ССР (1985), отличник архивного дела (1988). Родилась в 1947 году в г. Орске Оренбургской области РФ. В 1972 году окончила Московский Государственный историко-архивный институт. В 1976 г. – руководитель областного органа управления архивным делом. С 2000 по 2008 годы – начальник Департамента архивов Павлодарской области.

Вера Болтина – автор многочисленных статей по истории Павлодарского Прииртышья, архивоведению и документоведению. В соавторстве она составила несколько документальных сборников, имеющих большое значение в изучении истории области. В частности, В. Д. Болтина соавтор: сборника документов «Из истории Русской Православной Церкви в Павлодарском Прииртышье 1919-1990 гг.» (1999), «Из истории ислама в Павлодарском Прииртышье 1919-1999 гг.» (2001), «Здравоохранение Павлодарского Прииртышья в документах 1892-2002 гг.» (2002), «Забвению не подлежит» (1997), «Книга скорби. Расстрельные списки» (1999), «Павлодарская область: страницы истории. 1938-2003 гг.» (2003), «Павлодарцы в годы Великой Отечественной. 1941-1945» (2005); «Земля Успенская» (2005), «Яков Геринг: вся моя жизнь для людей» (2007), «Нас породила Качирская земля» (2008), «Павлодар облысының хронографы. 1938-2008»/ «Хронограф Павлодарской области 1938-2008» (2008), «Илья Ноздрин: труженик и хозяин», «Поклонимся великим тем годам. 1941-1945» (2010), «Край Железинский» (2010), «Георгий Берестовский»: ученый с мировым именем» (2011) и др.

В 2014 году В. Болтина и Л. Шевелева представили читателям новый сборник документов под названием «1924-1937 гг. в истории Павлодара», где отражены неизвестные до сих пор страницы истории города.

Награждена медалями «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл» (2001), «Қазақстан Конституциясына 10 жыл» (2005),

Знаком «За заслуги перед областью» (2005), орденом Русской Православной Церкви святой Равноапостольной великой княгини Ольги III степени (1999); дипломом за первое место в Республиканском конкурсе на лучшую работу в области документоведения и архивного дела в номинации «Публикация архивных документов» (2001), дипломом акима области за серию материалов по истории области в газете «Звезда Прииртышья» (2000), дипломом I степени Главархива Казахской ССР за подготовку многосерийного документального радиофильма о павлодарцах в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 гг. (1985).

Вера Болтина – участница XXXV Международной Конференции Круглого стола Архивов в г. Рейкьявике (2001), XV Международного конгресса архивов в г. Вене (2004).

В настоящее время продолжает свое дело, составляя сборники архивных документов, делая их достоянием общественности и возвращая людям историю.

Литература

Болтина В. Немыслима без архива жизнь: сборник статей и очерков. – Павлодар: ЭКО, 2004. – 612 с.

Павлодарцы в годы Великой Отечественной войны. 1941-1945: Сборник документов / сост.: В. Д. Болтина, Н. В. Маркунене, Т. Е. Покидаева, Л. В. Шевелева. – Павлодар: ЭКО, 2005. – 748 с

Павлодар облысының хронографы 1938-2008 / Хронограф Павлодарской области 1938-2008. бас ред. Қ. А. Нұрпейісов; жауапты құраст. В. Д. Болтина; аудармашылар: Ә. Б. Баянова, Х. Д. Дәулетбаева. – Павлодар: ЭКО, 2008. – 544 б.

Болтина В. Д. Поклонимся великим тем годам. – Павлодар: ЭКО, 2010. – 726 с.

Болтина В. Д. Строкой архивного документа: сборник статей и очерков. – Павлодар: Типография Сытина, 2012. – 768 с.

Сергей Шевченко: редкой породы человек / Сост.: В. Д. Болтина, Т. Е. Покидаева, Л. В. Шевелева. – Павлодар: Типография Сытина. – 2015. – 710 с.

Из истории немцев Павлодарского Прииртышья / Сост.: В. Д. Болтина, Т. Е. Покидаева, Л. В. Шевелева. – Павлодар: ЭКО. – 2015. – 784 с

Болтина В. Дорогие мои земляки: [воспоминания об известных людях Павлодара] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 28 января. – С. 14

Болтина В. Абдулла Розыбакиев: Павлодарский период деятельности в отражении архивных документов // Қазақстан мұрағаттары. – 2016. – №2. – С. 18 – 33

Болтина В. Павлодар в трагической судьбе А. Розыбакиева // Звезда Прииртышья. – 2016. – 2 июня. – С. 15

Болтина В. Почётный павлодарец Артемий Деров: дни и труды: [купцу 1-й гильдии Дерову Артемию Ивановичу было присвоено звание] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 28 июля. – С. 20

Болтина Вера Дмитриевна // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 191

Болтина Вера Дмитриевна // Кто есть кто в Павлодарской области. Книга первая. – Павлодар, 2006. – С. 106

Болтина Вера Дмитриевна // Известные женщины Павлодарского Прииртышья: Биографический справочник. – Павлодар, 2007. – С. 66 – 67

Кожимов М. Главное дело их жизни: [об ученых-архивистах Вере Болтиной и Людмиле Шевелевой] // Регион.kz. – 2015. – 29 мая. – С. 4

Поминов Ю. Редкой породы человек: [известные павлодарские архивисты В. Д. Болтина и Л. В. Шевелева выпустили книгу «Сергей Шевченко: редкой породы человек»] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 16 января. – С. 4

Кожимов М. Счастье заниматься любимым делом: [о ветеранах архивного дела Павлодарской области В. Д. Болтиной и Л. В. Шевелевой] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 5 марта. – С. 9

Гончарова М. События и судьбы: [фонды областной библиотеки им. С. Торайгырова пополнились новыми книгами павлодарских авторов В. Д. Болтиной и Л. В. Шевелевой] // Регион.kz. – 2016. – 29 января. – С. 5

6 октября

Марданов Камалбай

75 лет (1942) со дня рождения

Ученый, доктор философских наук родился в с. Коктобе, Майского района. В 1966 г. окончил КазГУ им. С. М. Кирова.

В 1973-1975 гг. – аспирант Института философии и права АН Республики Казахстан, 1978-1981 гг. – заместитель зав. отделом пропаганды и агитации Павлодарского обкома партии; 1981-1986 гг. – начальник Павлодарского областного управления культуры; 1986-1991 гг. – лектор ЦК Компартии Казахстана; 1991 г. – секретарь Павлодарского обкома партии. В 1991-1996 гг. – руководитель Центра социологии и национальных отношений при Институте философии НАН РК. С 1996 г. консультант аппарата Мажилиса Парламента РК. Автор монографии «Выбор Центральной Азии в цивилизованном пространстве» (Бишкек, 1996г.), книг «Современные этнологические процессы и права человека». – Бишкек, 1996 г., «Самоопределение нации». – Алматы, 1997 г.

Литература

Марданов К. Мыслящий человек есть мера всему: [выдающемуся ученому-философу НАН РК Ж. Абдильдину исполнится 75 лет] // Казахстанская правда. – 2008. – 15 февраля. – С. 26

Марданов К. Чрезвычайный не значит-поспешный: [о правовом режиме чрезвычайного положения] // Казахстанская правда. – 2012. – 25 мая. – С. 3

Марданов К. Воин, ученый, педагог: [о Малике Габдуллине] // Казахстанская правда. – 2016. – 16 февраля. – С. 4

Марданов Камалбай // Кто есть кто в казахстанской науке: Справочник / Гл. ред. А. Нысанбаев. – Алматы, 1999. – С. 103

Марданов Камалбай // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы. – 2003. – С. 398

Черновол В. Нужно поддерживать профессионалов!: [о кандидате в депутаты Парламента РК Марданове Камале] // Новое время. – 2012. – 18 декабря. – С. 9

15 октября

Жуматов Галымбек Сагимбаевич

65 лет (1952) со дня рождения

Казахский прозаик, поэт, член Союза писателей Казахстана. Родился в селе Ульгули Иртышского района. В 1979 г. закончил факультет журналистики КазГУ. С 1979 г. работал сотрудником областной газеты «Қызыл ту» (ныне «Сарыарқа самалы»).

С 1991 – 1995 гг. – собственный корреспондент газеты «Халық кеңесі» в Павлодарской области. Редактор павлодарской городской газеты «Шаһар».

В 1980 г. вышел первый сборник «Арман қанатында». В 1984 г. вышла книга «Трактор қалай жасалады?», в 1986 г. – повесть «Ала көжек», в 1992 г. – сборники повестей «Жалғас – жауынгердің баласы», «Кең аулалы үйденбіз».

В 2003 г. Жуматов Галымбек стал победителем республиканского фестиваля «Қазақстан – қара шаңырағым». В этом же году была издана книга для детей «Біз – 42 әріппіз». В 2005 г. – сборник песен «Жеңіс жалауын желбіреткен», 2006 г. – книга эссе «Ана өсиеті», поэтический сборник «Сағыныш сазы», 2007 г. – докумен-

тальная повесть «Кемелді елдің Кемері», 2008 г. – публистическая книга «Мәшһүр тағлымы». В 2010 г. Галымбек Жуматов и композитор Назымбек Дукенбаев выпустили музыкальный диск на стихи, посвященные столице Казахстана.

Литература

Жуматов Г. Субботник: Рассказ // Байғазы. – 1987. – С. 25 – 26

Жуматов Галымбек Сагимбаевич // Литература Казахстана. Энциклопедический справочник. – Алматы, 2010. – С. 202

Сейталиева А. В его судьбе – судьба страны: (вышла в свет книга Галымбека Жуматова о Кемере Кожахметовиче Ашимбетове) // Звезда Прииртышья. – 2008. – 19 июля. – С. 8

Ермакова Т. Час с журналистом: [заметка о встрече школьников с детским писателем Галымбеком Жуматовым в областной библиотеке им. С.Торайгырова] // Звезда Прииртышья. – 2009. – 9 июля. – С. 3

Касенова А. Книга жизни Жуматова: [к 60-летию журналиста, писателя Галымбека Жуматова] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 13 октября. – С. 12

Касенова А. Творческие, талантливые 60: [к юбилею писателя, журналиста Г. Жуматова] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 20 октября. – С. 3

10 павлодарских деятелей литературы были поощрены грантами акима области // Ертiс дидары. – 2014. – 15 декабря. – С. 5

Кисенко М. Поздравили мастеров слова: [павлодарские писатели и поэты получили премии от акима области] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 29 декабря. – С. 1, 2

15 октября

Шуранов Осербай Аманжолович

65 лет (1952) со дня рождения

Художник – живописец, член Союза художников Казахстана. Родился в с. Грязновка (ныне пос. Аксу) Ермаковского района. В 1976 году закончил Алма-Атинское художественное училище им. Н. В. Гоголя. Учителя: М. Калимов, М. Хитохунов, А. Аканаяев. Работает в Павлодаре.

С 1988 года член Союза художников СССР, а с 1992 член Союза художников Казахстана. В 2007г. – обладатель гранта акима Павлодарской области за вклад в развитие культуры и искусства в регионе. С 2007 г. – академик Академии художеств Республики Казахстан. Директор павлодарского филиала Академии художеств РК.

В 2010 году награжден Почетным знаком Министерства культуры Республики Казахстан «Мәдениет қайраткері». Награжден дипломом Академии художеств Республики Казахстан (2009), Почетной грамотой Академии художеств Республики Казахстан (2007, 2011).

Его творческие работы с 1978 года экспонировались на областных, республиканских, всесоюзных и международных выставках. Участник международного пленэра «Мен Астананы көрдім» (Астана, 2008), республиканского Арт-симпозиума с международным участием «Евразия. Образы современности» (Алматы, 2010). Участник международного арт-симпозиума живописи, скульптуры, графики, прикладного искусства «Художники и дети» (Боровое, 2010), республиканского пленэра «Нұрын шашқан Оңтүстік» (Шымкент, 2012), республиканского пленэра к 20-летию художественного музея им. Ш. Сариева (Атырау, 2012). Персональные выставки прошли в Павлодарском областном художественном музее (2002, 2007), в Доме культуры (Аксу, 2002). Произведения художника находятся в собраниях музеев и в частных коллекциях Казахстана, России, Грузии, Италии, Франции, Югославии, Германии.

Литература

Шуранов Осербай Аманжолович // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 642 – 643

Шуранов Осербай Аманжолович // Кто есть кто в Павлодарской области. Книга первая. – Павлодар. – 2006. – С. 585

Карандашова Т. Астанинский пленэр: [в художественном музее на прошлой неделе открылась и будет работать до середины августа выставка пленэрных работ] // Новое время. – 2010. – 29 июля. – С. 5

Карандашова Т. Звездный день и «Голоса эпохи»: [о выставке павлодарских художников-академиков «Дәуіруні» – «Голоса эпохи»] // Новое время. – 2011. – 15 декабря. – С. 5

Голышкин В. В позитиве: [в Павлодарском художественном музее открылась выставка художника Осербая Шуранова] // Версия. – 2012. – 29 октября. – С. 4

Голышкин В. Мир особой гармонии: [выставка художника Осербая Шуранова в Павлодарском областном художественном музее] // Юридическая газета. – 2012. – 31 октября. – С. 8

Карандашова Т. Художник, его и наше мироощущение: [о творчестве павлодарского живописца Осербая Шуранова] // Новое время. – 2012. – 25 октября. – С. 6

Хусаинова М. Шоранов, которого мы заслужили: [выставка известного павлодарского художника Осербая Шуранова] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 3 ноября. – С. 12

Горбунов С. Судьбы его живое полотно: [к 60-летию художника О. Шоранова] // Казахстанская правда. – 2012. – 16 ноября. – С. 17

Шаяхметов А. В мире художника: [о творчестве Осербая Шоранова] // Звезда Прииртышья. – 2013. – 28 сентября. – С. 5

18 октября

Дюсенбеков Зайролла Дюсенбекович
80 лет (1937) со дня рождения

Ученый-почвовед, доктор сельскохозяйственных наук, академик АН РК. Родился в селе Баянаул. В 1960 году окончил агрономический факультет Казахского государственного сельскохозяйственного института. После окончания учебы работал главным агрономом совхоза «Баянаульский».

В 1962 г. Зайролла Дюсенбекович поступает в аспирантуру. В 1966 г. защитил диссертацию на соискание ученой степени кандидата сельскохозяйственных наук.

С 1965 г. работает на кафедре земледелия и методики опытного дела КазСХИ ассистентом, затем старшим преподавателем, с 1971 г. – доцентом, с 1987 по 1993 год – профессором и заведующим кафедрой. В 1974 г. был избран деканом агрономического факультета Казахского сельскохозяйственного института. В 1991 г. избран членом – корреспондентом Академии наук КазССР. В 1996 г. стал действительным членом (академиком) Национальной Академии наук Республики Казахстан.

С 1993 г. – директор Казахского государственного проектного института по землеустройству (Казгипрозем). С 2008 года – советник по науке генерального директора ГосНПЦзем.

Автор свыше 230 научных статей, учебных пособий и монографий. Зайролла Дюсенбекович – член президиума Национальной Академии наук Казахстана, был председателем Центрально-Казахстанского отделения Академии, заместителем председателя ассоциации оценщиков Казахстана, председателем научно-технического и ученого совета ГосНПЦзем.

По его инициативе и при его участии с 2000 года издается научно-практический журнал «Қазақстанның жер ресурстары – Земельные ресурсы Казахстана».

Литература

Дюсенбеков Зайролла Дюсенбекович // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 240

Дюсенбеков Зайролла Дюсенбекович // Казахстан. Национальная энциклопедия / ред. Б. Аяган. – Алматы, 2005. – С. 222

Дюсенбеков Зайролла Дюсенбекович // Казахстан. Краткий энциклопедический словарь. – Алматы, 2006. – С. 132

Арын Е. Поклонимся великим тем годам: [об ученом-агрономе Дюсенбекове З. Д.] // Звезда Прииртышья. – 2007. – 20 октября. – С. 5

Журинов М. Беречь землю-девиз его жизни: [ученому, доктору с/х наук, уроженцу Павлодарской области З. Д. Дюсенбекову-70 лет] // Наука и высшая школа Казахстана. – 2007. – 1 ноября. – С. 8

Иржанов М. Достойный сын родной земли: [18 октября академику НАН РК Зайролле Дюсенбекову исполняется 75 лет] // Казахская правда. – 2012. – 17 октября. – С. 7

Алимова М. С любовью к своей земле: [об академике З. Д. Дюсенбекове] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 18 октября. – С. 6

6 ноября

Железнодорожная больница
50 лет (1967) со дня введения в
эксплуатацию

История больницы начинается с 1929 года, когда была создана станция Павлодар Омской железной дороги. Больница находилась в бараке в районе старого лесозавода и называлась УЧМЕД-14. В 1949 г. УЧМЕД-14 и амбулатория УЧМЕД-8 объединились в железнодорожную больницу станции Павлодар и расположились в здании по улице Сормова, где было небольшое деревянное строе-

ние, с терапевтическим, хирургическим отделениями и роддом на 10 коек.

В 1967 г. железнодорожная больница сдается в эксплуатацию. В больнице было несколько отделений: хирургическое, терапевтическое, детское, гинекологическое на 120 коек, затем расширились до 280 коек.

У истоков основания больницы стояли врачи: кардиолог Шевелева С. П., терапевт Шатило Н. М., зав. хирургическим отделением Ферингер П. Э., главный врач Тарасова Т. М., зав.терапевтическим отделением Сараева З. П., зав.лабораторией Фельде И. П., зам.главного врача Мокроусова Н. Б., врач-офтальмолог Ковалева Н. П. и другие.

Больница, начинавшаяся когда-то с одного фонендоскопа и гужевой транспортной единицей, постепенно приобретала современную лечебную и диагностическую аппаратуру: бронхоскоп, колоноскоп, переносной аппарат УЗИ с дополнительным датчиком, фиброгастроскоп, аппарат для проведения лазерной терапии, кардиоманитор, лабораторный биохимический анализатор, эндовидеоринускопическое оборудование фирмы «Карл Шторц» для оперативного лечения лор-пациентов, хирургическая эндовидеостойка для оперативного лечения заболеваний органов брюшной полости, гинекологических заболеваний, физиоаппарат «Миоритм», «Мустанг» и др.

С 2005 года больница преобразована в АО «Медицинская служба транспорта», с 2010 года в филиал АО «Железнодорожные госпитали медицины катастроф» – «Павлодарская железнодорожная больница».

Литература

Эстетическая хирургия: [о Железнодорожной больнице в Павлодаре] // Павлодарская неделя. – 2000. – 22 ноября. – С. 21

Алдабаев К. Две сестрицы – две судьбы // Вести Экибастуза. – 2008. – 12 июня. – С. 6

Юрьева И. Лечат не таблетки, а врач: [о руководителе Павлодарской железнодорожной больницы Т. Отарбекове] // Звезда Прииртышья. – 2013. – 14 мая. – С. 5

8 ноября

Приймак Дмитрий Петрович
105 лет (1912-2002) со дня рождения

Писатель, поэт, краевед, участник Великой Отечественной войны, член Союза журналистов РК. Родился в селе Коноваловском Кокчетавского уезда Акмолинской области. Окончил плодоводно-овощной факультет Алма-Атинского сельскохозяйственного института. Работал агрономом в управлении «Сортсемоощ» Саркандского района. Его научные обоснования и практические рекомендации нашли отражение в опубликованных в 1950-е годы брошюрах: «Садоводство и овощеводство в Павлодарской области», «О масличных культурах» и других.

В 1945 г. направлен агрономом в Павлодар. Увлечение краеведением (история гражданской войны, коллективизация, природа) привело на работу в областной краеведческий музей, где с 1965-1972 гг. работал до ухода на пенсию.

С юности Приймак стремился стать журналистом. С 1946 г. член литературных кружков, литературного объединения им П. Васильева. В 1981 г. за журналистскую работу удостоен премии им. Ермакова. Д. Приймак переводил стихи узбекских, украинских, казахских поэтов, произведения поэтов-импровизаторов Махамбета Утемисова, Жаяу Мусы, стихи М. Жаманбалинова, С. Мауленова, Д. Абилева, М. Алимбаева.

Были изданы его поэтические сборники «Иртышские напевы» (1963), «Вечная песня – любовь» (1997), «Моя душа» (2001). В 1997 г. вышел в свет сборник переводов стихов казахских поэтов. Были опубликованы книги «Букет для всех» (1977), «Скалы и легенды Байнаула» (1974), «Баянаул заповедный» (1982).

Литература

Приймак Д. Скалы и легенды Баянаула. – Алма-Ата: Қазақстан, 1974. – 23 с.

Приймак Д. Букет для всех. – Алма-Ата: Жалын, 1977. – 62 с.: ил

Приймак Д. Баянаул заповедный. – Алма-Ата: Казахстан, 1982. – 96 с.

Приймак Дмитрий Петрович // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 499

Приймак Д. Пойма должна быть заповедной: [о сохранении поймы Иртыша] // Звезда Прииртышья. – 2001. – 3 марта. – С. 8

Приймак Д. Урочище Ескельды: [Машхур Жусуп Копеев] // Звезда Прииртышья. – 2001. – 20 марта. – С. 7

Приймак Д. Мастера: О выставке прикладного искусства мастеров Сагындыковых в обл. историко-краев. музее // Звезда Прииртышья. – 2001. – 15 декабря. – С. 8

Приймак Д. Стихи: Из новой книги «Моя душа» // Звезда Прииртышья. – 2001. – 23 октября. – С. 8

Приймак Д. «Сохрани ты в сердце память»: [стихи] // Найзатас. – 2014. – №2. – С. 88 – 93

Поэт, журналист и краевед: [в Славянском культурном центре прошел вечер памяти Д. Приймака] // Городские подробности. – 2002. – 14 ноября. – С. 1

Окольничья Т. С именем любимого поэта.: [Павлодарскому литобъединению – 50 лет] // Звезда Прииртышья. – 2005. – 26 июля. – С. 5; 30 июля. – С. 5

Вервекин А. Человек, которого было много: [в библиотеке национальной книги прошел вечер памяти поэта, журналиста, краеведа Д. П. Приймака] // Звезда Прииртышья. – 2008. – 19 янв. – С. 6

Окольничья Т. Вы взлетали ввысь над вечностью...: [о вечере, посвященному памяти поэтов и писателей – членов литобъединения им. П. Васильева] // Звезда Прииртышья. – 2009. – 2 июня. – С. 5

Болтина В. Дмитрий Петрович Приймак: «Несу я людям добрый свет...»: [100 ление] // Звезда Прииртышья. – 2012. – 8 ноября. – С. 5

Поминов Ю. Дорогие сердцу автографы: [воспоминания о встречах с известными людьми Казахстана, Павлодарского Прииртышья, России] // Звезда Прииртышья. – 2016. – 19 мая. – С. 14

27 декабря

Бейсембаев Серикбай Бейсембаевич
105 лет (1912-1989) со дня рождения

Ученый, академик Национальной Академии наук Республики Казахстан, доктор исторических наук, партийный и государственный деятель, педагог, один из ярких представителей казахской интеллигенции второй половины XX века. Родился в Баянаульском районе. В 1936 г. окончил Украинский институт советской торговли в г. Харькове, аспирантуру Академии общественных наук при ЦК ВКП(б).

Вклад Серикбая Бейсембаевича в историческую науку был по достоинству оценен. Он избирался членом-корреспондентом, затем действительным членом Академии наук Казахской ССР. Указом Президиума Верховного Совета Казахской ССР от 13 октября 1972 года было присвоено почетное звание «Заслуженный деятель науки Казахской ССР», был награжден медалью «За трудовую доблесть». Многие годы Серикбай Бейсембаев являлся членом Всесоюзного общественного совета по координации научных исследований проблем коммунистического воспитания молодежи при ЦК ВЛКСМ. Принимал активное участие в деятельности общества «Знание» Казахской ССР, в работе Редакционного совета Казахской советской энциклопедии, Редакционно-издательского совета АН Казахской ССР. С. Бейсембаев – инициатор издания ежегодников «Вопросы истории Компартии Казахстана».

Среди опубликованных работ его индивидуальные и коллективные монографии, которые вошли в золотой фонд достижений исторической науки Казахстана. Его самый главный труд – «Ленин и Казахстан», вышедший в 1968 г. принес автору заслуженное признание.

Литература

Бейсембаев С. Турар Рыскулов. – Алма-Ата: Казахстан, 1974.- 40 с.

Бейсембаев С. Ленин и Казахстан; Ин-т ист. партии при ЦК Компартии Казахстана, филиал Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – 2-е изд., доп. и перераб. – Алматы: Казахстан, 1987. – 392 с.+ 30 с. ил.

Бейсембаев Серикбай Бейсембаевич // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С.Торайгырова. – Алматы, 2013. – С. 176 – 177

Абжанов Х. Общественный деятель, ученый, гражданин: [100 лет со дня рождения С. Бейсембаева] // Казахстанская правда. – 2013. – 15 января. – С. 12

Ельмуратова Б. Ж. Вклад академика С. Б. Бейсембаева в историческую науку // Өлкетану-Краеведение. – 2014. – №1-2. – С. 11 – 13

Декабрь

**50 лет (1967) со дня открытия
библиотечного отделения
Аксуского колледжа
им. Жаяу Мусы**

История образования библиотечного отделения начинается с первых организаторов – педагогов Тамары Ивановны Лакман и Ирины Семеновны Демиденко. С 1969 года и до пенсии работала преподавателем, заведующей библиотечным отделением Людмила Алексеевна Шаповалова.

В течение многих лет до последнего выпуска в 1997 г. здесь работали Демиденко И. С., Швайцер Л. А., Рогальская Е. И., Ширяева О. Е., Никифорова А. Ф., Манерова А. М., Мусина С. М., Сулейменова Б. Д., Данилина С. В., Афлетонова А. В.

Первый выпуск библиотекарей состоялся в 1970 году. С тех пор образовались семейные династии библиотекарей – Шаповаловых, Демиденко, Красниковых, Еденовых, Кошелевых, Щипуновых, Амреновых.

В 1979 г. училище переезжает в новое современное здание по улице Мира 37, где училище (впоследствии – колледж) располагалось в течение 19 лет до момента объединения сначала с колледжем физической культуры в 1996 году, в 1997 году с энергоколледжем. Сейчас – колледж имени Жаяу Мусы. В реорганизованном учебном заведении бывший колледж культуры представлен отделением культуры. Некоторые выпускники вернулись после окончания вузов в родной колледж преподавателями – Пряда Т. Г., Красникова В. П., Крылова Ю. В. и многие другие.

Литература

Сто дорог, одна – твоя: [об Аксуском колледже им. Жаяу Мусы] // Акжол. – Новый путь. – 2001. – 28 июня. – С. 8

Касенова Н. Нам – девять, и мы развиваемся!: [о деятельности Аксуского колледжа им. Жаяу Мусы] // Акжол – Новый путь. – 2006. – 6 июля. – С. 11

Шепотатьева Т. Вперед, студенческий отряд!: [об Аксуском колледже Жаяу Мусы] // Акжол. – Новый путь. – 2008. – 3 июля. – С. 12

Ливинцова В. Названы лучшие экологические проекты учащихся колледжей Павлодарской области // Экологический Курьер. – 2012. – № 24. – С. 8

ДАТЫ, ЧИСЛО И МЕСЯЦ КОТОРЫХ НЕ УСТАНОВЛЕНЫ

Экибастузская централизованная библиотечная система

40 лет (1977) со дня образования

Централизованная библиотечная система г. Экибастуза открыта в мае 1977 года решением исполкома городского Совета депутатов трудящихся №143/10 от 12 мая. Первым директором ЦБС стала Барышева Татьяна Григорьевна. Сегодня в ЦБС функционируют 25 библиотек, в том числе центральная городская библиотека, центральная детская библиотека, 7 городских филиалов, 3 детские библиотеки, 13 сельских библиотек.

В 1958 году в городе открыта первая городская детская библиотека. Она разместилась на первом этаже двухэтажного жилого дома по ул. Советов, 11. Детская библиотека стала Центральной детской библиотекой, которой решением горисполкома от 20.01.1965 г. присвоено имя Н. К. Крупской с книжным фондом более 50 тыс. книг в 1987 году (в 1958 году было 2 тыс.).

В июне 1976 года большим событием в культурной жизни города стало открытие Центральной городской библиотеки.

С 1993 года по 2011 годы ЦБС г. Экибастуза переживает период преобразований и оптимизации в социальной сфере. В 1997 году, в связи с закрытием Экибастузского района, в структуру ЦБС были приняты 12 сельских библиотек. Для ЦБС были приобретены про-

грамма «РАБИС», компьютеры, открыт кабинет электронных ресурсов, произведен монтаж локальной сети ЦГБ. Ежегодно библиотеки ЭЦБС обслуживают 37 тыс. читателей. В штате ЭЦБС – 86 человек.

Централизованная библиотечная система города Экибастуза ежегодно принимает участие в республиканских акциях «Одна страна – одна книга», «Киелі мұрамызға тағзым». В течение нескольких лет ведется пропаганда книг, выпущенных в рамках государственной программы «Мәдени мұра». Функционируют клубы по интересам: «В библиотеку всей семьей», клуб семейного чтения «Семейное кафе» (ЦДБ), клуб юных любителей книги «Мудрая сова» (ДБ№3), клуб «Шанырақ» (Бозшакольская с/б), клуб «Кездесу» (Байетская с/б), и др.

Сотрудники ЦБС принимали участие в работе Международного интеллектуального форума чтения «Чтение на Евразийском перекрестке» (г. Челябинск), Республиканской конференции «Қазақстан кітіпханалары тәуелсіздік жылдарында: жетістіктері мен даму бағыттары» (г. Кызылорда), Дне библиотек Костанайской области (НАБРК г. Астана), научно-практической конференции «Книга. Время. Общество» (ПГПИ, г. Павлодар) и др.

Литература

Белялова А. Как живешь, библиотека? // Вести Экибастуза. – 2008. – 24 июля. – С. 18

Кульनियाзова А. Страна читает Оралхана Бокея: (книги Казахстана) // Голос Экибастуза. – 2012. – 3 мая. – С. 10

Рахимбаева А. Библиотеке – жить!: [о деятельности ЦБС г. Экибастуза] // Звезда Прииртышья. – 2000. – 19 декабря. – С. 5

Чуприна В. Профсоюз – это активная и созидательная сила трудового коллектива: [о профсоюзе централизованной библиотечной системы] // Вести Экибастуза. – 2011. – 8 сентября. – С. 5

70 лет (1947) со дня открытия Детско-юношеского центра экологии и туризма

Детско-юношеская экологическая школа (ныне «Детско-юношеский центр экологии и туризма»), началась с открытия первого юннатского кружка при краеведческом музее в 1947 году.

В 1955 году при городском Доме пионеров был открыт отдел юных натуралистов, который в 1956 г. был преобразован в городскую станцию юных натуралистов. В 1962 г. городская станция юннатов была реорганизована в областную (ОСЮН). В 1999 г. ОСЮН переименовывается в ГККП «Детско-юношеская экологическая школа» и переходит на городское финансирование в связи с «оптимизацией». В 2007 году ГККП «Детско-юношеская экологическая школа» получает статус ГККП «Детско-юношеский центр экологии и туризма».

Учебно-воспитательный процесс в ДЮЦЭТ, основанный на потенциале свободного времени, осуществляется в 31 детских объединениях с охватом около 1000 учащихся по направлениям: эколого-биологическое, научно-исследовательское, экологический туризм и краеведение.

Детские объединения Центра – постоянные участники международных и республиканских мероприятий:

- лауреаты Международной научно-исследовательской конференции школьников «Проба пера» (2013 г., 2014 г.);
- II зимние Молодежные игры Республики Казахстан по спортивному ориентированию (2015 г.- 1, 3 места);
- призеры Межрегионального слета дружбы туристов Казахстана и России «Иртышский меридиан» (2016 г. – 2 место) и др.

В ДЮЦЭТ имеются высокопрофессиональный педагогический коллектив, наличие программно-методических и материально-технических ресурсов: 3 приспособленных здания с учебными кабинетами, эколого-ботанический комплекс, туристско-тренировочная тропа, музей «Юный эколог», оранжерея с коллекцией комнатных и

тропических растений, открытый и закрытый скалодромы, библиотека.

Литература

Вольф Л. Экологическое воспитание в системе дополнительного образования: [Детско-юношеский центр экологии и туризма г. Павлодара] // Кітапхана әлемі – Мир библиотеки. – 2009. – № 1. – С. 42 – 45

Бугаев В. Горы Баяна куют олимпийцев: [в Баянауле завершился 21 Республиканский слет дружбы туристов Казахстана и стран СНГ] // Звезда Прииртышья. – 2009. – 5 сентября. – С. 1

Егорова Г. Незабываем героям посвящается.: [в Павлодарском детско-юношеском центре экологии и туризма прошел конкурс военно-патриотической песни] // Звезда Прииртышья. – 2015. – 28 мая. – С. 8

**Железинская центральная
районная библиотека**
80 лет (1937) со дня открытия

В истории библиотечного дела в Железинском районе важным этапом стала проведенная в 1979 году централизация сети государственных массовых библиотек. С этого времени библиотека является ведущим структурным подразделением Железинской централизованной библиотечной системы (ЦБС). В 1980 г. центральная районная библиотека переехала в бывшее административное здание Железинского райисполкома. Сюда же в 1986 г. переехала районная детская библиотека. В настоящее время ЦРБ и ЦДБ располагаются в этом здании.

В 2005 году Железинская ЦБС получает статус юридического лица. Книжный фонд ЦРБ составляет около 34,0 тыс. экз., в том числе 6,5тыс. экз. на государственном языке.

С 2008 года центральная районная библиотека приступила к формированию электронного каталога, который насчитывает более

44,4 тыс. библиографических описания произведений печати. В 2013 году в ЦРБ был организован отдел по работе с людьми с ограниченными способностями. Вместе с районным отделом занятости и общественным фондом «Нұрлы-Мерей» проводятся литературные вечера, викторины, музыкальные гостиные, круглые столы, читательские конференции и др. В библиотеке для читателей работает клуб общения «Вдохновение».

Литература

Бахтияров Х. Встречи под «Абазуром» [о работе клуба по интересам созданного в Железинской районной библиотеке] // Звезда Прииртышья. – 2004. – 11 ноября. – С. 5

Горбунов С. Читающие села: [о работе ЦБС Железинского района] // Казахстанская правда. – 2013. – 14 февраля. – С. 8

Чикишева А. Полезный семинар: [о семинаре библиотечных работников района] // Родные просторы. – 2013. – 6 апреля. – С. 6

Чикишева А. Библиотека в информационном формате: [в Железинской районной библиотеке прошел областной выездной семинар библиотечных работников] // Родные просторы. – 2013. – 23 ноября. – С. 3

Дукенбаев Сабит Дукенбаевич 100 лет (1917-1967) со дня рождения

Педагог, заслуженный учитель Казахской ССР. Родился в ауле Кызылкогам Лебяжинского района. В 1935 г. окончил Семипалатинский государственный педагогический институт им. Н. К. Крупской. С 1935-1939 гг. учитель, заведующий учебной частью Кыласкерской НСШ Павлодарского района. В 1939 г. – заведующий учебной частью Жана – Аулской НСШ Павлодарского района. Директор Майкарагайской семилетней школы (1946-1948 гг.). Заведующий Лебяжинским РайОНО (1951-1956 гг.). Директор Майской СШ (1956-1961 гг.). Заведующий

дующий Майским РайОНО (1961-1963 гг.). Заведующий Павлодарским РайОНО (1963-1967 гг.).

Литература

Дукенбаев Сабит Дукенбаевич // Павлодарское Прииртышье: Энциклопедия / Акимат Павлодарской области; ПГУ им. С. Торайгырова. – Алматы, 2003. – С. 238

УКАЗАТЕЛЬ ПАМЯТНЫХ ДАТ И ЮБИЛЕЙНЫХ СОБЫТИЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА 2017 год

ЯНВАРЬ

- 1 января** 95 лет (1922-2011) со дня рождения певицы, народной артистки СССР **Р. Баглановой**
- 5 января** – 180 лет (1837-1918) со дня рождения исследователя казахского фольклора **В. В. Радлова**
- 7 января** – 120 лет (1897) со дня первой переписи населения в **Казахстане**
- 9 января** – 85 лет (1932-1967) со дня рождения писателя **К. Мусрепова**
- 12 января** – 105 лет (1912-1993) со дня рождения общественного и гос. деятеля **Д. А. Кунаева**
- 16 января** – 95 лет (1922) со дня основания газеты «**Ленинская смена**» («**Экспресс К**»)
- 17 января** – 80 лет (1937-2014) со дня рождения писателя **Э. Габбасова**
- 17 января** – 25 лет (1992) со дня основания газеты «**Заман-Казахстан**»
- 24 января** – 45 лет (1972) со дня образования **Карагандинского государственного университета им. Е. А. Букетова**
- 27 января** – 20 лет (1997) со дня открытия телевизионного канала «**Хабар**»
- 28 января** – 8 февраля в Алматы пройдет **Всемирная зимняя Универсиада**

ФЕВРАЛЬ

- 1 февраля** – 140 лет (1877-1923) со дня рождения просветителя-демократа, юриста **Ж. А. Сейдалина**
- 13 февраля** – 170 лет (1847-1920) со дня рождения поэта **Ш. С. Букеева**
- 15 февраля** – 110 лет (1907- 1995) со дня рождения **Исмента Кенесбаева** ученого-языковеда Казахстана

18 февраля – 75 лет (1942) со дня рождения детского поэта
Е. Елеубаева

23 февраля – 75 лет (1942) со дня рождения детского писателя
М. Каназова

МАРТ

3 марта – 25 лет (1992) со дня **вступления Казахстана в ООН**

8 марта – 105 лет (1912-1976) со дня рождения певицы, народной артистки Казахской ССР **Ж. Омаровой**

20 марта – 70 лет (1947) со дня создания **Сектора астроботаники АН Казахской ССР**

22 марта – 115 лет (1902-1985) со дня рождения писателя
Г. Мусрепова

24 марта – 100 лет (1917-1977) со дня рождения композитора, заслуженного деятеля искусств Казахской ССР
Б. Байкадамова

27 марта – 90 лет (1927) со дня рождения литературоведа
С. Кирабаева

27 марта – 90 лет (1927-1999) ученому-историку **Кахарману Туманшину**

АПРЕЛЬ

1 апреля – 90 лет (1927-2010) со дня рождения писателя
И. Щеголихина

15 апреля – 105 лет (1912-2007) со дня рождения писателя
С. Шаймерденова

21 апреля – 100 лет (1917-2011) со дня рождения народной артистки СССР **Х. Букеевой**

24 апреля – 105 лет (1912-1991) со дня рождения, актера, народного артиста Казахской ССР **К. Кармысова**

28 апреля – 125 лет (1892-1934) со дня рождения певца **А. Кашаубаева**

МАЙ

- 1 мая** – 90 лет (1927-2013) со дня рождения художника, народного художника СССР **К. Тельжанова**
- 2 мая** – 105 лет (1912-1957) со дня рождения народной артистки СССР **К. Байсеитовой**
- 8 мая** – 80 лет (1937) со дня рождения актера, режиссера, народного артиста СССР **А. Ашимова**

ИЮНЬ

- 3 июня** – 115 лет (1902-1925) со дня рождения общественного деятеля **Г. Муратбаева**
- 4 июня** – 25 лет (1992) назад учреждены Государственный герб и флаг Республики Казахстан
- 10 июня** – 10 сентября в Астане пройдет Международная специализированная выставка «Экспо-2017»
- 15 июня** – 90 лет (1927-2015) со дня рождения дирижера, народного артиста СССР **Ш. Кажгалиева**
- 19 июня** – 70 лет (1947) со дня образования издательства «Мектеп»

ИЮЛЬ

- 2 июля** – 70 лет (1942) со дня рождения поэта, общественного деятеля **М. Шаханова**
- 13 июля** – 95 лет (1922) со дня образования Прокуратуры РК
- 19 июля** – 80 лет (1937) со дня организации Государственной книжной палаты Казахской ССР
- 29 июля** – 105 лет (1912-2008) со дня рождения писателя-натуралиста, доктора биологических наук **П. И. Мариковского**
- Июль** – 135 лет (1882-1939) со дня рождения народного акына **Т. Изтлеуова**

АВГУСТ

- 5 августа** – 95 лет (1922-2014) со дня рождения летчика, дважды Героя Советского Союза **Т. Бегельдинова**
- 15 августа** – 90 лет (1927-2015) со дня рождения литературоведа **Т. Какишева**
- 18 августа** – 105 лет (1912-1991) со дня рождения танцовщицы, народной артистки Казахской ССР **Ш. Жиенкуловой**

СЕНТЯБРЬ

- 1 сентября** – 85 лет (1932-2009) со дня рождения режиссера, народного артиста РК **А. М. Мамбетова**
- 9 сентября** – 75 лет (1942-2013) со дня рождения писателя **Д. Досжана**
- 17 сентября** – 95 лет (1922-1993) со дня рождения поэта **С. Мауленова**
- 28 сентября** – 120 лет (1897-1961) со дня рождения писателя **М. Ауэзова**
- 28 сентября** – 85 лет (1932) со дня рождения писателя **Ш. Муртазы**
- 29 сентября** – 25 лет (1992) назад состоялся **первый Всемирный курултай казахов**
- 30 сентября** – 145 лет (1872-1929) со дня рождения писателя-демократа, журналиста **М. Сералина**

ОКТАБРЬ

- 1 октября** – 105 лет (1912-1970) со дня рождения литературоведа, общественного деятеля **И. Омарова**
- 2 октября** – 95 лет (1922-1943) со дня рождения Героя Советского Союза **М. Маметовой**
- 2 октября** – 25 лет (1992) со дня открытия **КИМЭП**
- 13 октября** – 60 лет (1957) со дня открытия **Актюбинского государственного медицинского института**

- 15 октября** – 90 лет (1927) со дня рождения ученого, доктора юридических наук **С. С. Сартаева**
- 20 октября** – 105 лет (1912-1985) со дня рождения актера, режиссера, народного артиста СССР **Е. Я. Диордиева**
- 27 октября** – 80 лет (1937) со дня открытия **Кызылординского педагогического института**
- 31 октября** – 110 лет (1907) со дня присвоения **Петропавловску** статуса города

НОЯБРЬ

- 1 ноября** – 100 лет (1917-1997) со дня рождения певицы, народной артистки Казахской ССР **Ш. Бейсековой**
- 5 ноября** – 110 лет (1907-1995) со дня рождения ученого, доктора филологических наук **М. М. Балакаева**
- 5 ноября** – 65 лет (1952) со дня основания газеты «**Қазақстан мугалімі**»
- 7 ноября** – 105 лет (1912-2001) со дня рождения писателя **Д. Снегина**
- 20 ноября** – 105 лет (1912-1951) со дня рождения писателя **Ж. Саина**
- 20 ноября** – 105 лет (1917-2007) со дня рождения писателя **С. Сеитова**
- 29 ноября** – 115 лет (1902-1985) со дня рождения писателя **Г. Мустафина**

ДЕКАБРЬ

- 2 декабря** – 90 лет (1927-1993) со дня рождения композитора, народной артистки СССР **Г. Жубановой**
- 2 декабря** – 90 лет (1927-2006) со дня рождения литературоведа **З. Кабдолова**
- 11 декабря** – 25 лет (1992) назад утвержден **Государственный Гимн РК**
- 14 декабря** – 80 лет (1937) со дня рождения поэтессы **Р. Кунаковой**
- 15 декабря** – 95 лет (1922-2011) со дня рождения писателя **А. Нуршаихова**

19 декабря – 95 лет (1922-1993) со дня рождения писателя А. Шарипова

20 декабря – 75 лет (1942) со дня рождения писателя Д. Исабекова

23 декабря – 80 лет (1937-2011) со дня рождения композитора М. Мангытаева

29 декабря – 100 лет (1917-2008) со дня рождения художника А. Галимбаевой

**ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЕ И ПАМЯТНЫЕ ДАТЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН, ЧИСЛО И МЕСЯЦ
КОТОРЫХ НЕ УСТАНОВЛЕНЫ**

855 лет (1162-1227) Чингисхану

350 лет (1667-1763) известному казахскому бию Казыбеку

Келдыбекулы

335 лет (1682-1766) бию Айтеке Байбекулы

215 лет (1802-1847) Кенесары хану

200 лет (1817-1881) казахскому акыну Дулату Бабатайулы

200 лет (1817-1860) народному композитору Таттимбету

Казангапову

195 лет (1722) исторической поэме «Калкаман-Мамыр»

170 лет (1847-1920) казахскому акыну Шангерейу Бокееву

110 лет (1902-1956) публицисту, участнице женского движения

Н. И. Арыковой

100 лет назад (1917) – начало движения Алаш

85 лет (1932) Национальной академии наук РК (НАН РК)

**80 лет назад (1937) – начались массовые репрессии 1937 года и
депортация народов в Казахстане**

45 лет (1972) журналу «Бастауыш мектеп»

45 лет (1972) высокогорному комплексу «Медео»

**УКАЗАТЕЛЬ ЮБИЛЕЙНЫХ ДАТ ЗАРУБЕЖНЫХ
ДЕЯТЕЛЕЙ НАУКИ, ИСКУССТВА И ЛИТЕРАТУРЫ
НА 2017 ГОД**

ЯНВАРЬ

- 1 января** – 90 лет (1927) со дня рождения русского балетмейстера
Ю. Н. Григоровича
- 2 января** – 180 лет (1837-1910) со дня рождения русского композитора
М. А. Балакирева
- 3 января** – 125 лет (1892-1973) со дня рождения английского писателя
Д. Р. Толкиена
- 4 января** – 90 лет (1927-2014) со дня рождения русского литературоведа
Б. М. Сарнова
- 4 января** – 205 лет (1812-1858) со дня рождения русской поэтессы,
переводчицы, драматурга **Е. П. Ростопчиной**
- 6 января** – 145 лет (1872-1915) со дня рождения русского пианиста и
композитора **А. Н. Скрябина**
- 14 января** – 190 лет (1827-1914) со дня рождения русского географа,
путешественника **П. П. Семенова-Тян-Шанского**
- 15 января** – 395 лет (1622-1673) со дня рождения французского дра-
матурга **Ж. Б. Мольера**
- 16 января** – 150 лет (1867-1945) со дня рождения русского писателя,
переводчика **В. В. Вересаева**
- 17 января** – 115 лет (1902-1990) со дня рождения кинорежиссера
Л. З. Трауберга
- 18 января** – 135 лет (1882-1956) со дня рождения английского писате-
ля, поэта, драматурга **А. Милна**
- 20 января** – 115 лет (1902-1963) со дня рождения турецкого писателя
и общественного деятеля **Назыма Хикмета**
- 24 января** – 285 лет (1732-1799) со дня рождения французского дра-
матурга **Бомарше**
- 24 января** – 105 лет (1912-1989) со дня рождения русского прозаика,
публициста **С. А. Дангулова**

- 25 января** – 185 лет (1832-1898) со дня рождения русского художника
И. И. Шишкина
- 27 января** – 185 лет (1832-1898) со дня рождения английского детского писателя **Л. Кэрролла**
- 27 января** – 85 лет (1932-2008) со дня рождения русской поэтессы
Р. Ф. Казаковой
- 28 января** – 120 лет (1897-1886) со дня рождения русского писателя
В. П. Катаева
- 31 января** – 115 лет (1902-1977) со дня рождения русского актера
А. Н. Грибова

ФЕВРАЛЬ

- 2 февраля** – 135 лет (1882-1941) со дня рождения английского писателя **Джеймса Джойса**
- 7 февраля** – 205 лет (1812-1870) со дня рождения английского писателя **Ч. Диккенса**
- 11 февраля** – 115 лет (1902-1975) со дня рождения русской актрисы
Л. П. Орловой
- 20 февраля** – 165 лет (1852-1906) со дня рождения русского писателя
Н. Г. Гарина-Михайловского
- 24 февраля** – 125 лет (1892-1977) со дня рождения русского писателя
К. Федина
- 24 февраля** – 85 лет (1932) со дня рождения французского композитора и пианиста **М. Лиграна**
- 25 февраля** – 105 лет (1912-1996) со дня рождения русского актера
В. В. Санаева
- 26 февраля** – 215 лет (1802-1885) со дня рождения французского поэта и писателя **В. Гюго**
- 27 февраля** – 115 лет (1902-1968) со дня рождения американского писателя, лауреата Нобелевской премии **Д. Стейнбека**
- 28 февраля** – 95 лет (1922-1993) со дня рождения русского литературоведа, историка культуры **Ю. М. Лотмана**

МАРТ

- 1 марта** – 125 лет (1892-1927) со дня рождения японского писателя.
Р. Акутогавы
- 8 марта** – 95 лет (1922-2003) со дня рождения русского актера
Е. С. Матвеева
- 12 марта** – 80 лет (1937) со дня рождения грузинского певца **З. Соккилавы**
- 13 марта** – 95 лет (1922-2006) со дня рождения калмыцкого поэта
Д. Кугультинова
- 15 марта** – 80 лет (1937-2015) со дня рождения русского писателя
В. Г. Распутина
- 18 марта** – 115 лет (1902-1990) со дня рождения русской писательницы, литературоведа **Л. Я. Гинзбург**
- 23 марта** – 115 лет (1902-1979) со дня рождения русского писателя
А. К. Югова
- 31 марта** – 135 лет (1882-1969) со дня рождения детского писателя, литературоведа, переводчика **К. И. Чуковского**

АПРЕЛЬ

- 1 апреля** – 95 лет (1922-2008) со дня рождения русского писателя
С. Алексеева
- 4 апреля** – 85 лет (1932-1986) со дня рождения русского кинорежиссера **А. А. Тарковского**
- 10 апреля** – 80 лет (1937-2010) со дня рождения русской поэтессы
Б. А. Ахмадуллиной
- 10 апреля** – 90 лет (1927-1979) со дня рождения русского писателя
В. В. Липатова
- 10 апреля** – 200 лет (1817-1860) со дня рождения русского писателя
К.С. Аксакова
- 13 апреля** – 165 лет (1842-1908) со дня рождения русского юриста, адвоката **Ф. Н. Плевако**
- 15 апреля** – 565 лет (1452-1519) со дня рождения великого художника и ученого **Леонардо да Винчи**

- 19 апреля** – 115 лет (1902-1989) со дня рождения русского писателя
В. Каверина
- 21 апреля** – 95 лет (1922-2001) со дня рождения кинорежиссера
С. И. Ростоцкого
- 22 апреля** – 110 лет (1907-1972) со дня рождения русского писателя-фантаста, ученого-палеонтолога **И. А. Ефремова**
- 25 апреля** – 175 лет (1842-1909) со дня рождения русского юриста, адвоката **Ф. Н. Плевако**
- 28 апреля** – 115 лет (1902-1969) со дня рождения русской писательницы **В. Осеевой**
- 28 апреля** – 110 лет (1907-1992) со дня рождения русской писательницы **З. Воскресенской**

МАЙ

- 2 мая** – 115 лет (1902-1984) со дня рождения австралийского писателя
А. Маршалла
- 5 мая** – 85 лет (1932) со дня рождения русского писателя **Л. Жуховицкого**
- 12 мая** – 175 лет (1842-1912) со дня рождения французского композитора **Ж. Массне**
- 14 мая** – 290 лет (1727-1788) со дня рождения английского художника
Т. Гейнсборо
- 21 мая** – 145 лет (1872-1952) со дня рождения русской писательницы
Тэффи
- 27 мая** – 80 лет (1937) со дня рождения русского писателя **А. Г. Битова**
- 28 мая** – 140 лет (1877-1932) со дня рождения русского поэта, художника, критика **М. А. Волошина**
- 29 мая** – 125 лет (1892-1975) со дня рождения русского писателя
И. С. Соколова-Микитова
- 29 мая** – 130 лет (1787-1855) со дня рождения русского поэта
К. Н. Батюшкова

30 мая – 105 лет (1912-1996) со дня рождения русского поэта
Л. И. Ошанина

30 мая – 345 лет (1672-1725) со дня рождения русского царя **Петра I**

31 мая – 125 лет (1892-1968) со дня рождения русского писателя
К. Паустовского

ИЮНЬ

2 июня – 80 лет (1937) со дня рождения русской поэтессы **Ю. П. Морц**

2 июня – 85 лет (1932-2003) со дня рождения русского писателя
Я. Голованова

7 июня – 145 лет (1872-1934) со дня рождения русского певца
Л. В. Собинова

11 июня – 115 лет (1902-1963) со дня рождения русского композитора
В. Я. Шебалина

15 июня – 135 лет (1882-1934) со дня рождения русского живописца
М. Б. Грекова

20 июня – 85 лет (1932-1994) со дня рождения русского поэта **Р. Рождественского**

25 июня – 125 лет (1892-1967) со дня рождения русского художника
П. Д. Корина

26 июня – 95 лет (1922-1996) со дня рождения русского писателя
Ю. Яковлева

28 июня – 305 лет (1712-1778) со дня рождения французского просветителя, философа, писателя **Ж. Ж. Руссо**

ИЮЛЬ

5 июля – 215 лет (1802-1855) со дня рождения русского флотоводца
П. С. Нахимова

7 июля – 135 лет (1882-1942) со дня рождения писателя, классика белорусской литературы **Я. Купалы**

13 июля – 155 лет (1862-1946) со дня рождения русского библиографа и писателя **Н. А. Рубакина**

АВГУСТ

15 августа – 225 лет (1787-1851) со дня рождения русского композитора **А. А. Алябьева**

30 августа – 105 лет (1912-1981) со дня рождения писателя **В. Губарева**

СЕНТЯБРЬ

7 сентября – 205 лет (1812) со дня **Бородинского сражения**

10 сентября – 145 лет (1872-1930) со дня рождения русского писателя, этнографа **В. К. Арсеньева**

11 сентября – 135 лет (1882-1938) со дня рождения русского писателя **Б. С. Житкова**

11 сентября – 155 лет (1862-1910) со дня рождения американского писателя **О. Генри**

17 сентября – 105 лет (1912-1995) со дня рождения белорусского поэта **М. Танка**

17 сентября – 185 лет (1832-1889) со дня рождения русского врача-клинициста **С. П. Боткина**

21 сентября – 180 лет (1837-1909) со дня рождения русского деятеля в области медицины и педагогики **П. Ф. Лесгафта**

ОКТАБРЬ

8 октября – 125 лет (1892-1941) со дня рождения русской поэтессы **М. Цветаевой**

15 октября – 120 лет (1897-1937) со дня рождения русского писателя **И. Ильфа**

24 октября – 135 лет (1882-1953) со дня рождения венгерского композитора **И. Кальмана**

27 октября – 235 лет (1782-1840) со дня рождения итальянского скрипача и композитора **Н. Паганини**

31 октября – 115 лет (1902-1982) со дня рождения русского писателя **Е. Пермяка**

НОЯБРЬ

1 ноября – 125 лет (1892-1946) со дня рождения русского шахматиста **А. А. Алехина**

3 ноября – 135 лет (1882-1956) со дня рождения белорусского писателя **Я. Коласа**

3 ноября – 130 лет (1887-1964) со дня рождения поэта **С. Я. Маршака**

8 ноября – 180 лет (1837-1907) со дня рождения грузинского писателя и общественного деятеля **И. Г. Чавчавадзе**

14 ноября – 110 лет (1907-2002) со дня рождения шведской писательницы **А. Линдгрен**

25 ноября – 455 лет (1562-1635) со дня рождения испанского драматурга **Лопе де Вега**

ДЕКАБРЬ

4 декабря – 135 лет (1882-1942) со дня рождения русского писателя **Я. Перельмана**

5 декабря – 75 лет (1932-2016) со дня рождения народной поэтессы Дагестана **Ф. Алиевой**

8 декабря – 215 лет (1802-1839) со дня рождения русского поэта, декабриста **А. И. Одоевского**

13 декабря – 220 лет (1797-1856) со дня рождения немецкого поэта, публициста, критика **Г. Гейне**

ПЕРЕЧЕНЬ ГОСУДАРСТВЕННЫХ И НАЦИОНАЛЬНЫХ ПРАЗДНИКОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА 2017 год

1-2 января – Новый год

8 марта – Международный женский день

21-23 марта – Наурыз мейрамы

1 мая – День единства народов Казахстана

7 мая – День защитника Отечества

9 мая – День Победы

6 июля – День Столицы

30 августа – День Конституции Республики Казахстан

1 декабря – День Первого Президента Республики Казахстан

16-17 декабря – День Независимости Республики Казахстан

ПЕРЕЧЕНЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ И ИНЫХ ПРАЗДНИКОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА 2017 ГОД

Утвержден Указом Президента РК от 20.01.1998 г. №3827
«О профессиональных и иных праздниках в РК»
(с изм. и доп. по состоянию на 14.01.2016 г. №173)

- 1 марта** – День Благодарности
- 3 апреля** – День геолога (первое воскресенье апреля)
- 12 апреля** – День работников науки
- 21 апреля** – День Службы государственной охраны
- 21 мая** – День работников культуры и искусства
- 29 мая** – День работников химической промышленности (последнее воскресенье мая)
- 31 мая** – День памяти жертв политических репрессий и голода
- 4 июня** – День государственных символов Республики Казахстан
- 5 июня** – День эколога
- 12 июня** – День работников легкой промышленности (второе воскресенье июня)
- 19 июня** – День медицинского работника (третье воскресенье июня)
- 23 июня** – День полиции
- 23 июня** – День государственного служащего
- 28 июня** – День работников связи и информации
- 2 июля** – День дипломатической службы
- 13 июля** – День сотрудников органов национальной безопасности
- 17 июля** – День металлурга (третье воскресенье июля)
- 7 августа** – День работников транспорта (первое воскресенье августа)
- 14 августа** – День строителя (второе воскресенье августа)
- 18 августа** – День пограничных войск Казахстана
- 21 августа** – День спорта (третье воскресенье августа)
- 28 августа** – День шахтера (последнее воскресенье августа)
- 1 сентября** – День знаний
- 4 сентября** – День работников нефтегазового комплекса (первое воскресенье сентября)

- 11 сентября** – День семьи (второе воскресенье сентября)
- 18 сентября** – День языков народа Казахстана (третье воскресенье сентября)
- 25 сентября** – День машиностроителя (последнее воскресенье сентября)
- 25 сентября** – День труда (последнее воскресенье сентября)
- 28 сентября** – День работников атомной отрасли
- 30 сентября** – День работников органов юстиции
- 2 октября** – День учителя (первое воскресенье октября)
- 18 октября** – День Духовного согласия
- 19 октября** – День спасателя
- 30 октября** – День работников системы социальной защиты (последнее воскресенье октября)
- 8 ноября** – День статистика
- 15 ноября** – День национальной валюты – тенге, профессиональный праздник работников финансовой системы Республики Казахстан
- 20 ноября** – День работников сельского хозяйства (третье воскресенье ноября)
- 6 декабря** – День прокуратуры
- 18 декабря** – День энергетика (третье воскресенье декабря)

ПЕРЕЧЕНЬ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРАЗДНИКОВ И ВСЕМИРНЫХ ДНЕЙ

- 26 января** – Всемирный день таможи
- 13 февраля** – Международный день радио
- 1 марта** – Всемирный день гражданской обороны
- 8 марта** – Международный женский день
- 15 марта** – Всемирный день защиты прав потребителя
- 21 марта** – Всемирный день поэзии
- 22 марта** – Всемирный день воды
- 22 марта** – Всемирный день гидрометеорологической службы
- 27 марта** – Международный день театра
- 1 апреля** – Международный день птиц
- 1 апреля** – День смеха
- 2 апреля** – Международный день детской книги
- 7 апреля** – Всемирный день здоровья
- 12 апреля** – День авиации и космонавтики
- 18 апреля** – Международный день памятников и исторических мест
- 22 апреля** – День Земли
- 23 апреля** – Всемирный день книги и авторского права
- 24 апреля** – Международный день солидарности молодежи
- 29 апреля** – Международный день танца
- 3 мая** – Всемирный день свободы печати
- 3 мая** – День Солнца
- 8 мая** – Всемирный день Красного Креста и Красного Полумесяца
- 10 мая** – Международный день матери
- 15 мая** – Международный день семьи
- 18 мая** – Международный день музеев
- 21 мая** – Международный день культурного развития
- 31 мая** – Международный день без табака
- 1 июня** – Международный день защиты детей
- 5 июня** – Всемирный день охраны окружающей среды
- 23 июня** – Международный Олимпийский день
- 26 июня** – Международный день борьбы с наркоманией и наркобизнесом

27 июня – Всемирный день рыболовства
1 июля – Всемирный день архитектуры
20 июля – Международный день шахмат
6 августа – Всемирный день борьбы против ядерного оружия; День Хиросимы
9 августа – Всемирный день коренных народов мира
12 августа – Международный день молодежи
8 сентября – Международный день солидарности журналистов
8 сентября – Международный день искоренения неграмотности
9 сентября – Всемирный день красоты
21 сентября – Международный день мира
27 сентября – Международный день туризма
1 октября – Международный день пожилых людей
1 октября – Международный день музыки
5 октября – Всемирный день учителя
9 октября – Всемирный день почты
10 октября – Всемирный день психолога
14 октября – Всемирный день стандартизации
15 октября – Всемирный день сельских женщин
16 октября – Всемирный день продовольствия
24 октября – Международный день ООН
10 ноября – Всемирный день молодежи
10 ноября – Всемирный день науки
10 ноября – Всемирный день качества (второй четверг ноября)
13 ноября – Международный день слепых
16 ноября – Международный день толерантности (терпимости)
17 ноября – Международный день студентов или День международной солидарности студенчества
20 ноября – Всемирный день ребенка
21 ноября – Всемирный день телевидения
21 ноября – Всемирный день приветствий
25 ноября – Международный день борьбы против насилия в отношении женщин
1 декабря – Всемирный день борьбы со СПИДом
3 декабря – Международный день инвалидов

7 декабря – Международный день гражданской авиации

10 декабря – День прав человека

10 декабря – Всемирный день футбола

АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ФАМИЛИЙ, ОТМЕЧЕННЫХ В КАЛЕНДАРЕ

- Абилев Д. 98, 110, 120, 144
Айтказин Т. К. 99, 105
Алдабергенов К. М. 106
Аскарлов Х. А. 98, 104, 123, 124
Байжанов К. 111
Баймуратов Н. 109
Баяндин Н. И. 99, 101
Бейсембаев С. Б. 110, 146
Бекжанов Г. Р. 99, 102
Бердалин К. И. 111
Бердалы би Казангапулы 111
Беспалова Г. Я. 102
Болтина В. Д. 98, 133, 134
Геринг Я. Г. 102, 133
Глазырин А. И. 99, 102
Городец А. Ф. 103
Григорьева О. Н. 104, 124, 125
Даржуман К. Б. 103
Доскараев Ж. Д. 111
Дукенбаев С. Д. 99, 111, 153
Дюсенбеков З. Д. 99, 108, 141
Ержанов Ж. С. 102
Есим Г. 99, 103
Жанымбет Б. 109
Жаутиков Т. М. 106
Жумагулов Т. 111
Жуматов Г. С. 108, 137
Жуматов Х. Ж. 108
Жылкыбаев М. Н. 99, 102
Исаев Б. В. 99, 105, 128
Ильясов К. И. 106
Инсебаев Т. А. 106
Ирзабаев Б. 101
Исмаилов Т. 111
Кандыбаев И. И. 99, 103, 121, 122
Каппасов Б. 111
Квитков А. С. 110
Кентаев Т. Б. 99, 105, 127
Ковхаев Ю. А. 105, 127
Кожанов О. К. 104
Колмогоров М. П. 109
Конопьянов К. Е. 101, 116
Кравченко Г. П. 98, 108
Кремениш Н. И. 103
Кузнецова З. В. 104
Куленов А. С. 103
Кусаинов А. К. 110
Лефлер П. В. 103
Марданов К. 108, 136
Машрапов Б. К. 101
Мерц В. К. 109
Меттус А. А. 101
Муканов Г. М. 104
Нуралина Р. Я. 99, 101
Нургазин А. Ж. 107
Нухулы А. 105
Омаров Б. У. 98, 104
Оспанов Х. К. 106
Пантелеев С. П. 98, 104
Приймак Д. П. 98, 108, 144
Сагандыков Б. Ж. 98, 106
Сатпаева Р. А. 99, 109

Семерьянов В. Г. 99, 107, 120
Степанова М. Л. 98, 103
Сулейменов А. 111
Темиржанов А. 111
Токарев С. К. 105
Торайгыр би Едыгеулы 111
Уахатов Б. У. 109
Устинов А. А. 102
Царев С. И. 110
Чернова Н. М. 99, 101, 114
Чокин Ш. Ш. 108
Шамкенов А. 99, 106, 109
Шанин Ж. Т. 111, 120
Шарипов М. М. 103
Шаяхметов Т. Х. 99, 109
Шашкин З. Ж. 98, 110
Шевченко С. П. 99, 108
Шиллер Э. И. 104, 108
Шувалов К. Ф. 99, 101
Шулембаев К. Ш. 99, 102
Шуранов О. А. 98, 108, 139

Павлодар облысында 2017 жылы
аталып өтілетін және еске алынатын күндер.

Знаменательные и памятные даты
Павлодарской области на 2017 год.

19.10.2016 ж. басуға жол қойылды. Көлемі 65х84/16. Қаріп түрі
KZ_Times New Roman. Офсеттік басылым.
Сытин Н.И. ЖК басылған.
Таралымы 200 дана.